

ÎMPREUNĂ
MAI PUTERNICI

BULETINUL INFORMATIV AL DELEGAȚIEI UNIUNII EUROPENE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

COOPERAREA UE – R. MOLDOVA: NOUTĂȚI

APRILIE – IUNIE 2026

CUPRINS

01

MOBILITATE ȘI OAMENI

Ziua Europei 2026: Republica Moldova a celebrat pacea, libertatea și creșterea	10
Filmul documentar ca instrument pentru dialog și coeziune socială: tinerii transformă poveștile comunităților în punți de încredere	14
Internaționalizarea învățământului superior din Republica Moldova, în vizorul unui seminar Erasmus+ la Chișinău	17
Prima generație de specialiști în restaurare se pregătește să readucă la viață patrimoniul cultural al Republicii Moldova	20
O clădire interbelică readuce la viață pasiunea pentru restaurarea monumentelor istorice	23
„1 iunie – Filmul drepturilor tale”: peste 400 de copii au marcat Ziua Internațională a Ocrotirii Copilului prin film, artă și activități dedicate drepturilor lor	25
„Bucuria de a fi părinte”: evenimente regionale în sprijinul familiilor care cresc copii cu dificultăți de dezvoltare	27
UNICEF s-a alăturat celebrării Zilei Europei cu activități interactive pentru copii și familii	29
UNICEF, cu sprijinul Uniunii Europene, susține dezvoltarea mentoratului pedagogic în Republica Moldova	30
EU4Culture II deschide noi oportunități pentru sectorul cultural și creativ din Republica Moldova	31

O rețea media pentru drepturile omului și coeziune socială: jurnaliștii își consolidează colaborarea pentru un discurs public mai incluziv	33
Consolidarea mass-mediei independente și combaterea dezinformării în Republica Moldova	36
Consolidarea dialogului și a sprijinului: prima reuniune națională a mediatorilor comunitari romi	38
Dialog pentru incluziune: programul EU4Youth și ANOFM promovează accesul romilor la piața muncii	40
Străzile „Păcii” și „Prieteniei” din localitatea Coșnița, raionul Dubăsari, devin exemple de infrastructură locală	41
Comunități incluzive pentru părinți și copii: 24 de organizații ale societății civile sprijinite de Uniunea Europeană	43
O sută douăzeci de adulți cu dizabilități, aflați în îngrijire rezidențială, vor avea acces la traiul în comunitate	46
UE, UNICEF și Oficiul ONU pentru Drepturile Omului își unesc eforturile pentru a sprijini accesul la educație al copiilor romi și al copiilor refugiați	48
Comitetele Comunitare: sprijinul pornește de la oameni	51
Integrarea refugiaților și migranților prin servicii accesibile și colaborare locală	53
Moldova europeană începe în comunități: lansarea proiectului „ActEU pentru Moldova – Comunități active pentru integrarea europeană”	56
EUPM Moldova: Implicarea cetățenilor pentru o Moldovă rezilientă și europeană	58
Cum transformăm un joc într-o experiență de învățare? Principiile unei activități extrașcolare de calitate	60
Cum a transformat o ludotecă timpul liber al copiilor din satul Grădinița	63
O lecție pentru copii despre siguranță spusă prin teatru	66
Lideri ai societății civile și parteneri internaționali s-au reunit la Chișinău pentru a consolida reziliența democratică și spațiul civic	69

Proiectul Twinning finanțat de UE consolidează capacitățile Republicii Moldova în domeniul managementului migrației prin schimb de experiență și expertiză europeană	72
Consolidarea capacităților Poliției de Frontieră pentru o frontieră mai sigură	74
Republica Moldova avansează în pregătirile pentru alinierea la standardele Schengen și implementarea Sistemului de Intrare/Ieșire al UE	76
Inițiativa comună UE–OIM sprijină persoanele strămutate și consolidează capacitățile naționale în domeniul migrației și managementului frontierelor	77
Protejarea persoanelor aflate în mișcare prin căi sigure și demne	79
Căutarea stabilității departe de casă: povestea Victoriei	80
Predarea echipamentelor și soluțiilor digitale oferite de Uniunea Europeană	81
Modernizarea infrastructurii vamale prin soluții digitale	82
Asigurarea accesului la protecție și asistență pentru refugiații vulnerabili din Moldova	83
O rază de soare în mijlocul războiului	87
Consolidarea implicării societății civile în reformele legate de aderarea la UE	89
Cupa Solidarității 2026 a reunit sportul, munca în echipă și cooperarea	90
CEPOL sprijină implicarea Republicii Moldova în managementul civil al crizelor al Uniunii Europene	91
CEPOL consolidează competențele de leadership în instituțiile de aplicare a legii din Republica Moldova	93
Sprijin pentru Controlul Financiar Public Intern în Republica Moldova	94
Reforme-cheie în domeniul controlului financiar public intern avansează cu sprijinul proiectului Twinning al UE	95
Atelier privind emiterea valorilor mobiliare de stat pe piețele internaționale: proces și elemente-cheie	96
Curs de instruire „Aplicarea Standardelor Naționale de Contabilitate pentru Sectorul Public: provocări și soluții”, organizat cu sprijinul Proiectului PPF	97
Atelier privind prognozarea macroeconomică în R	98
Proiectul PPF, finanțat de UE, a organizat un atelier de lucru privind instrumentele moderne de împrumut și managementul datoriei publice	99

Proiectul Twinning finanțat de UE consolidează capacitățile parlamentare în sprijinul procesului de aderare a Republicii Moldova la UE	100
Consolidarea dialogului dintre Parlament și cetățeni prin practici de comunicare modernă	102
Proiectul Twinning finanțat de UE aduce Europa mai aproape de cetățeni în cadrul Zilei Europei 2026	104
Consolidarea capacităților instituționale prin schimb de experiență privind gestionarea programelor europene	106
Proiectul Twinning finanțat de UE sprijină implicarea tinerilor și democrația participativă în Republica Moldova	107
INSPIRĂ Moldova – de la dialog la soluții digitale: sprijinul UE pentru o guvernare participativă în Moldova	109
Cahul a găzduit cea de-a III-a ediție a Forumului Regional al Democrației Participative, cu sprijinul Uniunii Europene	111
Provocările pentru instanțe în era digitală, discutate la o conferință internațională	114
Consiliul Europei promovează cooperarea între actorii din sectorul justiției prin semnarea unei Carte Interprofesionale actualizate	116
Când legislația UE întâlnește instanțele din Republica Moldova: punerea bazelor integrării europene	118
Judecători și studenți din Republica Moldova își aprofundează cunoștințele privind standardele europene în materie de drepturile omului printr-un dialog cu judecători ai CtEDO	120
Dialog despre standardele drepturilor omului cu judecătorul CtEDO Sebastian Rădulețu	121
Consolidarea capacităților naționale în domeniul OSINT pentru combaterea criminalității financiare	122
Autoritățile din Republica Moldova își consolidează capacitățile de combatere a spălării banilor în conformitate cu standardele europene	124
Atelier online al CEPEJ privind utilizarea inteligenței artificiale în justiție în Republica Moldova	127
Lansarea Analizei OCDE privind sistemul de justiție din Republica Moldova: de la analiză la acțiune	128
Conferința regională „Money in Politics” 2026 consolidează cooperarea pentru protejarea integrității proceselor electorale	130
Peste 30 de funcționari electorali din circumscripții au fost instruiți în gestionarea riscurilor și monitorizarea rețelelor sociale	133
Consolidarea integrității electorale și a controlului public în Republica Moldova	135
Vocea Moldovei privind reziliența democratică s-a făcut auzită la Forumul GLOBSEC 2026	138

EUPM Moldova: Gestionarea eficientă a crizelor prin intermediul comunicațiilor securizate	141
Decizii mai bune, servicii mai bune: Moldova regândește modul în care funcționează ministerele	143
Republica Moldova își consolidează mecanismul de implementare a sancțiunilor cu sprijinul UE	144
Moldova își propune să reglementeze circulația bunurilor culturale mobile, în conformitate cu cele mai bune practici europene	145
O campanie amplă de informare privind oportunitățile de stagii pentru tineri s-a desfășurat în întreaga țară	146
Personalul Biroului de Integrare Europeană își consolidează competențele cu sprijinul experților din cadrul proiectului „Moldova este Europa”	148
Alinierea cadrului normativ privind TVA – un subiect de actualitate pe agenda Ministerului Finanțelor	149
Alinierea la sistemul de resurse proprii al UE: o etapă importantă în procesul de aderare	150
64 de tineri și tinere vor petrece două luni de vară în instituții publice, în cadrul Programului comun de stagii al Uniunii Europene și Guvernului Republicii Moldova	151
Instruire și echipamente moderne pentru forțele de ordine publică din Moldova	154

04

ECONOMIE ȘI DEZVOLTAREA AFACERILOR

Startup Moldova Summit 2026: 2.000 de participanți și noi oportunități de acces la capital și expertiză internațională pentru Moldova	156
Startupurile din Moldova, reprezentate la VivaTech 2026 prin competiția de pitch EU4Innovation East	158
Ziua Antreprenorului 2026: ODA și Uniunea Europeană marchează finalizarea cu succes a proiectului „UE pentru IMM-uri”, care a sprijinit 377 de afaceri și peste 5.600 de locuri de muncă	160
FACEM Investiții Sustenabile BGK: oportunități de finanțare pentru dezvoltarea afacerilor locale, prezentate la Ziua Antreprenorului 2026	162
Business Voucher: sprijin pentru antreprenorii la început de cale	164
Schimb de experiență europeană privind finanțarea sustenabilă în Moldova	166
Sprijinul UE și al partenerilor europeni ajută Pergament.md să își extindă capacitățile de producție și export	168

Programul EU4Moldova: Comunități Locale sprijină modernizarea Școlii Profesionale din orașul Cupcini	170
Programul EU4Moldova: Comunități Locale – finalizarea a trei sisteme noi de canalizare în raionul Strășeni	173
EU4Moldova: Comunități Locale asigură apă potabilă sigură pentru Edineț și Cupcini	176
„Dacă nu eu, atunci cine?” – Ianna Gaja și disciplina invizibilă a calității în industrie	179
BERD extinde sprijinul de partajare a riscurilor pentru maib din Moldova	182
Cu sprijinul UE și BERD, Vefasistem își consolidează parcursul spre competitivitate internațională	184
Servicii de ocupare a forței de muncă mai eficiente și noi oportunități pentru tinerii din Moldova, prin programul EU4Youth	186
Târgul locurilor de muncă ANOFM aduce împreună tinerii și angajatorii din întreaga Moldova	187
Impact Days 2026 reunește comunitatea antreprenoriatului social din Moldova	188
Inteligența artificială care face diferența în viața oamenilor: cum programul EU4Youth l-a ajutat pe Denis Zacon să-și îndeplinească misiunea socială	190
Florin Teslari: cum un tânăr antreprenor dezvoltă o afacere socială de la zero, cu sprijinul programului EU4Youth: Ocuparea forței de muncă și antreprenoriat în rândul tinerilor	192
Valentin Railean: cum un tânăr antreprenor din Moldova transformă deșeurile de hârtie în ambalaje durabile, cu sprijinul UE	194
Un sistem financiar mai stabil, transparent și atractiv pentru investitori – scopul alinierii pieței secundare de credit la standardele UE	195
De la idee la afacere: instruirea antreprenorilor începători continuă la Căușeni	196
Protecție mai bună pentru consumatorii de credite: Moldova adoptă standardele UE pentru elaborarea legislației naționale	197
Antreprenori din nordul țării învață cum să lanseze și să opereze o afacere în conformitate cu legislația	198
Aplicarea consecventă a normelor privind concurența și ajutoarele de stat este esențială pentru concurența loială: concluziile instruirii pentru profesioniștii din domeniul juridic	199
EU4Digital sprijină vizita de studiu a Agenției Invest Moldova în Lituania, dedicată promovării exporturilor	200
Studentii ASEM au aflat despre drepturile consumatorilor în cadrul unei lecții publice organizate de ECC Moldova	201

05

REZILIENTĂ ENERGETICĂ

Primele investiții în eficiență energetică aduc condiții mai bune pentru beneficiarii serviciilor sociale	203
Bugetare, finanțare și inteligență artificială: instrumente practice pentru proiecte locale mai bune	206
Zilele Energiei Durabile 2026: educație verde, creativitate și implicare comunitară în localitățile semnatare CoM-East	208
Moldova testează procedurile de urgență în sectorul gazelor, consolidând mecanismele de răspuns la criză	211
UE extinde sprijinul pentru infrastructura medicală eficientă energetic din Republica Moldova	213

06

MEDIU ȘI CLIMĂ

Parteneriat Finlanda–Moldova–Ucraina pentru un aer mai curat	216
Exercițiu pilot moldo-suedez: testarea abordărilor europene de control al substanțelor chimice în Republica Moldova	219
UE sprijină dezvoltarea competențelor verzi în sectoarele-cheie ale economiei	221
Uniunea Europeană sprijină extinderea infrastructurii de gestionare și reciclare a deșeurilor	224
Când natura devine o investiție, nu un cost: Green Finance and Investment Forum Moldova 2026	226
Semnatarii Convenției Primarilor – Est din Moldova își consolidează capacitățile în refacerea peisajelor și aplicarea soluțiilor bazate pe natură	229
Ziua Europei: comunități durabile, energie verde și implicare civică la Chișinău și Soroca	231
Convenția Primarilor – Est la 15 ani: comunitățile locale transformă angajamentele climatice în proiecte concrete	233
Consolidarea instituțiilor de mediu din Republica Moldova: reducerea decalajului dintre prevederile legale și implementarea de zi cu zi	236
iDRIP: un nou program pentru consolidarea rezilienței agriculturii din Republica Moldova la schimbările climatice	237

Ziua Europei 2026 în Moldova: inovație, creativitate și competențe digitale la Orășelul European	239
Uniunea Europeană sprijină dezvoltarea competențelor digitale și promovarea utilizării responsabile a inteligenței artificiale	241
Cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, UNICEF contribuie la modernizarea școlilor model din Republica Moldova	243
UNICEF la Moldova Digital Summit: aducem transformarea digitală mai aproape de școli, profesori și copii	246
Leadershipul digital al Moldovei susținut de femei	249
EUPM Moldova: Integrarea angajamentului și a cooperării în arhitectura de securitate digitală a Moldovei	251
În interiorul aisbergului: cum își reformează Moldova sectorul comunicațiilor	252
Implementarea practicilor și standardelor GDPR în Moldova	254

MOBILITATE ȘI OAMENI

Ziua Europei 2026: Republica Moldova a celebrat pacea, libertatea și creșterea

Ziua Europei 2026 a fost marcată împreună cu cetățenii Republicii Moldova printr-o serie de evenimente culturale și interactive, care au evidențiat sprijinul Uniunii Europene și oportunitățile oferite de Planul de Creștere al UE pentru Moldova.

La 9 mai 1950, ministrul afacerilor externe al Franței, Robert Schuman, a rostit un discurs istoric, prezentând un plan pentru o cooperare mai strânsă în Europa. Declarația Schuman a deschis calea către o nouă eră a păcii, integrării și cooperării pe continent, punând bazele Uniunii Europene de astăzi.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

„Este o onoare să celebrez pentru prima dată Ziua Europei în Republica Moldova, o țară care impresionează prin frumusețea sa, prin bogăția culturii și tradițiilor sale, prin potențialul său de creștere și, mai ales, prin oamenii săi extraordinari. Moldova traversează un moment istoric pe calea sa către Uniunea Europeană – un proces profund de transformare, menit să aducă beneficii concrete cetățenilor: investiții, locuri de muncă mai bune și mai multe oportunități. Să valorificăm pe deplin această oportunitate istorică – pentru pace, pentru libertate, pentru creștere”,

a declarat Iwona Piórko, Ambasadoarea Uniunii Europene în Republica Moldova.

Ziua Europei a oferit ocazia de a celebra aceste valori și de a reafirma importanța lor fundamentală pentru bunăstarea și siguranța oamenilor. Pentru a marca această ocazie, Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova și statele membre ale UE au pregătit un program amplu de evenimente culturale, educaționale și interactive. Aceste evenimente au oferit, de asemenea, publicului posibilitatea de a înțelege mai bine sprijinul Uniunii Europene acordat Republicii Moldova, inclusiv oportunitățile disponibile prin Planul de Creștere al UE pentru Moldova.

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Principalele momente ale programului din acest an au fost două evenimente

În capitala Republicii Moldova, Ziua Europei a fost celebrată la 9 mai prin tradiționalul Orășel European din Chișinău, desfășurat în Piața Marii Adunări Naționale. Orășelul European a reunit 22 de state membre ale

emblematic: Orășelul European din Chișinău, organizat la 9 mai, și Orășelul European din Soroca, organizat la 16 mai.

UE, 35 de proiecte finanțate de Uniunea Europeană, precum și instituții publice din Republica Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Programul din timpul zilei a inclus activități pentru toate vârstele, de la jocuri și concursuri tematice pentru copii până la activități interactive pentru publicul larg. Totodată, scena Orășelului European a devenit un spațiu de celebrare a diversității culturale a Europei, găzduind momente artistice inspirate din tradițiile statelor membre ale UE – de la dansuri irlandeze, flamenco spaniol și spectacole folclorice maghiare până la muzică franceză și grecească.

În seara zilei de 9 mai, publicul s-a bucurat de un concert special, susținut de Gabriel

Nebunu, Minelli din România, Alternosfera și alți artiști renumiți din Republica Moldova.

La Soroca, publicul s-a alăturat Orășelului European pe 16 mai pentru a descoperi statele membre ale UE, diversitatea culturilor și tradițiilor acestora, precum și proiectele implementate cu sprijinul Uniunii Europene pentru dezvoltare locală. Evenimentul a culminat cu un concert dedicat talentelor din Republica Moldova, cu participarea lui Gabriel Nebunu, Akord și Carla's Dreams.

În ambele locații, vizitatorii au descoperit bucătăria europeană și s-au bucurat de activități culturale și interactive pentru toate generațiile – copii, tineri și adulți, precum și seniori, care au fost invitați să participe la dansuri, activități de meșteșuguri tradiționale și multe alte momente speciale.

Programul din ambele locații a inclus, de asemenea, întâlniri cu scriitoarea Ionela Hadârcă, care le-a oferit vizitatorilor cartea sa *Prețul zâmbetului* (*The Price of a Smile*), publicată cu sprijinul financiar al Uniunii Europene.

Totodată, Festivalul Filmului și Culturii Europene s-a desfășurat în mai multe localități din Republica Moldova, atât în mediul urban, cât și în cel rural, în perioada 9–31 mai. Intrarea a fost liberă pentru toți cei care au dorit să descopere filme europene, dans, expoziții și muzică.

Evenimentele din acest an au avut loc într-un moment important pentru Republica Moldova, marcat de progresele înregistrate în procesul de aderare la Uniunea Europeană și de implementarea Planului de Creștere al UE pentru Moldova, care sprijină dezvoltarea economică și reformele în beneficiul cetățenilor săi.

Filmul documentar ca instrument pentru dialog și coeziune socială: tinerii transformă poveștile comunităților în punți de încredere

Uniunea Europeană continuă să sprijine inițiative care consolidează dialogul intercultural și coeziunea socială în Republica Moldova, oferind reprezentanților organizațiilor minorităților naționale oportunități de a-și dezvolta competențele de comunicare și participare civică prin intermediul instrumentelor creative. În perioada 27 aprilie – 3 mai

2026, în cadrul proiectului „Coeziune socială prin dialog”, finanțat de Uniunea Europeană, organizația MOLDOX, în parteneriat cu CMI – Fundația pentru Pace Martti Ahtisaari, a organizat la Chișinău atelierul Moldox Intercultural Lab 2026, reunind participanți din diverse comunități lingvistice, etnice și culturale.

Timp de șapte zile, 12 participanți au explorat potențialul filmului documentar ca instrument de exprimare, reflecție și implicare civică. Lucrând alături de mentori cu experiență, aceștia au parcurs toate etapele dezvoltării unui documentar – de la identificarea unei teme relevante

și construirea unei povești autentice, până la filmare, montaj și prezentarea producției finale. Fiecare proiect a pornit din experiențele și realitățile comunităților din care provin participanții, abordând subiecte precum identitatea, memoria, tradițiile, apartenența și conviețuirea într-o societate diversă.

Atelierul a oferit, totodată, un spațiu de reflecție asupra rolului minorităților naționale în viața publică și asupra modului în care filmul documentar poate contribui la o reprezentare mai echilibrată și mai incluzivă a diversității din Republica Moldova. Prin exerciții de storytelling documentar, sesiuni de brainstorming și lucru în echipă, participanții au analizat întrebări esențiale despre reprezentare, vizibilitate și participare, dezvoltând povești care urmăresc să apropie oamenii și să stimuleze dialogul dintre comunități.

„Ne dorim să scoatem în evidență dialogul intercultural în comunitățile noastre. Aici ne-am născut și vrem ca toți oamenii care locuiesc în Republica Moldova să aibă o poziție egală în societate. Pentru mine, promovarea culturii și incluziunii romilor este o experiență profundă, deoarece am trăit mereu în interiorul comunității și îi cunosc provocările”,

a declarat Silvia Feraru, participantă la Moldox Intercultural Lab 2026 și mediatore comunitară.

În ultima zi a atelierului, scurtmetrajele documentare realizate au fost prezentate în cadrul unei proiecții publice, urmată de un dialog între autori și spectatori. Filmele au deschis conversații despre felul în care diferitele grupuri etno-lingvistice din

Republica Moldova își înțeleg identitatea, provocările comune și relațiile dintre ele, transformând experiențele personale în catalizatori pentru reflecție și înțelegere reciprocă.

Prin susținerea unor inițiative precum Moldox Intercultural Lab 2026, Uniunea Europeană contribuie la dezvoltarea unor spații sigure în care minoritățile etno-lingvistice își pot face auzite vocile, pot valorifica diversitatea

culturală și pot utiliza instrumentele creative pentru a promova dialogul intercultural, participarea civică și coeziunea socială în Republica Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Internaționalizarea învățământului superior din Republica Moldova, în vizorul unui seminar Erasmus+ la Chișinău

Pe data de 22 aprilie 2026, Oficiul Național Erasmus+ în Moldova, cu sprijinul Ministerului Educației și Cercetării și în cooperare cu Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, a organizat evenimentul „De la local la global: Promovarea internaționalizării învățământului superior din Republica Moldova”.

Desfășurat la Academia de Studii Economice din Moldova, evenimentul a fost dedicat reformelor naționale care susțin

internaționalizarea învățământului superior, în contextul parcursului european al Republicii Moldova. Activitatea face parte din inițiativa Experților pentru Reforma Învățământului Superior din cadrul programului Erasmus+, fiind organizată cu sprijinul Consorțiului SPHERE. Acesta include experți ai Asociației Universităților Europene (EUA) – asociația universitară pan-regională care reprezintă peste 800 de universități din Spațiul European al Învățământului Superior, precum și 33 de consilii naționale ale rectorilor.

Invitatul special, dr. Mihai Sebea, director al Departamentului Relații Internaționale al Universității Româno-Americane din București, a facilitat discuții privind provocările

și oportunitățile internaționalizării, cu accent pe creșterea vizibilității globale și atractivității instituțiilor de învățământ superior din Republica Moldova.

Subiectele principale abordate în cadrul evenimentului au inclus:

- ▶ rolul strategic al internaționalizării și al participării la evenimente globale (precum EAIE, NAFSA, EURIE sau APAIE);
- ▶ importanța pregătirii instituționale pentru participarea eficientă la conferințe și expoziții internaționale;

- ▶ dezvoltarea strategiilor pentru atragerea studenților internaționali;
- ▶ consolidarea ofertei instituționale și a parteneriatelor academice;
- ▶ identificarea unor soluții practice pentru creșterea vizibilității internaționale.

Programul a inclus sesiuni tematice, prezentări de bune practici, inclusiv experiența universităților din Republica Moldova, reunind peste 65 de reprezentanți ai majorității instituțiilor de învățământ superior din țară, ai Ministerului Educației și Cercetării, Agenției Universitare a Francofoniei, ANACEC etc.

Totodată, în perioada 21, 23 și 24 aprilie, dr. Mihai Sebea și echipa Oficiului Național Erasmus+ au avut întâlniri cu reprezentanții a cinci universități din Republica Moldova – rectori și prorectori pentru relații internaționale – pentru a discuta necesitatea participării la forumuri internaționale ca instrument strategic pentru internaționalizare și dezvoltarea parteneriatelor.

Evenimentul a evidențiat încă o dată faptul că internaționalizarea trebuie abordată strategic și că parteneriatele internaționale sunt

esențiale pentru modernizarea învățământului superior din Republica Moldova și apropierea acestuia de standardele europene.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Prima generație de specialiști în restaurare se pregătește să readucă la viață patrimoniul cultural al Republicii Moldova

În mai 2026, un grup de 30 de studenți de la Centrul de Excelență în Construcții au descoperit direct de la profesioniști diverse tehnici de restaurare. Echipele de muncitori și antreprenori din domeniul construcțiilor cu care s-au întâlnit au povestit din experiența profesională, inclusiv prin a-i îndruma să-și continue și activitatea academică.

„Aceasta va fi prima promoție de studenți specializată în restaurare. Ne bucurăm că există cerere pentru că în Republica Moldova avem foarte mult patrimoniu care trebuie salvat”,

***explică Anastasia Mozgovaia-Mahnenco,
profesoară la Centrul de Excelență în
Construcții.***

Prima vizită: atelierul de prelucrare a lemnului

La Chișinău, tinerii au vizitat un atelier de prelucrare a lemnului, unde au văzut cum o bucată de lemn trece prin toate procesele

tehnologice, pentru a obține în final elementele necesare pentru montarea căii de acces spre mănăstirea rupestră Horodiște, Țipova. PNUD și Uniunea Europeană susțin amenajarea căii de acces de la Țipova.

Următoarea destinație: Turnul clopotniței din Vadul Rașcov

În altă zi, la Turnul clopotniței din Vadul Rașcov, aflat în proces de restaurare de către PNUD, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, studenții au avut parte de o incursiune în istoria regiunii, înțelegând contextul cultural.

„Alături de clasa mea am venit la Vadul Rașcov ca să ne prezinte o construcție frumoasă și restaurată, dar nu după tehnologii noi, s-au utilizat materiale ca de pe timpuri – var, apă și praf de piatră. Noi în Republica Moldova avem foarte multe locuri vechi, iar noi, elevii de azi, vom deveni specialiști în domeniul restaurării și vom reînnoi aceste locuri vechi”,

a povestit impresionat Cristian Bogaciu, student.

Vizitele în teren, validarea vocației profesionale

Pentru tineri, această experiență a fost o confirmare a misiunii pe care și-au ales-o.

Tânărul Damir Fusu vine dintr-o familie în care noțiunea de construcții nu este abstractă.

„Tatăl meu are o firmă de construcții, așa că eu de mic am văzut cum se meșterește, cum se lucrează în acest domeniu, ajutam atunci când puteam. Este o profesie riscantă, dar e plăcut să știi că cineva trăiește într-o casă făcută de tine”,

povestește Damir.

Dina Corolețchi este printre puținele fete ce a ales profesia de restaurator:

„Este foarte interesant să dai viață unei clădiri, când o realizezi după tot ce a fost ea în trecut, o faci să arate ca nouă, folosind aceleași materiale de cândva și să păstrezi toate amintirile date. Mi-a plăcut excursia de astăzi pentru că am aflat istoria lemnului, toate etapele prin care trece, cum se prelucrează”.

Daniel Bulmaga, la rândul său, spune că ceea ce a văzut cu proprii ochi a fost peste așteptările sale:

„La lecțiile teoretice vedeam mai mult imagini, cum arată, cum se restaurează, dar în viața reală abia astăzi am văzut cum parcurge tot procesul de restaurare. Din ce au povestit specialiștii mi se pare un lucru destul de complicat, din câte am înțeles unele elemente se găsesc foarte și foarte greu, dar este un obiect interesant și foarte bine plătit.”

Specializarea de restaurator constructor a lipsit până acum din oferta educațională a Centrului de Excelență în Construcții. Calificarea a ajuns în portofoliul instituției de învățământ din anul 2025.

Vizitele de studiu au fost organizate cu sprijinul Programului Uniunii Europene „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD. Urmează ca asemenea vizite de studii să fie organizate și pentru studenții de pe malul stâng, aceste activități fiind dedicate dezvoltării profesionale a tinerilor specialiști în procesele de restaurare și conservare a patrimoniului cultural de pe ambele maluri ale râului Nistru.

Uniunea Europeană și PNUD susțin în prezent restaurarea a patru obiective din patrimoniul cultural istoric de pe ambele maluri ale râului Nistru. Din anul 2020 alte 12 situri de patrimoniu cultural au fost conservate și parțial restaurate, inclusiv două proiecte emblematic: Circul din Chișinău și Cetatea Tighina (Bender).

O clădire interbelică readuce la viață pasiunea pentru restaurarea monumentelor istorice

„Soluționăm imediat sarcinile complexe, iar pe cele realizabile le amânăm puțin.” Această

recomandare practică pentru viitorii profesioniști din domeniul restaurării a dat tonul unei zile speciale la Tighina (Bender).

În rolul principal: o clădire istorică construită în 1907 și o generație de tineri hotărâți să salveze patrimoniul cultural.

25 de studenți, viitori arhitecți, designeri și restauratori veniți de la instituțiile de profil

din stânga Nistrului, au participat la o lecție deschisă despre importanța conservării și restaurării monumentelor istorice. Cel mai potrivit spațiu de studiu a fost fațada clădirii interbelice a Băncii de Economii și Trezoreriei din Tighina (Bender), aflată în prezent în plin proces de restaurare. Lucrările sunt realizate cu sprijinul Uniunii Europene și PNUD, prin intermediul Programului „Măsuri de Promovare a Încrederii”.

Clădirea care a fost martora multor evenimente istorice

La începutul secolului XX clădirea deservea sectorul financiar, apoi o perioadă a găzduit un lăcaș de cult, astăzi este sediul școlii de gimnastică din orașul Tighina (Bender). Pentru specialiști și studenți deopotrivă, zidurile ei ascund pagini întregi de istorie, dar și secrete de execuție care astăzi par aproape imposibil de replicat.

„Această clădire are o arhitectură originală, a fost martora multor evenimente istorice. Dacă nu ni s-ar fi spus că a fost construită în 1907, nici nu ne-am fi putut imagina că a fost martoră la războaiele mondiale, la formarea și destrămarea Uniunii Sovietice. Practic, a văzut totul”,

a subliniat Olga Chirica, arhitectă.

Monumentele istorice, de la ruine ale trecutului, la o fundație vie pentru viitor

Detaliile din culisele acestui proces amplu de reconstrucție au fost dezvăluite chiar de cel care dă formă proiectului pe șantier:

„Cea mai mare provocare a fost restaurarea ferestrelor uriașe, de peste 3 metri; a trebuit să curățăm manual până la 7 straturi de vopsea veche pentru a le readuce la viață. Misiunea noastră la acest obiect de patrimoniu se concentrează pe trei piloni: fațada, ferestrele și acoperișul, inclusiv aticul original cioplit în piatră. Chiar dacă în trecut s-au făcut intervenții greșite, precum tâmplăria din termopan sau distrugerea balconului, sarcina noastră este să refacem totul conform istoriei. Munca de restaurare este migăloasă și adesea invizibilă, dar rezultatul final va schimba complet fața clădirii”,

a adăugat Igor Glavațkii, antreprenorul responsabil de procesul de restaurare de la clădirea istorică.

Vizita de la Tighina (Bender) a demonstrat că restaurarea nu înseamnă doar repararea unor ziduri vechi, ci și inspirație pentru noile generații. Cu sprijinul partenerilor de dezvoltare și ghidați de profesori dedicați, acești tineri învață să privească monumentele nu ca pe niște ruine ale trecutului, ci ca pe o fundație vie pentru viitor.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

„1 iunie – Filmul drepturilor tale”: peste 400 de copii au marcat Ziua Internațională a Ocrotirii Copilului prin film, artă și activități dedicate drepturilor lor

Peste 400 de copii, părinți și cadre didactice au participat la „1 iunie – Filmul drepturilor tale”, desfășurat la Centrul Republican pentru Copii și Tineret „ARTICO” din Chișinău, cu prilejul Zilei Internaționale a Ocrotirii Copilului. Evenimentul a fost organizat de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova și CRCT „ARTICO”, în parteneriat cu UNICEF Moldova și CIOFILM, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene.

Inspirată de „Generația Alpha”, primul serial socio-educativ pentru copii și adolescenți din Republica Moldova, activitatea a adus în prim-plan teme relevante abordate și în episoade, precum protecția copiilor, combaterea bullying-ului, curajul de a vorbi, empatia și siguranța în mediul școlar și comunitar.

Timp de câteva ore, curtea și spațiile CRCT „ARTICO” au fost transformate într-un studio cinematografic în aer liber, unde participanții au explorat aceste teme prin artă, joc, dialog și exerciții creative. Programul a reunit peste 50 de voluntari, artiști, actori și facilitatori, care au contribuit la crearea unei experiențe educative și atractive pentru întreaga familie.

Deschiderea a fost marcată de un prolog artistic desfășurat pe „Covorul Curajului”, în care dansul, muzica și mesajele transmise de copii au adus în atenția publicului importanța empatiei, respectului și prevenirii violenței între semeni.

Programul a fost moderat de Tatiana Însurățelu, actrița care interpretează rolul profesoarei în serialul „Generația Alpha”, aducând în scenă un dialog cald și apropiat de public.

La platoul „Cinema în aer liber”, copiii au urmărit episoade din „Generația Alpha” și au participat la discuții cu tinerii actori. Unul dintre cele mai așteptate momente ale programului a fost recitalul susținut de Ciao Patricia, actrița principală din serial, care a adus pe scenă energia și emoția copiilor.

În cadrul panelului de discuții, opt tineri actori au vorbit despre experiența lor și au transmis mesaje despre empatie, acceptare și prietenie. Discuția a fost completată de intervenția Diane Pînzari, psiholog, care a subliniat importanța sprijinului emoțional și a unui mediu sigur pentru dezvoltarea copiilor.

La „Platoul de producție”, participanții au descoperit drepturile copilului prin activități creative și simbolice. Au extras „superputeri” de pe „Frânghia drepturilor”, au lăsat mesaje pe „Película Prieteniei” și au participat la ateliere de creație și face painting, transformând fiecare exercițiu într-un mesaj despre curaj, respect și prietenie.

Spațiul „Talk-show Kids” a devenit un studio media, unde copiii au experimentat roluri de reporteri, prezentatori și creatori de conținut. Prin ateliere de jurnalism și comunicare, aceștia au realizat interviuri, au interacționat cu actorii din serial și au participat la sesiuni de autografe, activități foto și momente de lectură interactivă.

Prin această inițiativă, Ziua Internațională a Ocrotirii Copilului a devenit un spațiu de dialog și inspirație, afirmând că fiecare copil are dreptul să crească într-un mediu sigur, în care vocea sa este ascultată și respectată.

„Bucuria de a fi părinte”: evenimente regionale în sprijinul familiilor care cresc copii cu dificultăți de dezvoltare

Peste 600 de părinți, cadre didactice și specialiști au participat la evenimentele regionale „Bucuria de a fi părinte”, organizate la Bălți, Ungheni, Chișinău și Cahul în perioada 12–16 mai.

Evenimentele au creat spații de dialog, învățare și susținere pentru familiile care cresc și educă copii ce întâmpină dificultăți în dezvoltare.

Împreună cu specialiști din domeniul psihopedagogic, participanții au discutat despre importanța intervenției timpurii, despre provocările cu care se confruntă

famiile atunci când observă primele semne de dificultăți de vorbire, relaționare, comportament sau dezvoltare cognitivă, dar și despre rolul unui mediu sigur, empatic și incluziv pentru fiecare copil.

Pe parcursul evenimentelor, părinții au avut acces la informații utile, recomandări practice și ateliere interactive dedicate dezvoltării abilităților parentale, comunicării eficiente cu specialiștii, acceptării și rezilienței parentale.

„Bucuria de a fi părinte” este organizat de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova și Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică, în parteneriat

cu UNICEF Moldova, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, în cadrul programului „Promovarea educației de calitate și a oportunităților de învățare pe parcursul vieții pentru toți”.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

UNICEF s-a alăturat celebrării Zilei Europei cu activități interactive pentru copii și familii

Piața Marii Adunări Naționale a prins viață în spirit european, pe măsură ce Moldova a celebrat Ziua Europei sub genericul „Europa ești TU. Pace. Libertate. Creștere.”

Activitățile au fost organizate în cadrul programului „Promovarea educației de calitate și a oportunităților de învățare pe tot

La cortul UNICEF, copiii, părinții și tinerii au participat la jocuri și activități interactive, aflând mai multe despre starea de bine în școală, drepturile copilului, educația incluzivă și școlile model.

parcursul vieții pentru toți”, implementat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

UNICEF, cu sprijinul Uniunii Europene, susține dezvoltarea mentoratului pedagogic în Republica Moldova

Un profesor bun are nevoie nu doar de cunoștințe, ci și de sprijin, ghidare și experiență practică. De aceea, mentoratul pedagogic devine tot mai important în procesul de modernizare a educației din Republica Moldova.

Cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, UNICEF susține Ministerul Educației și

Cercetării în dezvoltarea unui sistem național de mentorat, care să ajute cadrele didactice și viitorii profesori să fie mai bine pregătiți pentru provocările reale din școală. Aceste activități fac parte din programul „Promovarea educației de calitate și a oportunităților de învățare pe parcursul vieții pentru toți”, implementat de UNICEF și UNDP.

În ultimii doi ani, UNICEF și Ministerul Educației și Cercetării au sprijinit formarea inițială a 1.000 de mentori naționali și instituționali și crearea unei rețele naționale de mentori. În prezent, peste 800 de mentori instituționali activează în aproximativ 350 de școli din țară, oferind sprijin colegilor și contribuind la îmbunătățirea practicilor educaționale.

Ca parte a următoarei etape, 25 de mentori-formatori au fost pregătiți pentru a sprijini stagiile pedagogice ale studenților de la programele universitare de formare a cadrelor didactice. Aceștia vor avea rolul de a-i ajuta pe viitorii profesori să facă legătura dintre teoria învățată la universitate și experiența reală de la clasă.

În cadrul formării, participanții și-au consolidat competențele în domenii precum observarea lecțiilor, oferirea de feedback, reflecția profesională și sprijinirea adulților în procesul de învățare. Astfel, stagiile pedagogice pot deveni mai clare, mai bine ghidate și mai utile pentru studenții care se pregătesc să devină profesori.

EU4Culture II deschide noi oportunități pentru sectorul cultural și creativ din Republica Moldova

Organizațiile din sectorul cultural și creativ din Republica Moldova vor beneficia de noi inițiative lansate în cadrul programului EU4Culture II, finanțat de Uniunea Europeană, care urmărește consolidarea ecosistemelor creative durabile în regiunea Parteneriatului Estic.

Programul vine cu două inițiative complementare, menite să stimuleze colaborarea, inovarea și dezvoltarea pe termen lung a sectorului cultural și creativ din Republica Moldova și din țările Parteneriatului Estic.

Foto: Ecaterina Soseva pentru Goethe-Institut

Prima inițiativă sprijină crearea unor platforme creative multiparticipative – Living Labs – în două regiuni din Republica Moldova, Cahul și Ungheni, cu extindere către Găgăuzia și Bălți. Aceste platforme vor reuni organizații culturale, profesioniști din sectorul creativ, autorități locale, instituții de învățământ, mediul de afaceri și actori ai societății civile, pentru a co-crea soluții practice sub forma unor foi de parcurs pentru dezvoltarea culturală și creativă locală, cu accent principal pe artele spectacolului, artele vizuale, artele aplicate și

meșteșuguri, design, precum și pe domeniul digital și new media.

Cea de-a doua inițiativă vizează organizațiile intermediare din sectorul cultural și creativ, precum rețele, asociații, hub-uri culturale, incubatoare și organizații de suport, recunoscând rolul important al acestora în conectarea actorilor culturali și creativi, facilitarea cooperării și creșterea rezilienței sectoarelor creative locale.

Prin aceste inițiative, EU4Culture II își propune să sprijine actorii culturali locali în dezvoltarea de parteneriate, consolidarea capacităților profesionale și crearea unor modele sustenabile de cooperare culturală și creativă.

Participanții selectați în cadrul acestor inițiative vor beneficia de oportunități de dezvoltare a capacităților, mentorat, noi parteneriate, vizibilitate sporită și legături mai puternice cu rețele culturale europene.

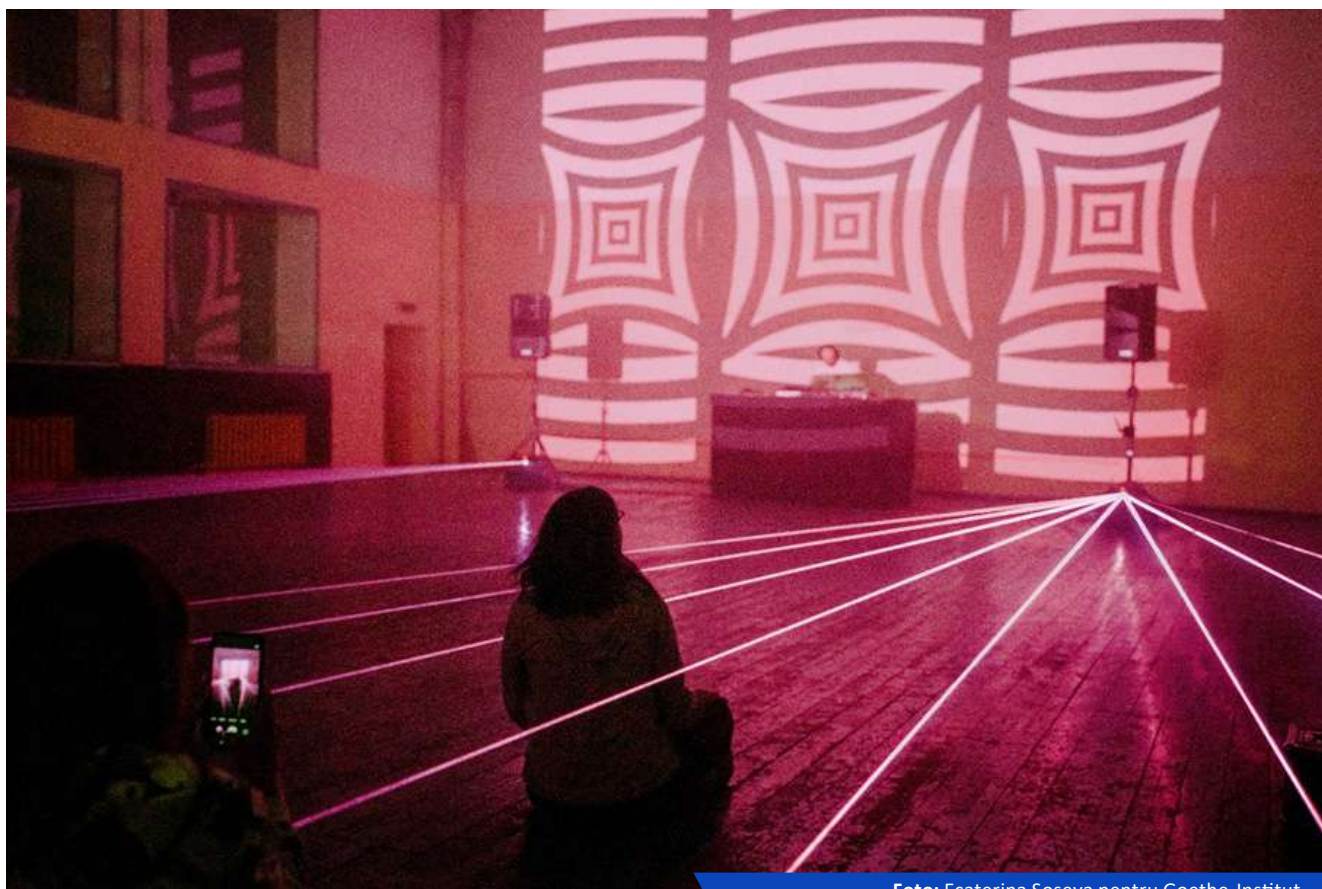

Foto: Ecaterina Soseva pentru Goethe-Institut

Finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Goethe-Institut în perioada 2025–2029, EU4Culture II consolidează rolul culturii ca motor al creșterii economice, dezvoltării sociale și rezilienței în regiunea Parteneriatului Estic: Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Republica Moldova, Ucraina și comunitatea culturală belarusă în exil.

Recunoscut drept o acțiune emblematică a Culture Compass for Europe al Comisiei Europene, în cadrul principiului director „Promovarea păcii, lucrul în parteneriat”, programul începe o nouă etapă de sprijin pentru un sector cultural și creativ mai

puternic, mai conectat și mai rezilient în întreaga regiune a Parteneriatului Estic.

Informații suplimentare:

Organizații intermediare:

<https://eu4moldova.eu/en/eu4culture-ii-open-call-for-proposals-for-cultural-creative-organisations-in-the-republic-of-moldova/>

Living Labs:

<https://eu4moldova.eu/en/eu4culture-ii-open-call-for-proposals-for-the-establishment-of-living-labs-in-the-republic-of-moldova/>

O rețea media pentru drepturile omului și coeziune socială: jurnaliștii își consolidează colaborarea pentru un discurs public mai incluziv

La 27 mai 2026, peste 30 de jurnaliști și reprezentanți ai instituțiilor media din 9 regiuni ale țării, alături de reprezentanții grupurilor etno-lingvistice, au participat la workshopul „Rețeaua mass-media pentru drepturile omului și coeziune socială”, organizat la Chișinău.

Atelierul a unit două inițiative complementare: proiectul „Coeziune Socială prin Dialog”, implementat de CMI și finanțat de Uniunea

Europeană, și proiectul „Creșterea gradului de conștientizare privind incluziunea și coeziunea socială în Moldova prin producerea de conținut media profesionist și bazat pe drepturile omului”, implementat de Ambasada Drepturilor Omului în cooperare cu platforma media online NewsMaker, cu sprijinul Elveției prin Centrul pentru Jurnalism Independent.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

„Când vine vorba de coeziunea socială în societate, întotdeauna ai ce învăța din experiența altora. Mai cu seamă că societatea este în continuă schimbare, iar provocările se multiplică și se diversifică”,

a declarat Ludmila Barbă, participantă la eveniment și redactoră-șefă la Teleradio-Moldova.

Un accent deosebit a fost pus pe principiul „Nimic despre noi, fără noi”, subliniind importanța implicării directe a comunităților în procesul de creare a conținutului media care le privește. Discuțiile au evidențiat rolul jurnalismului în reflectarea diversității etnice, culturale și lingvistice din Republica Moldova și în promovarea unor perspective autentice, bazate pe respectarea drepturilor omului și pe participarea activă a tuturor grupurilor sociale.

Prin schimbul de bune practici și dialogul dintre jurnaliști și reprezentanții comunităților etnice, workshopul a consolidat competențele participanților privind relatarea responsabilă a subiectelor sensibile și dezvoltarea unui conținut media

centrat pe drepturile omului. Activitatea a demonstrat că o colaborare mai strânsă între mass-media și comunități poate contribui la reducerea stereotipurilor, la creșterea reprezentării echitabile și la promovarea unui dialog public mai constructiv.

Prin susținerea unor inițiative care dezvoltă capacitatea profesioniștilor din mass-media și încurajează cooperarea între jurnaliști și comunități, Uniunea Europeană contribuie la consolidarea unui jurnalism responsabil, capabil să reflecte diversitatea

etnică, lingvistică și culturală a societății, să promoveze dialogul intercultural și să sprijine coeziunea socială în Republica Moldova. Activitatea a fost organizată în parteneriat cu Asociația Obștească Ambasada Drepturilor Omului.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Consolidarea mass-mediei independente și combaterea dezinformării în Republica Moldova

În luna mai, Media-Guard a organizat masa rotundă „Finanțarea mass-mediei de interes public și agenda integrării europene”, care a reunit jurnaliști, experți media, donatori și reprezentanți ai ambasadelor europene pentru a discuta despre sustenabilitatea mass-mediei independente din Moldova. Participanții au abordat provocările tot mai mari cu care se confruntă mass-media de interes public, inclusiv hărțuirea online, procesele de tip

SLAPP, instabilitatea pieței de publicitate și dependența puternică de finanțarea pe termen scurt din partea donatorilor. Discuția a evidențiat, de asemenea, necesitatea unei încrederi sporite în organizațiile media locale și a unor mecanisme de finanțare mai sustenabile, care să permită redacțiilor independente să se concentreze pe dezvoltarea pe termen lung, nu doar pe supraviețuirea constantă.

La 29 iunie, la Comrat, a avut loc masa rotundă „Narațiuni false despre Uniunea Europeană în Găgăuzia: cum să le identificăm și să le combatem”. Jurnaliști, fact-checkeri, cercetători și reprezentanți ai societății civile au discutat despre modul în care propaganda și dezinformarea rusă influențează percepțiile publice privind Uniunea Europeană în Găgăuzia.

Vorbitorii au subliniat că anii de expunere la ecosisteme informaționale închise au distorsionat înțelegerea realității de către oameni și au accentuat importanța comunicării clare și accesibile, a educației media și a verificării faptelor. Evenimentul a explorat, de asemenea, strategii practice de contracarare a narațiunilor false înaintea viitoarei perioade electorale.

Mesele rotunde au fost organizate în cadrul proiectului „Top-down and Bottom-up

Resilience-Building in Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de GLOBSEC și Ziarul de Gardă.

Consolidarea dialogului și a sprijinului: prima reuniune națională a mediatorilor comunitari romi

Oficiul ONU pentru Drepturile Omului are un mandat unic din partea comunității internaționale de a promova și proteja toate drepturile omului pentru toate persoanele. Din decembrie 2025, Oficiul ONU pentru Drepturile Omului în Moldova implementează cu succes cea de-a doua fază a proiectului finanțat de Uniunea

Europeană „Consolidarea drepturilor minorităților în Republica Moldova”. Unul dintre domeniile-cheie ale proiectului este acordarea de asistență tehnică și expertiză Agenției Relații Interetnice (Agenția) pentru consolidarea mecanismului său de coordonare cu mediatorii comunitari romi.

La 23 martie, Agenția, cu sprijinul Oficiului ONU pentru Drepturile Omului, a organizat prima ședință națională a mediatorilor comunitari romi. Evenimentul a marcat lansarea unei platforme permanente menite să reunească mediatorii comunitari romi și Agenția pentru schimb de experiență, discutarea provocărilor întâlnite în teren și acordarea unui sprijin instituțional prompt.

În cadrul ședinței au fost evidențiate mai multe provocări sistemice. Mediatorii au semnalat coordonarea insuficientă dintre ei și instituțiile publice atât la nivel local, cât și național. Deși rolul mediatorilor este

de a facilita legătura dintre comunități și instituții, aceștia nu dispun adesea de canale oficiale de comunicare și nu sunt incluși în procesele sectoriale relevante. Mediatorii comunitari romi au subliniat necesitatea implicării lor sistematice în reuniuni și în fluxurile informaționale privind educația, protecția socială, ocuparea forței de muncă și activitatea organelor de drept, atât la nivel local, cât și național. Lipsa acestei coordonări limitează accesul mediatorilor la informații actualizate din partea autorităților centrale, în special privind modificările legislative și oportunitățile oferite prin programele sociale.

Budulai Mișcoi, mediator comunitar din Bălți, a evidențiat atât importanța, cât și așteptările față de noua platformă:

„Această platformă trebuie nu doar să ne permită să aducem în atenție problemele cu care ne confruntăm, ci și să unească mediatorii și să asigure că vocea noastră este auzită atât la nivel local, cât și la nivel central.”

Potrivit planului Agenției, astfel de reuniuni vor avea loc trimestrial și vor răspunde necesităților de coordonare ale mediatorilor, care joacă un rol esențial în facilitarea accesului comunităților rome la educație, servicii medicale, ocuparea forței de muncă, servicii sociale și alte servicii publice.

Dialog pentru incluziune: programul EU4Youth și ANOFM promovează accesul romilor la piața muncii

În contextul Zilei Internaționale a Romilor, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), a desfășurat masa rotundă cu genericul: „Incluziunea prin muncă – oportunități și soluții pentru integrarea romilor pe piața muncii”.

Evenimentul a reunit reprezentanți ai instituțiilor publice, ai societății civile, programului EU4Youth și mediatori comunitari pentru a discuta soluții practice de îmbunătățire a integrării comunităților de romi pe piața muncii.

În cadrul discuțiilor, participanții au analizat oportunitățile de consolidare a cooperării între instituții, de extindere a accesului la serviciile de ocupare a forței de muncă și la formarea profesională, precum și de abordare a barierelor persistente, cum ar fi discriminarea, accesul limitat la informații și provocările din domeniul educației.

Igor Ciurea, consultant național în cadrul programului EU4Youth, a evidențiat angajamentul continuu al proiectului de a promova politici de ocupare a forței de muncă incluzive și de a sprijini parteneriatele care îmbunătățesc oportunitățile economice pentru comunitățile de romi din Moldova.

Detalii: <https://www.anofm.md/index.php/ro/node/21255>

Străzile „Păcii” și „Prieteniei” din localitatea Coșnița, raionul Dubăsari, devin exemple de infrastructură locală

Două străzi din localitatea Coșnița, raionul Dubăsari, devin exemple de infrastructură locală. Cu sprijinul Programului UE „Măsurile de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD, au fost modernizate și amenajate trotuare cu o suprafață totală de peste 2 160 m². Proiectul de infrastructură este rezultatul unui efort financiar comun, unde

Uniunea Europeană a alocat peste 94.700 EUR, în timp ce comunitatea locală a asigurat cofinanțare de circa 15.340 EUR.

Acum, cei aproximativ 6.000 de locuitori, dar și oaspeții comunei Coșnița se bucură nu doar de confort, dar și de siguranța pe care o oferă infrastructura locală.

Foto: PNUD Moldova

„Locuiesc pe strada Prieteniei și aveam probleme pentru că atunci când copiii plecau la școală nu puteau merge pe trotuar; mergeau pe mijlocul șoselei. Dar era problemă pentru că mașinile merg cu viteză. Acum avem trotuar și e tare frumos, ca pentru oameni”,

spune cu bucurie Elena, locuitoare a satului Coșnița.

Din primăvara anului 2024, comuna Coșnița, alături de alte 11 comunități de pe ambele maluri ale Nistrului, a fost implicată într-un proces participativ de definire a priorităților de dezvoltare. În acest caz, a fost modernizarea celor două străzi. S-a decis și colectarea de fonduri, inclusiv de la diasporă, pentru a amenaja zona verde de pe strada Prieteniei din comuna Coșnița.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Din banii colectați de comunitatea locală și contribuția primăriei au fost achiziționați 126 de arbori, de 3 soiuri: cercis canadian, arțar și catalpa.

„Ne bucurăm enorm că am avut posibilitatea să contribuim și să fim parte dintr-o inițiativă care lasă ceva bun și valoros pentru oameni și pentru generațiile viitoare din comuna Coșnița. Pentru familia noastră, implicarea în această campanie a venit din dragostea și respectul față de locul pe care îl numim acasă, iar rezultatele ne umplu de mândrie și recunoștință. Mulțumim tuturor celor implicați

și celor care au contribuit, inclusiv financiar, pentru realizarea acestui proiect frumos pentru comunitatea noastră”,

afirmă Inga Cotelea, originară din satul Coșnița, stabilită în SUA.

La Coșnița a fost realizat unul din cele șase proiecte de infrastructură de pe ambele maluri ale râului Nistru selectate pentru a beneficia de susținere din partea UE și PNUD.

Astfel, Uniunea Europeană și PNUD își continuă sprijinul pentru îmbunătățirea cooperării între comunitățile de pe ambele maluri ale râului Nistru prin proiecte comune care implică partenerii locali, organizațiile societății civile și alte părți interesate.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=DjRkXcSI7g>

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Comunități incluzive pentru părinți și copii: 24 de organizații ale societății civile sprijinite de Uniunea Europeană

Mai multe comunități din Republica Moldova vor beneficia de servicii locale integrate care vor facilita accesul părinților aflați în situații de vulnerabilitate la oportunități de angajare și la servicii de îngrijire timpurie a copiilor. Acest lucru va fi posibil datorită celor 24 de granturi acordate organizațiilor societății civile în cadrul proiectului „Oportunități sporite de angajare la nivel local și acces la creșe pentru părinții în situații de vulnerabilitate”, finanțat de Uniunea Europeană, cofinanțat și implementat de Fundația Soros Moldova, în parteneriat cu IP Keystone Moldova și AO Expert-Grup. Granturile, în valoare de până la 60 000 EUR fiecare, vor sprijini dezvoltarea unor servicii locale adaptate nevoilor părinților și copiilor din comunitățile beneficiare.

Prin intermediul acestor granturi, organizațiile beneficiare vor dezvolta servicii locale integrate, menite să răspundă nevoilor părinților – în special ale celor aflați în situații de vulnerabilitate – prin facilitarea accesului la oportunități de angajare și crearea sau extinderea serviciilor de îngrijire timpurie, inclusiv creșe și alte servicii comunitare pentru copiii cu vârsta între 4 luni și 3 ani. Pe lângă dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor, proiectele vor oferi consiliere profesională, orientare în carieră și sprijin emoțional, contribuind la construirea unor comunități mai incluzive și la reducerea excluziunii sociale.

În cadrul ceremoniei de înmânare a certificatelor de grant, Frederik Coene, șeful Secției de cooperare a Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, a subliniat impactul concret al investiției:

„Ceea ce lansăm astăzi este foarte concret. Prin această inițiativă, contribuim la crearea unor oportunități reale pentru părinți, în special pentru cei aflați în situații vulnerabile – oportunități de a munci, de a-și susține familiile și de a construi un viitor mai bun.

Accesul la servicii de îngrijire a copiilor este esențial, întrucât este o problemă atât socială, cât și economică. Atunci când părinții, și în special mamele, pot participa pe piața muncii, întreaga societate are de câștigat.”

Proiectul are un buget total de 3 157 895 EUR, dintre care 3 000 000 EUR sunt finanțati de Uniunea Europeană, iar 157 895 EUR reprezintă contribuția Fundației Soros Moldova. Pe parcursul celor 36 de luni de implementare, inițiativa își propune să sprijine cel puțin 600 de părinți aflați în situații de vulnerabilitate și să contribuie la crearea a 24 de servicii locale de îngrijire timpurie a copiilor, facilitând participarea acestora pe piața muncii și reducerea excluziunii sociale.

 UE-Moldova:
 Împreună mai puternici

O sută douăzeci de adulți cu dizabilități, aflați în îngrijire rezidențială, vor avea acces la traiul în comunitate

Procesul de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități din Republica Moldova devine mai consolidat, datorită susținerii Uniunii Europene și implicării directe a autorităților centrale și societății civile. Organizațiile neguvernamentale vor contribui la acest proces prin dezvoltarea a 47 de servicii sociale comunitare – locuințe protejate și plasamente familiale pentru adulți. Aceste servicii vor permite ca cel puțin o sută douăzeci de adulți cu dizabilități să părăsească sistemul rezidențial și să se bucure de viața în comunitate.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Keystone Moldova și Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova au semnat la 25 iunie 2026, la Chișinău, un Acord de colaborare. Documentul stabilește cadrul de cooperare pentru realizarea mai multor intervenții-cheie, ce vor asigura tranziția persoanelor cu dizabilități, aflate în îngrijire rezidențială, către servicii comunitare noi, în condiții de siguranță.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Parteneriatul actual prevede crearea unui mecanism coordonat de dezinstituționalizare, care să permită evaluarea complexă a adulților plasați în centrele de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități.

Totodată, va fi dezvoltat Planul consolidat de dezinstituționalizare și incluziune socială a persoanelor cu dizabilități, urmat de 12 planuri regionale.

Semnarea Acordului de colaborare a avut loc în cadrul proiectului „Moldova incluzivă: Comunități pentru toți”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de

Keystone Moldova în parteneriat cu Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova și Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

UE, UNICEF și Oficiul ONU pentru Drepturile Omului își unesc eforturile pentru a sprijini accesul la educație al copiilor romi și al copiilor refugiați

Sute de copii din Republica Moldova continuă să rămână în afara școlii, nu din lipsă de potențial, ci pentru că mecanismele existente nu reușesc întotdeauna să răspundă realităților și nevoilor lor. Copiii romi și copiii refugiați se numără printre cei mai expuși riscului de a rămâne în afara educației.

Pentru a răspunde acestei situații, a fost lansată o nouă inițiativă finanțată de Uniunea Europeană, „Consolidarea

sistemului educațional din Moldova pentru cei mai dezavantajați copii”. Inițiativa este cofinanțată și implementată de Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF) și Oficiul ONU pentru Drepturile Omului în Moldova, în strânsă colaborare cu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova. Proiectul își propune să consolideze sistemul educațional astfel încât acesta să răspundă mai bine nevoilor copiilor care sunt încă lăsați în urmă.

Până la mijlocul anului 2027, proiectul va integra în sistemul național „Programul de învățare accelerată”, o abordare flexibilă care îi ajută pe copiii aflați în afara școlii să recupereze competențele de bază și să revină în învățământul formal. De asemenea, va pilota abordarea bazată pe drepturile omului în educație, astfel

ca cele șapte școli pilot să devină școli prietenoase drepturilor omului, unde fiecare copil este acceptat și potențialul lor deplin este valorificat. Adicional, va fi dezvoltat un mecanism coordonat de colectare a datelor și monitorizare, pentru a urmări mai eficient participarea școlară și a preveni abandonul.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Aceste intervenții răspund unor bariere persistente care afectează în special copiii romi: sărăcia, nivelul redus de alfabetizare al părinților, marginalizarea de lungă durată și situațiile în care copiii sunt nevoiți să contribuie la veniturile familiei, ceea ce îi determină să abandoneze timpuriu școala.

Șapte instituții de învățământ vor pilota „Programul de învățare accelerată” și abordarea „Școli Prietenoase Drepturilor Omului”, integrând principiile egalității, participării și nediscriminării în cultura școlară.

„Asigurarea accesului echitabil la o educație de calitate pentru fiecare copil, fără a lăsa pe nimeni în urmă, nu este opțională, ci o cerință esențială pentru orice societate modernă și incluzivă, în special pentru statele membre ale Uniunii Europene și pentru țările care aspiră să adere la Uniunea Europeană, care este, înainte de toate, o uniune a valorilor. Educația nu înseamnă doar cunoștințe. Ea înseamnă șanse egale, demnitate

și echitate. Un sistem educațional își îndeplinește misiunea doar atunci când reușește să răspundă nevoilor celor care se confruntă cu cele mai mari bariere: copiii din familii cu venituri reduse, copiii cu dizabilități, cei din comunități minoritare și alți copii aflați în risc de excluziune”,

**a declarat Julda Kielyte, Șefă de echipă,
Creștere economică și competitivitate,
Delegația Uniunii Europene în Republica
Moldova.**

Proiectul va fi pilotat în următoarele instituții de învățământ:

- ✓ IP Gimnaziul „Ivan Bondarev”, Basarabeasca
- ✓ IP Liceul „Vasile Alecsandri”, Călărași

- ✓ IP Gimnaziul „Grigore Vieru”, Edineț
- ✓ IP Liceul „Mircea Eliade”, Nisporeni
- ✓ IP Liceul „Mihai Eminescu”, Otaci
- ✓ IP Liceul „Dimitrie Cantemir”, Rîșcani
- ✓ IP Liceul „Aleksandr Pușkin”, Soroca

Comitetele Comunitare: sprijinul pornește de la oameni

Pentru cineva care ajunge într-o țară nouă, să știe unde poate găsi sprijin, ce servicii sunt disponibile și cui se poate adresa poate face o diferență esențială. În Republica Moldova, Comitetele Comunitare create în cadrul proiectului „Orașe și Regiuni pentru Toți (CR4A)” oferă exact acest tip de sprijin: informație clară, spațiu pentru dialog și oportunitatea de a contribui activ la viața comunității.

Implementat de People in Need și municipalitatea Sectorului 5 Praga, cu sprijinul Uniunii Europene, proiectul urmărește consolidarea integrării refugiaților și migranților prin servicii publice mai accesibile, cooperare între instituții și implicarea activă a comunităților locale.

În prezent, patru Comitete Comunitare activează în Chișinău, Bălți și Cahul, reunind 40 de membri – refugiați și migranți care participă la sesiuni tematice dedicate accesului la servicii, drepturilor, protecției și integrării comunitare. Aceste întâlniri creează un spațiu în care participanții își dezvoltă cunoștințele, schimbă experiențe și identifică soluții pentru provocările întâlnite în viața de zi cu zi.

Pentru Svetlana, participantă în cadrul unuia dintre comitete, implicarea a devenit rapid mai mult decât o activitate de voluntariat.

„Am venit la Chișinău în 2023, împreună cu fiica mea. Ea a mers la școală aici. Moldova a devenit pentru noi a doua casă.”

Participarea la sesiuni i-a oferit informații utile și sentimentul că poate contribui la binele celor din jur.

„Când ne-am mutat aici, aveam mult timp liber și am văzut oportunitatea de a participa la câteva inițiative sociale. Acest lucru este foarte util atât pentru mine, cât și pentru cei din jurul meu, pe care îi pot sprijini acum cu sfaturi sau chiar cu un număr de telefon la care pot apela după ajutor.”

Această abordare, în care membrii comunității devin ei înșiși surse de informare și sprijin, este un element central al inițiativei. Primele zece sesiuni oferă participanților informații despre siguranță, drepturile omului, mecanisme de protecție și serviciile disponibile în Republica Moldova. În etapa următoare, membrii comitetelor vor organiza sesiuni de informare în propriile comunități, contribuind la extinderea accesului la informații practice pentru alte persoane aflate în situații similare.

Cooperarea cu instituțiile publice este o parte esențială a acestui proces. Specialiști din diferite sectoare contribuie la sesiunile tematice, oferind îndrumări practice și clarificând modul în care pot fi accesate serviciile existente.

Pentru Elena, membră a unuia dintre Comitetele Comunitare, această sesiune a oferit informații cu aplicabilitate imediată în viața de zi cu zi.

„Astăzi am aflat un lucru foarte important pentru părinții care au copii cu dizabilități: unde se pot adresa. Am aflat numele organizațiilor și adresele acestora. Acest lucru este foarte important.”

Proiectul „Orașe și Regiuni pentru Toți (CR4A): Integrarea completă a refugiaților și migrantilor în mediul urban și rural” este cofinanțat de Uniunea Europeană și contractat de ICMPD prin Facilitatea pentru Parteneriate în Domeniul Migrației (MPF). Acesta este implementat de municipalitatea Sectorului 5 Praga și organizația People in Need.

Integrarea refugiaților și migranților prin servicii accesibile și colaborare locală

La Bălți, peste 3 000 de refugiați și-au găsit un loc în comunitate și își construiesc o viață nouă. Pentru a le susține integrarea, aceștia au nevoie de acces la educație, locuri de muncă, servicii sociale și de sănătate, precum și de un mediu care îi sprijină și îi încurajează.

Un rol important în acest proces îl are Centrul de Suport Parental și Educație CUIB, dezvoltat de Asociația Obștească „Cartera”. Aici, zeci de persoane participă la cursuri de limba română, iar unii își dezvoltă în paralel competențele și prin lecții de limba engleză sau instruirii IT. În același timp, beneficiarii au acces la consiliere psihologică și sprijin pentru dezvoltarea abilităților parentale.

„Din luna decembrie implementăm un proiect ce susține integrarea socială și educațională a refugiaților și migranților din municipiul Bălți. Oferim cursuri IT, cursuri de limba română și engleză, avem un jurist, doi

psihologi și un specialist în parenting pozitiv care lucrează cu beneficiarii”,

spune Doina Petreanu, coordonatoare de proiecte și managera Centrului CUIB.

Pentru mulți dintre cei ajunși în Republica Moldova, procesul de adaptare vine cu provocări emoționale profunde. În acest context, sprijinul psihologic este esențial. La centru sunt utilizate metode moderne, precum terapia asistată de ochelari VR, care ajută la gestionarea emoțiilor și la depășirea fricilor.

„Din start, de când au venit refugiații, se adresa cu probleme legate de adaptare. Mulți trăiesc cu diverse frici. Una dintre metodele de terapie pe care le folosim este cea cu ochelarii VR, prin care îi ajutăm să depășească aceste stări”,

explică Ana Duminica, psihologă în cadrul centrului.

Impactul acestor intervenții se reflectă în experiențele beneficiarilor. „Aici, într-o țară străină, ne e dor de cei dragi, simțim anxietate, ne dorim să aducem liniște în familiile noastre – iar utilizarea ochelarilor VR ne ajută foarte mult”,

spune Tatiana Slavova, vizitatoare a centrului.

Pentru alții, integrarea înseamnă și continuarea parcursului profesional și personal.

„Sunt maestru al sportului la canotaj, campion mondial și european. Am început să practic armwrestling, iar anul trecut am participat la un campionat în România, unde am reprezentat Republica Moldova. Dacă voi merge la campionate, trebuie să cunosc limba română”,

povestește Vladimir Tarasenko, sportiv și vizitator al centrului.

La nivel local, eforturile sunt susținute de o colaborare activă între autoritățile publice și organizațiile societății civile. În municipiul Bălți, șase organizații ale societății civile contribuie direct la integrarea refugiaților și migranților, oferind servicii și oportunități adaptate nevoilor acestora.

La nivel național, 15 organizații ale societății civile au beneficiat de granturi pentru a implementa inițiative de integrare și incluziune. Acestea contribuie la

îmbunătățirea accesului la servicii esențiale, consolidarea capacităților instituționale, promovarea bunei guvernări, protejarea drepturilor și dezvoltarea unor activități de incluziune, precum huburi educaționale și programe de mentorat.

Proiectul „Orașe și Regiuni pentru Toți (CR4A): Integrarea completă a refugiaților și migranților în mediul urban și rural” este cofinanțat de Uniunea Europeană și contractat de ICMPD prin Facilitatea pentru Parteneriate în Domeniul Migrației (MPF). Acesta este implementat de municipalitatea Sectorului 5 Praga și organizația People in Need.

Moldova europeană începe în comunități: lansarea proiectului „ActEU pentru Moldova – Comunități active pentru integrarea europeană”

Moldova poate deveni mai aproape de Uniunea Europeană prin implicarea activă a cetățenilor și dezvoltarea comunităților locale. De la inițiative civice și dialog cu autoritățile, până la proiecte care răspund nevoilor oamenilor, schimbarea începe acasă.

Acesta este și obiectivul proiectului „ActEU pentru Moldova – Comunități active pentru integrarea europeană”, lansat de People in Need Moldova, în parteneriat cu Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală LEADER și

EcoVisio, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene.

Evenimentul de lansare a reunit reprezentanții celor 10 Grupuri de Acțiune Locală (GAL) și ai celor 10 organizații ale societății civile selectate în proiect. Participanții au făcut cunoștință cu obiectivele și activitățile proiectului, au discutat despre etapele următoare de implementare și au pus bazele unei colaborări care va contribui la consolidarea participării civice și a dezvoltării locale în comunitățile din întreaga țară.

În cadrul proiectului au fost selectate următoarele Grupuri de Acțiune Locală: 33 Vaduri, Movila Măgura, Lunca Răutului, Trei Coline, Drumul Vechi Moldovenesc,

Cișmeaua Sudului, Colinele Tigheciului, EcoPyretus, Gagauz Koraflari și Lunca Prutului de Jos.

Totodată, proiectul reunește 10 organizații ale societății civile: Clinica Juridică Bălți, Clinica Juridică Comrat, A.O. „Genesis”, Centrul de Asistență Socială „Casa Speranțelor”, A.O. „ActiveWomen”, Femei pentru Femei / Women 4 Women, AFAD, Asociația pentru Inițiative Durabile, Rețeaua Națională a Consiliilor Locale ale Tinerilor din Moldova și Asociația de Dezvoltare Durabilă „Generația Pro”.

Pe parcursul perioadei 2026–2028, proiectul va sprijini dezvoltarea și consolidarea organizațiilor societății civile și a Grupurilor de Acțiune Locală prin evaluări organizaționale, mentorat și granturi dedicate inițiativelor comunitare.

Totodată, acesta va încuraja implicarea civică și va facilita dialogul dintre societatea civilă și autoritățile publice, contribuind la dezvoltarea unor comunități mai reziliente, mai incluzive și mai bine pregătite să răspundă provocărilor locale.

Implementat de un consorțiu format din People in Need Moldova, Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală LEADER și EcoVisio, proiectul contribuie la implementarea Agendei de Asociere UE – Republica Moldova 2021–2027. Prin activitățile sale, acesta promovează dezvoltarea locală incluzivă, participarea democratică, egalitatea de gen, incluziunea socială, precum și reziliența la schimbările climatice și protecția mediului, sprijinind astfel parcursul de integrare europeană al Republicii Moldova.

Acest material a fost elaborat în cadrul proiectului „ActEU pentru Moldova – Comunități active pentru integrarea europeană”, finanțat de Uniunea Europeană. Conținutul acestuia este responsabilitatea exclusivă a People in Need Moldova și a partenerilor săi și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene.

EUPM Moldova: Implicarea cetățenilor pentru o Moldova rezilientă și europeană

Pe 9 mai, EUPM Moldova s-a alăturat miilor de vizitatori din Chișinău pentru a sărbători

Ziua Europei, participând la „Orășelul European” alături de partenerii din cadrul inițiativei „Team Europe”.

Evenimentul a oferit ocazia de a interacționa direct cu cetățenii și de a sublinia angajamentul continuu al Uniunii Europene de a sprijini securitatea, reziliența și viitorul european al Republicii Moldova.

Oaspeții standului au participat, de asemenea, la o activitate interactivă axată pe valorile care fac din Moldova o țară cu

adevărat rezilientă. Aceștia au exprimat ce înseamnă pentru ei reziliența, adăugând propriile reflecții la o instalație colaborativă, și au subliniat importanța unor instituții democratice puternice, a cooperării și a sprijinului reciproc în depășirea crizelor și a provocărilor.

Împreună transformăm Moldova într-o țară mai rezilientă, mai sigură și mai unită!

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Cum transformăm un joc într-o experiență de învățare?

Principiile unei activități extrașcolare de calitate

„Care este obiectivul pedagogic al acestui joc?” În jurul acestei întrebări a fost conceput programul intensiv de formare de formatori (Training of Trainers), organizat de Fundația Terre des hommes Moldova în perioada 22–26 iunie. La training au participat 20 de reprezentanți ai celor 10 organizații beneficiare de subgranturi în cadrul proiectului „BOOST: o experiență extrașcolară memorabilă”, finanțat de Uniunea Europeană. Programul a fost susținut la Chișinău de Karine Minidré,

specialistă din Franța în ludopedagogie și inginerie de formare.

Pe parcursul celor cinci zile, participanții au explorat metode prin care activitățile extrașcolare pot deveni experiențe de învățare cu un scop pedagogic clar. Programul a abordat teme precum valorile educaționale, dezvoltarea copilului, proiectarea activităților, competențele psihosociale, leadershipul și utilizarea jocului ca instrument de învățare.

Formarea a pregătit viitorii formatori care, în etapa următoare, vor instrui profesioniștii implicați în inițiativele locale susținute prin proiectul BOOST. Astfel, metodele

și instrumentele dezvoltate în timpul programului vor ajunge, prin efectul de multiplicare, la cei care vor lucra direct cu copiii și tinerii.

Totul începe cu intenția educativă

Pentru Karine Minidré, cea mai importantă competență a unui formator este conștientizarea intenției educative din spatele fiecărei activități.

„Competența principală pentru mine este conștientizarea intenției noastre educative. Să știm de ce suntem acolo și ce vrem să transmitem. Ce vrem să dezvoltăm la copii? Mai multă autonomie? Încredere? Dezvoltarea personalității? Totul începe cu această conștientizare.”

În această abordare, învățarea nu înseamnă doar transmiterea unor metode, ci și crearea unor contexte în care participanții experimentează, reflectează și învață inclusiv din greșeli.

„Eșecul este o manieră foarte interesantă de a învăța. Trebuie să acceptăm să pierdem. Poate chiar să fim entuziasmați de eșec, pentru că este o modalitate foarte, foarte bună de a învăța.”

Beneficiul copilului, înainte de toate

Participanții spun că una dintre cele mai importante lecții ale formării a fost schimbarea perspectivei asupra modului în care este concepută o activitate extrașcolară. Accentul nu cade pe jocul în sine, ci pe scopul educațional pe care acesta îl urmărește și pe beneficiul copilului.

„Beneficiul copilului trebuie să fie în centrul tuturor activităților, tuturor conceptelor, tuturor jocurilor și tuturor acțiunilor”,

afirmă Elena Lupan, asistentă de proiect în cadrul inițiativei „Școală după școală” din Orhei.

Ea consideră că unul dintre cele mai valoroase aspecte ale formării a fost învățarea modului în care fiecare joc poate fi analizat din perspectiva rezultatului pedagogic pe care îl produce.

„Chiar și cel mai simplu joc trebuie gândit pornind de la obiectivul pedagogic și de la ceea ce vrem să obținem copilul prin acea experiență.”

Împreună mai puternici

De la formare la activitățile extrașcolare

În perioada următoare, cei 20 de formatori vor organiza sesiuni de instruire pentru profesioniștii implicați în cele 10 inițiative locale susținute prin proiectul BOOST. Metodele și principiile explorate în cadrul acestei formări vor ajunge astfel în comunități și vor contribui la dezvoltarea unor activități extrașcolare în care jocul nu este un scop în sine, ci un instrument prin care copiii învață, se dezvoltă și capătă încredere în propriile forțe.

Despre proiectul BOOST

Proiectul „BOOST: o experiență extrașcolară memorabilă” este finanțat de Uniunea Europeană și implementat, în perioada 2025 – 2028, de Fundația Terre des hommes Moldova în parteneriat cu Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei (APSCF) și Junior Achievement Moldova. Valoarea totală a proiectului este de 1,17 milioane euro.

Proiectul își propune să ofere oportunități de dezvoltare incluzive și echitabile pentru copii prin activități extracurriculare/extrașcolare și sociale în comunități locale, promovând bunele practici europene.

Cum a transformat o ludotecă timpul liber al copiilor din satul Grădinița

După închiderea școlii, în 2025, din satul Grădinița, aproximativ 50 de copii au început să meargă zilnic la studii în localitățile vecine. Întorși acasă, nu mai aveau însă un loc unde să se întâlnească, să învețe sau pur și simplu să petreacă timp împreună.

De Ziua Copilului, această realitate s-a schimbat. În Grădinița a fost inaugurată o ludotecă – un spațiu viu și colorat, creat de Asociația Amici dei Bambini Moldova, unde copiii pot învăța prin joc, participa la ateliere creative, activități sportive și programe de dezvoltare personală.

La inaugurare, copiii au explorat cu entuziasm fiecare colț al noului spațiu, au descoperit jocurile și au intrat imediat în activitățile pregătite pentru ei. Pentru unii dintre ei, a fost primul loc din sat gândit special pentru copii. Unii au spus chiar din prima zi că vor veni aici în fiecare după-amiază.

Ludoteca răspunde unei nevoi concrete a comunității, dar își propune mai mult decât să ofere un loc de joacă. Ea creează un spațiu sigur în care copiii pot învăța, lega prietenii și dezvolta competențe sociale și emoționale prin activități de educație non-formală. În același timp, inițiativa încurajează implicarea tinerilor în viața comunității și dezvoltarea spiritului civic.

Aproximativ 50 de copii din Grădinița vor beneficia direct de activitățile organizate în ludotecă. Prin intermediul serviciului mobil Ludobus, educația prin joc va ajunge și la alți

aproximativ 300 de copii din satele vecine Plop-Știubei și Copanca, extinzând impactul inițiativei în întreaga zonă.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Ludoteca este una dintre cele zece inițiative locale susținute prin proiectul „BOOST: o experiență extrașcolară memorabilă”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Terre des hommes Moldova în parteneriat cu Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei

(APSCF) și Junior Achievement Moldova. Prin finanțare, mentorat și consolidarea capacităților, proiectul sprijină organizațiile locale să dezvolte activități extrașcolare care oferă copiilor oportunități de învățare, dezvoltare personală și participare activă în comunitățile lor.

O lecție pentru copii despre siguranță spusă prin teatru

Cum îi înveți pe copii să recunoască un pericol, să ceară ajutor și să reacționeze corect într-o situație de risc? Ei învață cel mai bine atunci când sunt implicați activ. Prin joc, povești și experiențe interactive, chiar și subiecte complexe, precum siguranța și autoprotecția, devin mai ușor de înțeles și de reținut.

Așa a luat naștere spectacolul educațional „Orășelul din Poieniță”, prezentat pe scena Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Bălți pe 21 mai. La premieră au participat aproximativ 540 de copii din municipiul Bălți și din raioanele Rîșcani, Fălești, Glodeni și Sîngerei.

Prin teatru, muzică și momente interactive, personajele Mișu, Țup și Rița i-au ghidat pe copii prin situații pe care le pot întâlni în viața de zi cu zi: pericolul înălțimilor, riscurile apei, folosirea chibriturilor, importanța

supravegherii de adulți și rolul serviciilor de urgență. Regulile de siguranță au fost integrate în povești astfel încât să fie ușor de înțeles, de reținut și de aplicat.

Reacția copiilor a fost una plină de entuziasm și curiozitate. Aceștia s-au implicat activ pe tot parcursul spectacolului, au răspuns personajelor și au interacționat cu ele, demonstrând cât de receptivi au fost la mesajele transmise. La final, în unison, copiii au spus că își doresc mai multe spectacole de acest fel, care să îi ajute să învețe prin joc și poveste.

Experiența a continuat și în afara sălii de spectacol. Specialiștii Inspectoratului General pentru Situații de Urgență au prezentat autospecialele și echipamentele folosite în intervenții și au discutat cu copiii despre măsuri simple care le pot proteja viața și sănătatea.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Spectacolul a deschis seria activităților din cadrul inițiativei „ARIP – Abilitare pentru reziliență, incluziune, parenting și învățare”, implementată de AO CASMED. În perioada următoare, mesajele transmise prin piesă vor fi consolidate prin sesiuni practice de siguranță, materiale educaționale pentru copii, activități dedicate părinților și pregătirea profesioniștilor locali.

Inițiativa este una dintre cele zece susținute prin proiectul „BOOST: o experiență extrașcolară memorabilă”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Fundația Terre des hommes Moldova în parteneriat cu Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei (APSCF) și Junior Achievement Moldova.

Lideri ai societății civile și parteneri internaționali s-au reunit la Chișinău pentru a consolida reziliența democratică și spațiul civic

În perioada 19–21 mai 2026, peste 100 de reprezentanți ai organizațiilor societății civile, instituțiilor internaționale, organizațiilor donatoare, experților și practicienilor din regiunea Parteneriatului Estic, Balcanii de

Vest, Europa Centrală și din alte regiuni s-au reunit la Chișinău în cadrul reuniunii la nivel înalt „CSO Meter is Uniting for Change: Shaping the Future of Civil Society – Monitoring in a Changing World”.

Evenimentul a fost organizat de European Center for Not-for-Profit Law Stichting (ECNL) și Asociația Promo-LEX în cadrul proiectului finanțat de Uniunea Europeană „CSO Meter: Empowered for Action” și ca parte a inițiativei ECNL „Uniting for Change”.

Reuniunea desfășurată pe parcursul a trei zile a inclus o conferință publică la nivel înalt și un atelier strategic închis, dedicat monitorilor societății civile și partenerilor care activează în medii ostile și restrictive. Evenimentul a oferit o platformă importantă pentru dialog, solidaritate și reflecție strategică într-un moment în care spațiul civic și libertățile democratice se confruntă cu presiuni tot mai mari în întreaga regiune.

Participanții au discutat despre regresul democratic, tendințele autoritare, dezinformarea, ingerințele externe, restrângerea spațiului civic, insecuritatea financiară și presiunile tot mai mari asupra mass-mediei independente și a actorilor civici. Discuțiile au evidențiat provocările democratice inegale din regiunea Parteneriatului Estic, unde Republica Moldova și Ucraina continuă să urmeze parcursuri orientate spre reforme și integrare europeană în condiții dificile, în timp ce actorii societății civile din Belarus, Azerbaidjan și Georgia activează sub restricții severe, inclusiv din exil sau în medii extrem de constrângătoare.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Pe parcursul conferinței, participanții au explorat abordări inovatoare pentru consolidarea rezilienței și pregătirii societății civile, inclusiv îmbunătățirea metodologiilor de monitorizare, instrumentele digitale și tehnologiile emergente, alianțele intersectoriale, sprijinul sustenabil pentru organizațiile societății civile și răspunsurile practice la restricțiile și amenințările hibride aflate în continuă evoluție. O atenție deosebită a fost acordată inițiativelor de monitorizare, precum CSO Meter, și rolului acestora în transformarea constatărilor în acțiuni concrete.

Atelierul strategic a creat un spațiu sigur pentru schimburi aprofundate și planificare colaborativă între monitorii societății civile și parteneri. Participanții au discutat modalități de consolidare a coordonării într-un mediu regional tot mai restrictiv, au analizat posibile scenarii privind evoluțiile viitoare ale spațiului civic și au examinat răspunsuri mai eficiente la provocările emergente, inclusiv prin sisteme de avertizare timpurie, metodologii de foresight, tehnologii digitale și inteligență artificială.

O atenție specială a fost acordată evoluțiilor din Republica Moldova. Participanții au remarcat că Republica Moldova continuă să mențină un mediu comparativ deschis pentru societatea civilă și își păstrează angajamentul față de agenda de integrare europeană. În același timp, au fost exprimate îngrijorări privind narativele ostile îndreptate împotriva organizațiilor care beneficiază de sprijin extern, dezinformarea și necesitatea ca răspunsurile la amenințările hibride să respecte pe deplin drepturile omului și standardele democratice.

Participanții au salutat inițiativele de reformă aflate în desfășurare în Republica Moldova, inclusiv eforturile de modernizare a mecanismelor de participare publică și introducerea unor măsuri anti-SLAPP pentru protecția jurnaliștilor, activiștilor și organizațiilor societății civile.

Reuniunea s-a încheiat cu un apel pentru continuarea cooperării regionale, investiții sustenabile în societatea civilă și consolidarea pregătirii colective pentru a face față provocărilor emergente care afectează spațiul civic și democrația.

Evenimentul a fost organizat în cadrul Acțiunii „CSO Meter: Empowered for Action”, finanțată de Uniunea Europeană. Proiectul este implementat de ECNL împreună cu partenerii săi: Transparency International Anti-Corruption Center din Armenia, Asociația Promo-LEX din Republica Moldova și ISAR Ednannia din Ucraina. Evenimentul a fost cofinanțat de Ambasada Regatului Țărilor de Jos în Republica Moldova, Fundația Soros Moldova, Biroul de Cooperare al Elveției în Republica Moldova și Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) prin intermediul GIZ.

INSTITUȚII ȘI GUVERNARE

Proiectul Twinning finanțat de UE consolidează capacitățile Republicii Moldova în domeniul managementului migrației prin schimb de experiență și expertiză europeană

În cadrul proiectului Twinning finanțat de Uniunea Europeană, „Consolidarea capacităților Inspectoratului General pentru Migrație în vederea implementării legislației privind managementul migrației și a azilului în conformitate cu acquis-ul UE”, în lunile mai

și iunie 2026 au fost organizate o serie de vizite de studiu și ateliere de lucru susținute de experți europeni, menite să consolideze capacitățile instituționale și operaționale ale Inspectoratului General pentru Migrație (IGM).

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

O vizită de studiu la Agenția pentru Migrație din Suedia a oferit reprezentanților IGM oportunitatea de a se familiariza direct cu practicile statelor membre ale UE privind gestionarea recepției solicitanților de azil, prognozarea fluxurilor migraționale, pregătirea pentru situații de criză, implementarea Pactului UE privind Migrația și Azilul, precum și gestionarea șederii legale și integrarea străinilor. Participanții au vizitat, de asemenea, centre de recepție, de returnare și de detenție, dobândind cunoștințe practice privind procedurile operaționale și mecanismele de coordonare interinstituțională.

O altă vizită de studiu, desfășurată în România, la Timișoara și Arad, a oferit reprezentanților Inspectoratului General pentru Migrație oportunitatea de a face schimb de experiență cu Inspectoratul General pentru Imigrări din România în domeniul procedurilor de azil, protecției internaționale, managementului returnării, custodiei publice, cooperării umanitare și gestionării fluxurilor migraționale mixte. Programul a evidențiat standardele europene și bunele practici privind condițiile de primire, protecția persoanelor vulnerabile și cooperarea operațională în cadrul sistemelor de migrație și azil.

Aceste schimburi practice au fost completate de două ateliere de lucru specializate, susținute de experți din Suedia, România și Grecia. Primul atelier a fost dedicat măsurilor tranzitorii pentru încetarea treptată a protecției temporare acordate persoanelor strămutate din Ucraina, explorând soluții pentru tranziția către alte forme de ședere legală, întoarcerea voluntară și reintegrarea, precum și asigurarea unei informări eficiente, în conformitate cu acquis-ul UE.

Cel de-al doilea atelier a fost dedicat gestionării vizelor, oferind participanților o înțelegere aprofundată a cadrului

juridic european, a practicilor naționale și a cerințelor de armonizare, combinând perspective teoretice și practice privind procedurile de vize în statele membre ale Uniunii Europene.

Prin aceste activități, proiectul Twinning continuă să consolideze capacitățile instituționale ale Inspectoratului General pentru Migrație, să promoveze cooperarea cu statele membre ale Uniunii Europene și să sprijine alinierea progresivă a Republicii Moldova la standardele europene în domeniul migrației și azilului.

Consolidarea capacităților Poliției de Frontieră pentru o frontieră mai sigură

Poliția de Frontieră a Republicii Moldova își consolidează capacitățile operaționale prin sesiuni de instruire desfășurate în perioada aprilie – mai 2026, în cadrul proiectului EU4Borders Security – Moldova, finanțat de Uniunea Europeană.

Prima activitate, desfășurată în perioada 28–29 aprilie, a fost dedicată evaluării vulnerabilităților la frontieră, un element esențial pentru identificarea și gestionarea riscurilor, precum și pentru protecția

adekvată a persoanelor aflate în situații vulnerabile. În cadrul sesiunii de tip „formare de formatori”, 12 ofițeri ai Poliției de Frontieră au fost instruiți în utilizarea metodologiilor moderne, analiza riscurilor și aplicarea scenariilor practice. Această abordare va permite extinderea instruirii către un număr mai mare de angajați, contribuind la dezvoltarea unei capacități instituționale sustenabile.

În continuarea acestor eforturi, în perioada 6–7 mai 2026, o nouă sesiune de instruire a vizat identificarea victimelor traficului de ființe umane, reunind polițiști de frontieră și reprezentanți ai altor instituții de aplicare a legii.

Trainingul, susținut de experți din cadrul Serviciului de Grăniceri al Republicii Polone, a abordat metodele utilizate de rețelele criminale, indicatorii de identificare a victimelor și bunele practici europene de intervenție și protecție.

Proiectul EU4Borders Security – Moldova sprijină în continuare dezvoltarea capacităților instituționale și cooperarea în domeniul securității frontierei.

Proiectul „EU4Borders Security – Moldova” este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Agenția Centrală de Management al Proiectelor (CPVA) din Lituania, Fondul de Solidaritate PL și Organizația Internațională pentru Migrație.

Republica Moldova avansează în pregătirile pentru alinierea la standardele Schengen și implementarea Sistemului de Intrare/Ieșire al UE

Republica Moldova continuă procesul de aliniere la standardele UE în domeniul managementului frontierei printr-o misiune de experți desfășurată în cadrul proiectului EU4Borders Security – Moldova. Evaluările realizate pe 25 mai la Aeroportul Internațional Chișinău și pe 28 mai la Punctul

de Trecere a Frontierei Costești–Stânca au analizat infrastructura și echipamentele de control la frontieră în raport cu cerințele Schengen, sprijinind totodată pregătirile pentru implementarea viitoare a Sistemului european de Intrare/Ieșire (EES).

Misiunea a oferit recomandări pentru consolidarea infrastructurii și a procedurilor operaționale de management al frontierei, contribuind la eforturile continue ale Republicii Moldova de modernizare a sistemului de management al frontierei în conformitate cu *acquis-ul* Schengen și cu bunele practici ale UE.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Inițiativa comună UE–OIM sprijină persoanele strămutate și consolidează capacitățile naționale în domeniul migrației și managementului frontierelor

OIM, în parteneriat cu Uniunea Europeană și autoritățile naționale, a evidențiat principalele realizări ale proiectului finanțat de UE „Sprijinirea protecției, tranzitului, revenirii voluntare și informate și reintegrării cetățenilor din țările Parteneriatului Estic

și a resortisanților țărilor terțe afectați de conflictul din Ucraina”, în cadrul reuniunii finale a Comitetului director și al ceremoniei oficiale de predare a Sectorului de Poliție de Frontieră Otaci.

Proiectul a oferit sprijin refugiaților și resortisanților țărilor terțe prin servicii de protecție, asistență medicală și soluții de mobilitate în condiții de siguranță, consolidând în același timp capacitățile naționale prin formare, echipamente moderne și infrastructură modernizată.

Peste 30 000 de persoane au beneficiat de servicii de informare, consiliere și referire; peste 2 000 de refugiați au fost relocați în condiții de siguranță în 16 țări europene în cadrul programului EU+ Air Transfer, iar peste 3 000 de resortisanți ai țărilor terțe au fost asistați cu returnarea umanitară voluntară în țările lor de origine.

O etapă importantă o reprezintă reconstrucția Sectorului de Poliție de Frontieră Otaci, care sporește capacitatea operațională și

îmbunătățește serviciile la unul dintre cele mai aglomerate puncte de trecere a frontierei din Republica Moldova.

Urmăriți [videoclipul](#) despre reconstrucția Sectorului de Poliție de Frontieră Otaci.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Protejarea persoanelor aflate în mișcare prin căi sigure și demne

În spatele fiecărei călătorii se află o persoană în căutarea siguranței, a stabilității și a unei șanse de a merge mai departe.

Prin intermediul proiectului finanțat de UE „Sprijinirea protecției, tranzitului, revenirii

voluntare și informate și reintegrării cetățenilor din țările Parteneriatului Estic și a resortisanților țărilor terțe afectați de conflictul din Ucraina”, OIM Moldova a oferit sprijin miilor de persoane aflate în mișcare.

Peste 2 000 de refugiați au fost relocați în condiții de siguranță în 16 țări europene prin intermediul Programului EU+ Air Transfer, în timp ce peste 3 000 de resortisanți ai țărilor

terțe au beneficiat de asistență pentru a se întoarce în mod voluntar în țările lor de origine.

Urmăriți [videoclipul](#).

Căutarea stabilității departe de casă: povestea Victoriei

Când Victoria a fugit din Ucraina împreună cu cele două fiice ale sale, credea că vor fi departe de casă doar pentru o scurtă perioadă.

Aproape trei ani mai târziu, ea încă speră

că va veni ziua în care se va putea întoarce. Până atunci, o mică casă închiriată în Moldova a devenit un loc în care familia ei se simte în siguranță, fiicele sale pot crește și învăța, iar viața poate începe încet să redevină normală.

„Acasă înseamnă pace. Este familia adunată în jurul mesei, știind că nimic nu zboară deasupra capului tău”,

spune Victoria.

Datorită sprijinului generos al Uniunii Europene, OIM oferă ajutor pentru chirie unui număr de 100 de familii vulnerabile care au fugit de războiul pe scară largă din Ucraina și trăiesc acum pe malul stâng al râului

Nistru. Acest ajutor le permite să-și mențină stabilitatea și siguranța în aceste vremuri dificile.

[Citiți povestea completă.](#) Urmăriți [videoclipul](#).

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Predarea echipamentelor și soluțiilor digitale oferite de Uniunea Europeană

Software și echipamente finanțate de UE, donate de OIM la punctul de trecere a frontierei Palanca, pentru consolidarea gestionării frontierelor

Software-ul și echipamentele finanțate de UE au fost predate Serviciului Vamal al Republicii Moldova pentru a consolida gestionarea frontierelor și a îmbunătăți eficiența operațională. Sprijinul include modernizarea Sistemului Informațional Frontiera, un sistem energetic autonom la Punctul de trecere a frontierei Palanca,

precum și ecrane informative LED exterioare instalate la punctele de trecere a frontierei Palanca, Leușeni și Sculeni. Implementată de OIM Moldova, inițiativa contribuie la o gestionare a frontierelor mai eficientă, mai rezilientă și mai atentă la aspectele de protecție.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Modernizarea infrastructurii vamale prin soluții digitale

OIM Moldova a predat Serviciului Vamal al Republicii Moldova echipamente de stocare pe server finanțate de UE, consolidând infrastructura tehnică a instituției și capacitatea acesteia de a gestiona și prelucra în siguranță datele operaționale.

Noile echipamente sprijină modernizarea procedurilor vamale și implementarea treptată a sistemelor informatice vamale ale UE, contribuind la servicii publice mai reziliente, mai eficiente și mai digitalizate.

Asigurarea accesului la protecție și asistență pentru refugiații vulnerabili din Moldova

Accesul la informații, accesul la sprijin

Informațiile furnizate la timp și de încredere ajută oamenii să beneficieze de asistența de care au nevoie. Prin intermediul inițiativei susținute de UE „Răspunsul la nevoile umanitare urgente ale refugiaților vulnerabili și ale resortisanților țărilor terțe din Republica Moldova”, ucrainenii și migranții de pe malul stâng al râului Nistru au primit

informații actualizate cu privire la asistența disponibilă, inclusiv programul de asistență financiară multifuncțională, serviciile de protecție, sprijinul în domeniul sănătății mintale și al asistenței psihosociale, precum și mecanismele de feedback. Inițiativa continuă să ajute persoanele vulnerabile să ia decizii în cunoștință de cauză și să aibă acces la serviciile esențiale.

O mamă care reconstruiește viața copiilor după război

O mamă care își reconstruiește viața și asigură un viitor mai sigur pentru copiii ei.

„Am simțit o ușurare... pentru prima dată, am putut respira puțin”,

spune Irina, care a fugit din Ucraina împreună cu cei patru copii ai săi.

Ajunsă la Tiraspol cu resurse foarte limitate, Irina era hotărâtă să reconstruiască viața familiei sale. Astăzi, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, ea restabilește treptat stabilitatea și contribuie la asigurarea unui trai în siguranță și demnitate pentru copiii săi.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Prin intermediul asistenței financiare multifuncționale oferite de OIM Moldova, familii precum cea a Irinei pot satisface nevoile de bază urgente, făcând în același timp primii pași către reabilitare și autonomie. Acest sprijin oferă gospodăriilor vulnerabile asistență flexibilă și oportună pentru a-și rezolva prioritățile cele mai urgente într-un mod demn.

[Citiți povestea completă.](#)

Sprijinul personalizat ajută persoanele vulnerabile să-și recâștige independența

Prin intermediul programului finanțat de UE, OIM Moldova continuă să ofere asistență personalizată refugiaților și migranților vulnerabili, ajutându-i să depășească provocările cotidiene și să aibă acces la sprijinul esențial.

Printre cei care beneficiază de sprijin se numără Yevhen, un refugiat în vârstă de 77 de ani din Ucraina, care a primit un scaun cu roțile care îl ajută să se deplaseze mai în siguranță și să-și păstreze o mai mare independență în viața de zi cu zi. De la

începutul anului 2026, echipele mobile de protecție ale OIM au oferit asistență financiară, cazare și ajutor sub formă de bunuri pentru sute de persoane aflate în nevoie, asigurându-le accesul la protecție și la servicii esențiale.

Asistența pentru chirie finanțată de UE ajută familiile să-și găsească stabilitatea

O locuință sigură reprezintă un prim pas esențial către recuperare. Cu sprijinul Uniunii Europene, 100 de familii vulnerabile de refugiați de pe malul stâng al râului Nistru primesc lunar asistență pentru chirie, ceea ce le ajută să aibă acces la locuințe sigure și adecvate în timp ce își reconstruiesc viețile. Monitorizarea periodică ulterioară acordării asistenței asigură că sprijinul ajunge la cei care au cea mai mare nevoie de el și contribuie la consolidarea calității și a responsabilității programului.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Co-funded by
European Union
Humanitarian Aid

GRIGORIOPOL

Valeria, from Ukraine

“I came to the Left Bank in 2022 with my children, looking for safety. I have to take care of them, but my salary is too low. That’s why the money I receive to pay for our apartment is crucial right now.”

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

O rază de soare în mijlocul războiului

„A trebuit să ne mutăm de două ori, ceea ce a însemnat mult efort pentru noi. Facturile la utilități aproape s-au triplat, așa că acest sprijin care ne permite să locuim aici face o diferență uriașă. Poate că este un apartament vechi, dar simțim o

energie pozitivă aici”,

spune Olga, o refugiată ucraineană care a beneficiat de ajutor pentru chirie din partea OIM Moldova, prin intermediul unui proiect cofinanțat de Uniunea Europeană.

Olga și soțul ei, Semyon, au fugit de războiul din Ucraina și au găsit refugiu în Ribnița.

„Am petrecut noaptea într-un adăpost antiaerian. Apoi copiii noștri au venit să ne ia, ne-am luat valizele și am venit aici, la Ribnița.”

Datorită sprijinului generos al Uniunii Europene, OIM oferă ajutor pentru chirie în perioada ianuarie–iunie 2026 pentru 100 de familii vulnerabile care au fugit de războiul pe scară largă din Ucraina și trăiesc acum pe malul stâng al râului Nistru. Acest ajutor le permite să-și mențină stabilitatea și siguranța în aceste vremuri dificile.

[Citiți povestea Olgăi.](#)
Urmăriți [videoclipul](#).

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Sprijinul UE contribuie la consolidarea asistenței medicale pentru refugiații aflați în mișcare

Cu sprijinul Uniunii Europene, OIM Moldova continuă să consolideze capacitatea echipelor de escortă medicală care asistă refugiații cu afecțiuni medicale grave. Prin intermediul cursurilor acreditate de suport vital de bază, echipele medicale de escortă sunt mai bine pregătite să răspundă la urgențe medicale și să ofere îngrijiri sigure, demne

și centrate pe pacient pe durata călătoriei. De la începutul intervenției umanitare, 394 de persoane cu nevoi medicale complexe au beneficiat de sprijin specializat pe tot parcursul deplasării lor, grație dedicării celor 164 de membri ai echipelor medicale de escortă instruiți.

Promovarea unor instituții publice sigure și respectuoase

Crearea unor locuri de muncă sigure și incluzive este esențială pentru furnizarea de servicii publice de calitate. Cu sprijinul Uniunii Europene, OIM Moldova a organizat un curs de formare pentru specialiști din cadrul Serviciului Vamal al Republicii

Moldova privind prevenirea exploatării sexuale, a abuzului și a hărțuirii, a violenței bazate pe gen și a discriminării la locul de muncă. Cursul de formare a consolidat standardele profesionale, responsabilitatea și mecanismele de raportare, contribuind la un mediu instituțional mai respectuos și mai incluziv.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Consolidarea implicării societății civile în reformele legate de aderarea la UE

Nouă organizații ale societății civile au fost selectate pentru a sprijini reformele din domeniul afacerilor interne în Republica Moldova, în contextul procesului de aderare la UE.

Prin intermediul proiectului **EU-CSOs4MIA**, finanțat de UE, organizațiile își vor consolida capacitățile și vor colabora cu Ministerul

Afacerilor Interne, contribuind la reforme transparente, incluzive și orientate către cetățeni. Implementată de Organizația Internațională pentru Migrație în parteneriat cu Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE), inițiativa sprijină o cooperare mai strânsă între societatea civilă și instituțiile publice pe parcursul european al Republicii Moldova.

Cupa Solidarității 2026 a reunit sportul, munca în echipă și cooperarea

Cupa Solidarității 2026 a reunit 20 de echipe de fotbal pentru a promova munca

în echipă, cooperarea și solidaritatea între instituții.

Organizat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, cu sprijinul Federației Moldovenești de Fotbal și al OIM Moldova, și finanțat de Uniunea Europeană, evenimentul a oferit ocazia de a consolida relațiile

profesionale dincolo de cadrul formal. Competiția a evidențiat valorile spiritului sportiv, muncii în echipă, rezilienței și respectului, reunind participanții într-un spirit de unitate și cooperare.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

CEPOL sprijină implicarea Republicii Moldova în managementul civil al crizelor al Uniunii Europene

Reprezentanți ai instituțiilor de aplicare a legii și-au consolidat cunoștințele privind managementul civil al crizelor al Uniunii Europene și misiunile din cadrul Politicii de Securitate și Apărare Comună (PSAC) în cadrul unui program de formare organizat de CEPOL. Activitatea, desfășurată la Chișinău în perioada 11–15 mai 2026, în cadrul [proiectului EU4Security Moldova](#), a avut ca scop creșterea nivelului de pregătire al participanților pentru a activa în medii multinaționale și pentru a sprijini implicarea Republicii Moldova în inițiativele UE de management civil al crizelor.

Organizat în cooperare cu Misiunea de Parteneriat a Uniunii Europene în Republica Moldova (EUPM Moldova), programul s-a concentrat pe funcționarea practică a structurilor europene de management al crizelor și a misiunilor PSAC, inclusiv pe mecanismele de coordonare și cooperarea în contexte operaționale complexe. Participanții au analizat, de asemenea, cadrul instituțional al managementului crizelor la nivelul Uniunii Europene, precum și rolul principalilor actori europeni și internaționali implicați în misiunile civile.

Pe parcursul săptămânii, participanții au vizitat sediul EUPM Moldova, unde au avut ocazia să cunoască îndeaproape activitatea unei misiuni civile a Uniunii Europene desfășurate în teren. Discuțiile cu reprezentanții misiunii au oferit o perspectivă practică asupra realităților operaționale și a mecanismelor de coordonare interinstituțională.

Activitatea a reunit experți ai Centrului European de Excelență pentru Managementul Civil al Crizelor, precum și specialiști din mai multe state membre ale Uniunii Europene, facilitând schimbul de experiență și de bune practici privind participarea la misiunile civile de management al crizelor.

CEPOL consolidează competențele de leadership în instituțiile de aplicare a legii din Republica Moldova

Ofițeri cu funcții de conducere din instituțiile de aplicare a legii ale Republicii Moldova și-au consolidat competențele de leadership în cadrul celui mai recent program de formare organizat de CEPOL,

prin proiectul EU4Security Moldova. Desfășurată la Chișinău în perioada 22–26 iunie 2026, activitatea a reunit reprezentanți ai subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne care ocupă funcții manageriale.

Totodată, activitatea a oferit un cadru pentru consolidarea cooperării între structurile Ministerului Afacerilor Interne, reunind reprezentanți cu funcții de conducere din cadrul poliției, poliției de frontieră, serviciilor pentru situații de urgență, migrației și altor

structuri de aplicare a legii. Prin schimbul de experiență și dezvoltarea unei înțelegeri comune asupra principiilor unui leadership eficient, participanții au consolidat o abordare comună privind dezvoltarea organizațională și cooperarea interinstituțională.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Sprijin pentru Controlul Financiar Public Intern în Republica Moldova

Noul proiect Twinning „Sprijin pentru Controlul Financiar Public Intern în Republica Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană, și-a început activitatea, reprezentând o nouă inițiativă menită să consolideze managementul finanțelor publice și să sprijine progresul țării în procesul de aderare la Uniunea Europeană.

Pe parcursul următorilor trei ani, proiectul va oferi asistență Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova pentru consolidarea controlului managerial intern, modernizarea funcției de audit intern, îmbunătățirea

controlului financiar și instituirea Serviciului de Coordonare Antifraudă (AFCOS), în conformitate cu standardele UE și bunele practici internaționale.

Implementat de Ministerul Finanțelor al Republicii Slovace, în parteneriat cu Lituania, Germania și Letonia, se estimează că proiectul va contribui la o utilizare mai transparentă, responsabilă și eficientă a resurselor publice, eventual aducând beneficii instituțiilor publice, cetățenilor și eforturilor de integrare europeană ale Republicii Moldova.

The poster features a dark blue background with a subtle pattern of white dots. At the top center is the coat of arms of the Republic of Moldova, with the text "MINISTERUL FINANTELOR AL REPUBLICII MOLDOVA" below it. To the right is the Twinning logo, which consists of two stylized figures in yellow and blue holding hands, surrounded by yellow stars, with the word "TWINNING" in blue below. The main title, "Lansarea proiectului Twinning pentru consolidarea controlului financiar public intern", is written in large, bold, white sans-serif font in the center. At the bottom left is a small globe icon next to the website address "www.mf.gov.md".

Reforme-cheie în domeniul controlului financiar public intern avansează cu sprijinul proiectului Twinning al UE

În perioada aprilie – iunie, proiectul Twinning finanțat de Uniunea Europeană „Sprijin pentru Controlul Financiar Public Intern în Republica Moldova” a contribuit la avansarea reformelor-cheie necesare alinierii Republicii Moldova la acquis-ul UE în cadrul Capitolului 32 – Control financiar.

Experții Twinning au sprijinit consolidarea Ghidului național privind managementul riscurilor și evaluarea riscurilor de corupție în sectorul public, au avansat procesul de revizuire a Standardelor Naționale de Audit Intern în conformitate cu bunele practici internaționale și au oferit asistență pentru definitivarea proiectului Strategiei Naționale Antifraudă pentru anii 2026-2028, în baza orientărilor OLAF.

De asemenea, au fost inițiate activitățile de elaborare a procedurilor privind prevenirea, depistarea și raportarea neregulilor și fraudelor.

Primele rezultate ale proiectului au fost evidențiate în cadrul vizitei din 16 iunie a

reprezentanților Comisiei Europene și ai Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, care au subliniat contribuția proiectului la consolidarea bunei guvernări, sporirea responsabilității instituționale și protejarea mai eficientă a intereselor financiare naționale și ale Uniunii Europene.

Atelier privind emiterea valorilor mobiliare de stat pe piețele internaționale: proces și elemente-cheie

În perioada 6–7 aprilie 2026, proiectul PPF, finanțat de Uniunea Europeană, a organizat un atelier cu genericul „Emiterea valorilor mobiliare de stat pe piețele internaționale (Euroobligațiuni): proces și elemente-cheie”, destinat Ministerului Finanțelor.

Pe parcursul celor două zile ale atelierului, experții proiectului PPF Constantin Kyriakopoulos și Daniela Cotorobai au oferit

o prezentare structurată a: (1) principalelor caracteristici și a formatului emisiunilor de euroobligațiuni, (2) procesului decizional și a aranjamentelor organizaționale, (3) procesului de selectare a furnizorilor de servicii, precum managerii principali și consultanții juridici, și (4) cerințelor privind documentația necesară.

În cuvântul său de salut, Ion Gumene, Secretarul de Stat al Ministerului Finanțelor, a subliniat importanța acestui atelier pentru consolidarea înțelegerii, la nivel instituțional, a procesului de emitere a datoriei pe piețele internaționale. Dl Gumene a menționat că, în cazul în care evoluțiile economice și fiscale vor justifica accesarea piețelor internaționale

în viitor, ministerul trebuie să fie pregătit și să cunoască procedurile și pașii practici necesari.

La eveniment au participat reprezentanți ai Direcției generale datorie publică, Direcției generale Trezoreria de Stat, Direcției generale sinteză bugetară, Direcției generale investiții publice, Direcției generale politici bugetare sectoriale, precum și ai Direcției juridice.

Curs de instruire „Aplicarea Standardelor Naționale de Contabilitate pentru Sectorul Public: provocări și soluții”, organizat cu sprijinul Proiectului PPF

În cadrul suportului continuu acordat reformei contabilității în sectorul public, Proiectul PPF, finanțat de Uniunea Europeană, a contribuit la organizarea cursului de instruire cu

genericul „Aplicarea Standardelor Naționale de Contabilitate pentru Sectorul Public: provocări și soluții”, desfășurat în perioada 20–21 mai 2026 la Ministerul Finanțelor.

Instruirea a reunit peste 30 de contabilișefi ai autorităților publice centrale și locale, precum și ai instituțiilor bugetare subordonate. Evenimentul a marcat lansarea unei serii extinse de sesiuni de instruire care urmează să fie organizate de Ministerul Finanțelor, în perioada mai–octombrie 2026, în municipiile Chișinău, Bălți, Cahul și Comrat.

Programul de instruire, desfășurat pe parcursul a două zile, s-a axat pe aplicarea practică a patru Standarde Naționale de Contabilitate pentru Sectorul Public (SNCSP), aprobate în decembrie 2025: „Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori”, „Evenimente ulterioare perioadei de raportare”, „Stocuri” și „Provizioane, datorii contingente și active contingente”, care urmează să intre în vigoare la 1 ianuarie 2027.

În cadrul sesiunilor, participanții au analizat principalele prevederi ale standardelor, au discutat modificările aferente ale cadrului normativ și au examinat aspecte practice privind implementarea acestora, prin activități de grup și discuții interactive orientate spre identificarea soluțiilor la provocările întâmpinate în procesul de aplicare.

Instruirea contribuie la consolidarea capacităților instituționale necesare implementării reformei contabilității în sectorul public și reflectă suportul continuu acordat de Proiectul PPF Ministerului Finanțelor în promovarea reformelor din domeniul managementului finanțelor publice.

Atelier privind prognozarea macroeconomică în R

În perioada 26–28 mai 2026, Proiectul PPF, finanțat de UE, a organizat un atelier privind prognozarea macroeconomică în R, la solicitarea Ministerului Finanțelor și a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.

Pornind de la competențele de bază pentru gestionarea datelor și a fluxurilor de lucru,

predat în cadrul atelierului anterior privind analiza datelor în R, acest atelier a avut drept obiectiv consolidarea capacităților instituțiilor publice în domeniul prognozei macroeconomice aplicate, prin utilizarea unor metode cantitative transparente și bazate pe date pentru analize relevante procesului de elaborare a politicilor publice.

Evenimentul a reunit funcționari din cadrul Ministerului Finanțelor (Direcția analiză macrofinanciară din cadrul Direcției generale politici și sinteză bugetară) și ai Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (Direcția analiză și prognoze macroeconomice).

Pe parcursul celor trei zile, participanții au lucrat cu metode de analiză a seriilor temporale aplicate datelor macroeconomice și fiscale ale Republicii Moldova. Sesiunile au acoperit modelele ARIMA și SARIMA, metodele ETS, precum și abordări mai avansate, inclusiv autoregresia bazată pe rețele neuronale și descompunerea STL,

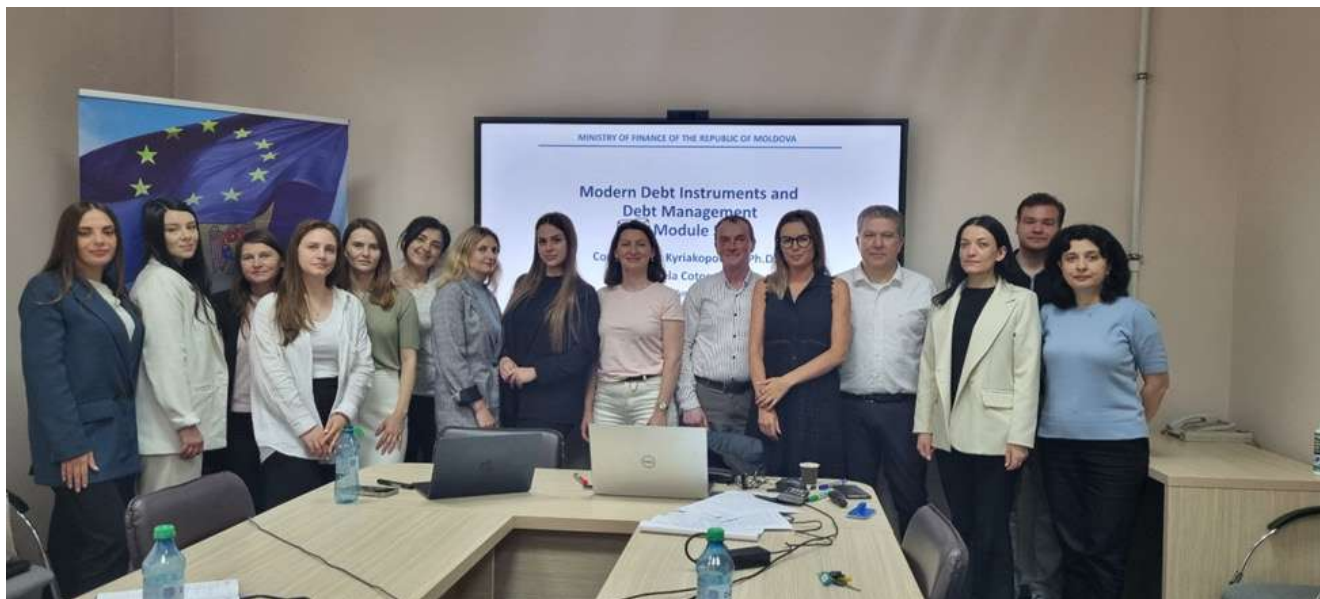
combinat prin tehnici de prognoze bazate pe agregarea modelelor.

Predarea interactivă a fost combinată cu exerciții practice, permițând participanților să implementeze modele de prognoză și să interpreteze rezultatele într-un mod structurat. Un exercițiu central a constat în elaborarea unei prognoze pe 12 trimestre pentru serii macroeconomice și fiscale, inclusiv PIB real, componente ale PIB și venituri fiscale, utilizând modele complementare multiple care surprind diferite tipare ale datelor.

Proiectul PPF, finanțat de UE, a organizat un atelier de lucru privind instrumentele moderne de împrumut și managementul datoriei publice

În perioada 10–12 iunie 2026, Proiectul PPF, finanțat de Uniunea Europeană, a organizat un atelier de lucru privind instrumentele moderne de împrumut și managementul

datoriei publice, destinat funcționarilor din cadrul Ministerului Finanțelor și al Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.

Atelierul a reunit reprezentanți ai Direcțiilor generale Datoria publică și Trezoreria de Stat și ai Direcției analiză macrofinanciară din cadrul Ministerului Finanțelor, precum și reprezentanți ai Direcției analiză și prognoze macroeconomice din cadrul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării. Instruirea a avut drept scop consolidarea cunoștințelor și competențelor participanților privind aplicarea practicilor de management al datoriei publice și utilizarea instrumentelor pieței financiare, în conformitate cu standardele internaționale.

Printre subiectele-cheie s-au numărat managementul modern al datoriei publice, inclusiv instrumentele de împrumut, tehnicile de evaluare a prețurilor, modelarea curbei randamentelor, operațiunile de administrare

a pasivelor, managementul portofoliului și indicatorii de evaluare a riscurilor aferente datoriei, precum Cost-at-Risk (CaR). De asemenea, participanții au învățat metode de evaluare a euroobligațiunilor și de acoperire sau reprofilare a datoriei prin utilizarea instrumentelor de tip swap.

Atelierul a îmbinat prezentările teoretice cu exercițiile practice, oferind participanților oportunitatea de a-și aprofunda cunoștințele privind instrumentele analitice și metodologiile utilizate în administrarea portofoliului de datorie și în operațiunile desfășurate pe piețele de capital.

Atelierul a fost susținut de experții Proiectului PPF Constantinos Kyriakopoulos și Daniela Cotorobai.

Proiectul Twinning finanțat de UE consolidează capacitățile parlamentare în sprijinul procesului de aderare a Republicii Moldova la UE

În aprilie 2026, o vizită de studiu la Atena, organizată în cadrul Proiectului Twinning finanțat de UE „Consolidarea capacităților Parlamentului Republicii Moldova și a rolului său în procesul de aderare la UE”, a reunit

reprezentanți ai Parlamentului Republicii Moldova și ai Parlamentului Elen pentru a face schimb de experiență și a explora abordări care pot sprijini eforturile Republicii Moldova de integrare europeană.

Vizita de studiu a oferit oportunitatea de a analiza experiența și bunele practici ale Parlamentului Elen în domenii relevante pentru procesul de aderare a Republicii Moldova la UE. Având în vedere similitudinile dintre structurile parlamentare și parcursurile de dezvoltare instituțională, experiența

elenă a oferit perspective valoroase privind consolidarea controlului parlamentar, examinarea finanțelor publice, procedurile legislative, transformarea digitală și rolul comisiilor parlamentare în susținerea integrării europene.

Prin consolidarea cunoștințelor și a capacităților profesionale, inițiativa Twinning contribuie la dezvoltarea unor practici parlamentare mai transparente, eficiente și moderne, aliniate standardelor europene.

De asemenea, aceasta sprijină consolidarea cooperării instituționale dintre Parlamentul Republicii Moldova și parlamentele statelor membre ale Uniunii Europene.

Cu un buget de 1,4 milioane EUR, Proiectul Twinning susține Parlamentul Republicii Moldova în consolidarea capacității instituționale și alinierea practicilor parlamentare la standardele UE. Proiectul este

implementat de un consorțiu de instituții partenere europene, condus de Serviciul de Implementare a Programelor Europene al Parlamentului Elen, împreună cu parlamentele României, Italiei, Ungariei și Austriei.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Consolidarea dialogului dintre Parlament și cetățeni prin practici de comunicare modernă

Un Parlament deschis și accesibil reprezintă un pilon fundamental al unei societăți democratice puternice. În contextul parcursului european al Republicii Moldova, consolidarea

comunicării dintre cetățeni și instituții are un rol important în promovarea transparenței, încrederii și participării publice.

În cadrul Proiectului Twinning finanțat de UE „Consolidarea capacităților Parlamentului Republicii Moldova și a rolului său în procesul de aderare la UE”, au fost explorate noi abordări pentru organizarea și promovarea Zilelor ușilor deschise ale Parlamentului, axate pe metode de comunicare moderne, incluzive și eficiente, menite să consolideze dialogul dintre Parlamentul Republicii Moldova și cetățeni.

Valorificând experiența europeană și bunele practici în domeniu, inițiativa a contribuit la dezvoltarea unor modalități mai eficiente de implicare a cetățenilor prin combinarea mijloacelor tradiționale de comunicare cu instrumente digitale și interactive. Aceste abordări contribuie la creșterea gradului de informare a publicului cu privire la activitatea parlamentară, încurajează participarea civică și consolidează legătura dintre Parlament și comunitățile pe care le reprezintă.

Proiectul de Twinning finanțat de UE sprijină Parlamentul Republicii Moldova în consolidarea capacității instituționale și dezvoltarea practicilor parlamentare în conformitate cu standardele europene.

Proiectul este implementat de un consorțiu de instituții partenere europene, condus de Serviciul de Implementare a Programelor Europene al Parlamentului Elen, în cooperare cu parlamentele României, Italiei, Ungariei și Austriei.

Proiectul Twinning finanțat de UE aduce Europa mai aproape de cetățeni în cadrul Zilei Europei 2026

Ziua Europei 2026 la Chișinău a oferit cetățenilor oportunitatea de a participa la dialoguri despre valorile europene, principiile

democratice și rolul instituțiilor puternice în susținerea parcursului Republicii Moldova către Uniunea Europeană.

Proiectul Twinning finanțat de Uniunea Europeană „Consolidarea capacităților Parlamentului Republicii Moldova și a rolului său în procesul de aderare la UE” a contribuit la activitățile publice organizate cu ocazia Zilei Europei 2026 la Chișinău, alături de reprezentanți ai Parlamentului Republicii Moldova, promovând dialogul și informarea privind procesul de integrare europeană a țării.

Evenimentul a oferit cetățenilor posibilitatea de a afla mai multe despre Uniunea Europeană, reformele în desfășurare

și importanța cooperării instituționale în susținerea procesului de aderare a Republicii Moldova la UE. Vizitatorii au descoperit modul în care proiectul Twinning sprijină Parlamentul Republicii Moldova în consolidarea capacităților instituționale, îmbunătățirea practicilor parlamentare și alinierea acestora la standardele europene.

Prin interacțiunea directă cu cetățenii, inițiativa Twinning a prezentat publicului obiectivele sale și contribuția la procesul de aderare a Republicii Moldova la UE, evidențiind totodată beneficiile cooperării europene, ale schimbului de cunoștințe și ale dezvoltării instituționale.

Implementat cu sprijinul Uniunii Europene, proiectul Twinning „Consolidarea capacităților Parlamentului Republicii Moldova și a rolului său în procesul de

aderare la UE” continuă să sprijine Parlamentul Republicii Moldova în dezvoltarea unor capacități parlamentare moderne și în susținerea eforturilor de integrare europeană ale țării.

Consolidarea capacităților instituționale prin schimb de experiență privind gestionarea programelor europene

Pe măsură ce Republica Moldova avansează pe calea integrării europene, consolidarea capacităților instituționale pentru participarea eficientă la programele și inițiativele europene devine esențială.

În cadrul proiectului Twinning finanțat de Uniunea Europeană „Consolidarea capacităților

Parlamentului Republicii Moldova și a rolului său în procesul de aderare la UE”, experții greci care coordonează inițiativa Twinning au sprijinit schimbul de cunoștințe și bune practici menite să consolideze capacitatea Parlamentului Republicii Moldova de a atrage și participa la programe susținute de Uniunea Europeană.

Transferul de expertiză a contribuit la o mai bună înțelegere a abordărilor eficiente privind planificarea, coordonarea și gestionarea inițiativelor europene în conformitate cu standardele și procedurile Uniunii Europene. Aceste practici contribuie la consolidarea coordonării instituționale, creșterea eficienței și pregătirea instituțiilor pentru utilizarea eficientă a sprijinului european.

Dezvoltarea acestor capacități este deosebit de importantă în contextul procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, oferind instituțiilor posibilitatea de a valorifica mai bine oportunitățile disponibile, de a gestiona viitoarele inițiative finanțate de UE și de a contribui la

implementarea cu succes a reformelor cu beneficii pe termen lung pentru cetățeni.

Proiectul Twinning finanțat de Uniunea Europeană „Consolidarea capacităților Parlamentului Republicii Moldova și a rolului său în procesul de aderare la UE” sprijină Parlamentul Republicii Moldova în consolidarea capacităților instituționale și alinierea practicilor parlamentare la standardele europene. Proiectul este implementat de un consorțiu de instituții partenere europene, condus de Serviciul pentru Implementarea Programelor Europene al Parlamentului Elen, în cooperare cu parlamentele din România, Italia, Ungaria și Austria.

Împreună mai puternici

Proiectul Twinning finanțat de UE sprijină implicarea tinerilor și democrația participativă în Republica Moldova

Schimbul de experiență european contribuie la consolidarea capacității Parlamentului Republicii Moldova de a implica tinerii și de a promova practici democratice mai deschise, incluzive și participative.

La 8 iunie 2026, personalul parlamentar al Republicii Moldova a participat la un atelier dedicat implicării tinerilor, educației civice și democrației participative, organizat în cadrul proiectului Twinning finanțat de Uniunea Europeană „Consolidarea capacităților Parlamentului Republicii Moldova și a rolului său în procesul de aderare la UE”.

Experți din cadrul Parlamentului Elen, Parlamentului României și Parlamentului Austriei au prezentat abordări practice și exemple de inițiative care contribuie la dezvoltarea unor parlamente mai accesibile și mai apropiate de tineri și cetățeni. Discuțiile s-au axat pe instrumente precum parlamentele de tineret, programele de stagii, platformele de educație civică, atelierelor de democrație, simulările de rol, mecanismele de participare digitală și dialogul direct dintre tineri, reprezentanți aleși și personal parlamentar.

Schimbul de experiență a oferit perspective valoroase asupra practicilor europene care contribuie la consolidarea culturii democratice, încrederii publice și transparenței instituționale. Participanții au explorat modul în care oportunitățile de implicare semnificativă pot ajuta tinerii să înțeleagă mai bine procesele parlamentare, să își exprime opiniile și să participe activ la viața democratică.

Proiectul Twinning finanțat de Uniunea Europeană „Consolidarea capacităților Parlamentului Republicii Moldova și a rolului său în procesul de aderare la UE” sprijină Parlamentul Republicii Moldova în consolidarea capacităților instituționale și alinierea practicilor parlamentare la standardele europene prin cooperare cu instituții partenere europene.

INSPIRĂ Moldova – de la dialog la soluții digitale: sprijinul UE pentru o guvernare participativă în Moldova

ALDA Moldova continuă să consolideze guvernarea participativă și implicarea civică în Republica Moldova printr-o serie de evenimente organizate în cadrul proiectului INSPIRĂ Moldova, finanțat de Uniunea Europeană, care are drept scop consolidarea societății civile și promovarea unor procese decizionale incluzive la nivel local.

Inițiativa a debutat cu o masă rotundă organizată la Chișinău, care a reunit reprezentanți ai administrației publice locale și centrale, organizații ale societății civile și parteneri internaționali pentru a facilita dialogul privind rolul participării civice în procesul de reformă a administrației publice locale.

Discuțiile s-au axat pe aspecte-cheie ale reformei guvernării locale, inclusiv amalgamarea voluntară, procesul de descentralizare și modernizarea structurilor administrației publice. O atenție deosebită a fost acordată consultărilor publice și instrumentelor digitale, considerate mecanisme esențiale pentru sporirea transparenței, responsabilității și implicării cetățenilor în procesul decizional.

Participanții au făcut schimb de opinii privind modalitățile prin care autoritățile locale pot consolida încrederea în instituțiile publice, crea oportunități reale pentru participarea tinerilor și implica mai activ noile generații în definirea priorităților de dezvoltare locală. Mai mulți primari din diferite localități ale Republicii Moldova au contribuit activ la dezbateri, subliniind importanța consiliilor de tineret, a inițiativelor locale și a mecanismelor participative pentru construirea unor comunități mai incluzive și orientate spre viitor.

O sesiune dedicată a fost consacrată instrumentelor de e-guvernare și platformelor digitale participative, evidențiind rolul lor tot mai important în consolidarea încrederii dintre cetățeni și instituțiile publice. În acest context, participanții au discutat despre transformarea digitală accelerată a Republicii Moldova, inclusiv despre dezvoltarea platformei EVO – un punct unic de interacțiune între cetățeni și stat, aliniat cerințelor Uniunii Europene, menit să simplifice accesul la servicii publice, semnătura electronică și procedurile administrative.

După masa rotundă de la Chișinău, ALDA Moldova a continuat seria atelierelor practice la Cahul și Bălți, axate pe consolidarea participării cetățenilor la guvernarea locală prin utilizarea instrumentelor digitale. Reunind reprezentanți ai societății civile și ai autorităților publice locale, atelierelor au explorat soluții digitale care pot îmbunătăți comunicarea dintre cetățeni și instituții,

facilita accesul la servicii și informații publice și susține procese decizionale mai transparente, incluzive și eficiente.

Proiectul INSPIRĂ Moldova este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de European Partnership for Democracy (EPD), Asociația Europeană pentru Democrație Locală (ALDA), Centrul

Național de Asistență și Informare a ONG-urilor din Moldova CONTACT, Centrul de Politici și Reforme (CPR Moldova), Democracy Reporting International (DRI) și People in Need (PIN).

Cahul a găzduit cea de-a III-a ediție a Forumului Regional al Democrației Participative, cu sprijinul Uniunii Europene

La 28 mai 2026, municipiul Cahul a găzduit cea de-a III-a ediție a Forumului Regional al Democrației Participative, reunind reprezentanți ai autorităților publice locale, ai organizațiilor societății civile și ai partenerilor de dezvoltare.

La Forum au participat reprezentanți ai Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, People in Need Moldova, Agenției Relații Interetnice, autorităților publice locale de nivelul I și II, instituțiilor educaționale, organizațiilor societății civile.

La deschiderea forumului, Vitalie Ponomariov, director executiv al Asociației ECOU, a evidențiat rolul platformelor participative locale în consolidarea dialogului dintre cetățeni și autoritățile publice, subliniind că dezvoltarea unei democrații participative funcționale necesită colaborare constantă între instituțiile publice și societatea civilă.

Irina Beșliu, ofițer programe pentru societatea civilă în cadrul Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, a reiterat sprijinul Uniunii Europene pentru consolidarea participării publice și a subliniat că valorile europene precum transparența, responsabilitatea

publică, incluziunea și dialogul permanent cu cetățenii reprezintă elemente esențiale ale procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Nadejda Pascaru-Botnaru, manager de programe – Societatea civilă și buna guvernare, People in Need Moldova, a accentuat importanța implicării active a societății civile în procesele de reformă și a evidențiat contribuția inițiativei INSPIRĂ Moldova la dezvoltarea mecanismelor participative și la consolidarea bunei guvernări la nivel local.

Discuțiile s-au axat pe impactul procesului de integrare europeană asupra dezvoltării democrației participative la nivel local, consolidarea dialogului dintre cetățeni și autorități, rolul platformelor civice locale și necesitatea asigurării participării incluzive a tuturor grupurilor sociale în procesele decizionale. Participanții au evidențiat că transparența, participarea cetățenească și colaborarea dintre autoritățile publice și societatea civilă reprezintă elemente-cheie pentru apropierea Republicii Moldova de standardele europene.

În cadrul dezbaterilor au fost analizate principalele prevederi ale proiectului Legii privind participarea publică în procesul decizional, oportunitățile pe care acesta le oferă pentru consolidarea participării cetățenești și necesitatea aplicării unor mecanisme eficiente de transparență și consultare publică. Participanții au subliniat că succesul noului cadru legal va depinde de implicarea activă a cetățenilor, de deschiderea autorităților publice și de transformarea consultărilor publice într-un proces real de influențare a deciziilor publice.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Cea de-a III-a ediție a Forumului Regional al Democrației Participative a demonstrat că viitorul democratic și european al Republicii Moldova depinde nu doar de calitatea reformelor promovate la nivel național, ci și de capacitatea autorităților, societății civile și cetățenilor de a construi împreună mecanisme funcționale de participare și dialog la nivel local.

Asociația ECOU a acordat șase distincții pentru aportul la promovarea democrației participative și a implicării civice în regiunea de sud a Republicii Moldova:

- ▶ doamnei Zinaida Jorovlea, pentru contribuția la dezvoltarea Comitetului Cetățenesc de Participare din comuna Gotești, raionul Cantemir;
- ▶ domnului Ion Nistor, pentru contribuția la dezvoltarea Comitetului Cetățenesc de Participare din satul Vadul lui Isac, raionul Cahul;
- ▶ domnului Dumitru Panait, pentru aportul la dezvoltarea Consiliului Local de Transparență Cahul;
- ▶ domnului Victor Koroli, pentru promovarea incluziunii persoanelor cu dizabilități în procesele decizionale la nivel local;

▶ Teatrului „B.P. Hasdeu” din Cahul, pentru promovarea spiritului civic prin spectacolul documentar „Un loc sub soare”, în regia Lumini ei âcu;

▶ redacției TUK.MD, pentru promovarea democrației participative la nivel local.

Evenimentul a fost organizat în cadrul proiectului Asociației ECOU „CLT Cahul – Vocea Cetățenilor în Guvernarea Locală”, parte a inițiativei INSPIRĂ Moldova, finanțată de Uniunea Europeană și implementată de People in Need Moldova.

Inițiativa INSPIRĂ Moldova își propune să susțină societatea civilă din Republica Moldova pentru a influența în mod activ politicile naționale și să contribuie la integrarea țării în Uniunea Europeană, prin implicarea organizațiilor societății civile în procesele de elaborare a politicilor la nivel național și local, inclusiv printr-o puternică componentă digitală. De asemenea, inițiativa promovează dialogul și colaborarea cu autoritățile publice, asigurându-se că societatea civilă devine un actor-cheie în promovarea democrației în Moldova.

Provocările pentru instanțe în era digitală, discutate la o conferință internațională

Judecători și alți profesioniști din domeniul juridic din cadrul curților constituționale ale statelor membre ale Consiliului Europei, ai Curții Europene a Drepturilor Omului, ai Curții de Justiție a Uniunii Europene și ai Comisiei de la Veneția s-au reunit, pe 24 aprilie, la

Chișinău, pentru a discuta rolul în evoluție al curților constituționale în fața provocărilor pe care transformarea digitală le aduce democrației constituționale și statului de drept.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
CONSTITUTIONAL COURT OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Chișinău 24 aprilie 2026

Conferința internațională intitulată „Viitorul «pieței ideilor» în contextul ascensiunii internetului, știrilor false și inteligenței artificiale: Provocări pentru Curțile Constituționale” a avut loc în contextul exercitării de către Republica Moldova a Președinției Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei.

În discursurile de deschidere, Președintele Curții Constituționale a Republicii Moldova, Președintele Republicii Moldova, Directorul pentru coordonarea programelor din cadrul Consiliului Europei și Vicepreședintele

Comisiei de la Veneția au subliniat importanța protejării pluralismului ideilor și a unui spațiu informațional bazat pe valori democratice, a reglementării adecvate a platformelor digitale, a menținerii unui echilibru just între libertatea de exprimare și eforturile de combatere a dezinformării și a discursului dăunător, precum și a consolidării dialogului și cooperării judiciare în abordarea provocărilor generate de mediul digital. Vicepreședinta Curții Europene a Drepturilor Omului a analizat, în discursul său principal,

Împreună mai puternici

provocările juridice ale inteligenței artificiale din perspectiva mandatului Curții, a doctrinei juridice și a jurisprudenței relevante.

Vicepreședintele Comisiei de la Veneția, Timothy Otty, a informat participanții despre lista actualizată de verificare a statului de drept, adoptată în decembrie 2025, ca fiind un cadru esențial pentru fundamentarea tuturor răspunsurilor la provocările generate de tehnologiile digitale și inteligența artificială pe principiile legalității, securității juridice, prevenirii abuzului de putere, echilibrului și controlului reciproc, egalității și nediscriminării, precum și ale accesului la justiție.

Schimbările de opinii dintre participanți s-au concentrat pe implicarea instanțelor în raport cu platformele, algoritmi și inteligența artificială, precum și pe impactul unei astfel de implicări asupra evoluției jurisdicției constituționale.

Conferința internațională a fost organizată în cadrul Planului de Acțiune al Consiliului Europei pentru Republica Moldova, în parteneriat cu Uniunea Europeană, în contextul proiectului comun „Suport pentru reforma justiției în Republica Moldova”, reflectând angajamentul comun de a sprijini Republica Moldova în consolidarea instituțiilor sale, promovarea reformelor și alinierea deplină la standardele europene.

Consiliul Europei promovează cooperarea între actorii din sectorul justiției prin semnarea unei Carte Interprofesionale actualizate

Consolidarea încrederii în sistemul de justiție prin creșterea calității și independenței acestuia, prin cooperarea între profesiile juridice, precum și rolul educației juridice în atragerea unor profesioniști onști și calificați au fost temele centrale ale discuțiilor care au avut loc în cadrul celei de-a patra

ediții a Conferinței Anuale a Actorilor din Sectorul Justiției, desfășurată sub genericul „Consolidarea cooperării interprofesionale: repere actuale și angajamente comune pentru integritate și încredere în justiție”.

Evenimentul a reunit judecători, procurori și avocați, precum și reprezentanți ai Ministerului Justiției, Consiliului Superior al Magistraturii, Consiliului Superior al Procurorilor, Procuraturii Generale și Uniunii Avocaților, într-un dialog dedicat consolidării cooperării interprofesionale, integrității profesionale și creșterii încrederii publice în sistemul de justiție.

În timpul conferinței a fost semnată Carta Interprofesională a Judecătorilor, Procurorilor și Avocaților din Republica Moldova – un document care reafirmă angajamentul comun față de respectul reciproc, independența, integritatea și responsabilitatea profesională, ținând cont de statutul distinct al fiecărei profesii juridice.

„Această conferință a oferit profesioniștilor din domeniul juridic, actorilor și instituțiilor din sistemul de justiție, prilejul de a reflecta asupra provocărilor și oportunităților de a face profesiile de judecător și procuror mai atractive, având în vedere necesitatea de a crește numărul de judecători și procurori calificați în mod corespunzător, ca o condiție prealabilă pentru creșterea încrederii cetățenilor în sistemul judiciar”,

a menționat Șeful Oficiului Consiliului Europei la Chișinău, Falk Lange.

Discuțiile au evidențiat, *inter alia*, importanța dialogului interprofesional pentru îmbunătățirea funcționării sistemului de justiție, precum și impactul condițiilor de muncă ale profesioniștilor din domeniul juridic asupra integrității și încrederii publice, având în vedere relația dintre integritatea profesională și reputația profesioniștilor din domeniul juridic.

Evenimentul a fost organizat cu sprijinul proiectului comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei „Suport pentru reforma justiției în Republica Moldova”.

Când legislația UE întâlnește instanțele din Republica Moldova: punerea bazelor integrării europene

Pe măsură ce Republica Moldova avansează cu pași siguri pe calea aderării la Uniunea Europeană, pregătirea sistemului său judiciar pentru cerințele legislației UE a devenit una dintre prioritățile cele mai urgente. În acest context, o serie de sesiuni de formare organizate la Chișinău în perioada 18–27 mai 2026 a reunit 158 de judecători, procurori, avocați și reprezentanți ai Ministerului Justiției și ai Căminului de Stat pentru o săptămână intensivă de învățare, dialog și schimburi practice.

Organizate de Oficiul Consiliului Europei din Chișinău, în cooperare cu Institutul

Național al Justiției, sesiunile au fost concepute pentru a aprofunda înțelegerea participanților cu privire la acquis-ul UE și la jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), în special prin studii de caz și schimburi între colegi axate pe cooperarea judiciară în materie civilă, comercială și penală, precum și pe protecția drepturilor omului. Aceste schimburi le-au permis participanților să discute provocările practice legate de aplicarea legislației UE și să învețe din experiența României în integrarea standardelor juridice europene în practica națională.

În cadrul schimbului comercial și civil, participanții și formatorii au discutat cazuri practice care implică două sau mai multe țări. Aceștia au examinat factorii care determină legislația națională aplicabilă, evidențiind provocările care pot apărea atunci când sunt implicați cetățeni sau companii din jurisdicții diferite.

În domeniul justiției penale, participanții au examinat, de asemenea, standardele UE

privind drepturile procedurale, jurisprudența relevantă a CJUE și mecanismele de cooperare judiciară transfrontalieră prin studii de caz practice și schimburi între colegi. O atenție deosebită a fost acordată garanțiilor procedurale în cadrul procedurilor penale și instrumentelor de cooperare utilizate în cadrul Uniunii Europene, inclusiv colectarea probelor, extrădarea și recunoașterea hotărârilor judecătorești.

Împreună mai puternici

Un alt domeniu explorat în profunzime în cadrul cursurilor a inclus rolul sistemului judiciar în protejarea libertății de exprimare, protecția jurnaliștilor și rolul instanțelor în asigurarea punerii în aplicare efective a articolului 10 din Convenția europeană a drepturilor omului.

Sesiunile au demonstrat că integrarea europeană eficientă nu este doar un proces legislativ sau instituțional – este, mai presus de toate, o chestiune de capacitate umană. Pregătirea profesioniștilor din domeniul juridic pentru a aplica cu încredere legislația

UE este esențială pentru construirea unui sistem de justiție care să respecte standardele europene și să servească cetățenii în mod eficient.

Evenimentele au fost organizate cu sprijinul proiectului comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei „Suport pentru reforma justiției în Republica Moldova”, precum și al proiectelor Consiliului Europei „Consolidarea sistemului de justiție penală bazat pe respectarea drepturilor omului în Republica Moldova, faza II” și „Promovarea libertății media în Republica Moldova”, care fac parte din Planul de acțiune al Consiliului Europei pentru Republica Moldova pentru perioada 2025–2028.

Judecători și studenți din Republica Moldova își aprofundează cunoștințele privind standardele europene în materie de drepturile omului printr-un dialog cu judecători ai CtEDO

Judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului – domnul Lətif Hüseynov, judecător ales din partea Republicii Azerbaidjan, și domnul Artūrs Kučs, judecător ales din partea Letoniei – s-au întâlnit cu judecători

și funcționari ai Curții Constituționale din Republica Moldova, pentru un schimb direct de opinii privind aplicarea Convenției Europene a Drepturilor Omului și jurisprudența CEDO.

Discuțiile s-au axat pe modul în care instanțele trebuie să își motiveze deciziile, ce garanții sunt necesare pentru a asigura un proces echitabil la nivel constituțional și unde se află limitele libertății de exprimare judiciare. Dialogul le-a permis judecătorilor moldoveni să interacționeze direct cu judecătorii Lətif Hüseynov și Artūrs Kučs și să afle, direct de la sursă, modul în care Curtea de la Strasbourg a abordat aceste chestiuni în jurisprudența sa recentă, raportând aceste perspective la propria lor experiență.

În aceeași zi, judecătorii Hüseynov și Kučs au susținut o prelegere în fața audiențelor și angajaților Institutului Național al Justiției pe tema traficului de persoane și a libertății de exprimare în era digitală.

Aceste activități au fost organizate în cadrul proiectului comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei, „Sprijin pentru reforma justiției în Republica Moldova”, și au avut ca scop schimbul de cunoștințe și expertiză, consolidând în același timp cooperarea judiciară dintre Curtea Constituțională a Republicii Moldova și Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Dialog despre standardele drepturilor omului cu judecătorul CtEDO Sebastian Rădulețu

Cum pot instanțele naționale să aplice mai eficient standardele Convenției Europene a Drepturilor Omului? Aceasta a fost tema principală a vizitei în Republica Moldova a domnului Sebastian Rădulețu, judecător al Curții Europene a Drepturilor Omului ales din partea României.

Pe parcursul zilei, judecătorul CtEDO a participat la un dialog judiciar cu judecătorii Curții Constituționale a Republicii Moldova și a susținut o lecție publică la Institutul Național al Justiției.

Discuțiile s-au concentrat pe aplicarea Convenției europene a drepturilor omului, pe evoluțiile recente din jurisprudența Curții Europene, inclusiv confiscarea în lipsa unei hotărâri penale de condamnare, precum și pe rolul Protocolului nr. 16 în consolidarea dialogului judiciar dintre instanțele naționale și Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Dincolo de aspectele juridice, evenimentele au oferit participanților oportunitatea unui dialog deschis, bazat pe întrebări, exemple practice și schimb de experiență, evidențiind rolul esențial al cooperării judiciare în consolidarea protecției drepturilor omului.

Vizita a fost organizată în cadrul Proiectului comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei „Sprijin pentru reforma justiției în Republica Moldova” și a avut ca scop schimbul de cunoștințe și expertiză, consolidând în același timp cooperarea judiciară dintre Curtea Constituțională a Republicii Moldova și Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Consolidarea capacităților naționale în domeniul OSINT pentru combaterea criminalității financiare

Contextul de securitate în continuă evoluție din Republica Moldova impune consolidarea capacității organelor de aplicare a legii și a procurorilor de a colecta, analiza, valida și valorifica în mod eficient informațiile din surse deschise (OSINT).

Drept răspuns la aceste provocări, Consiliul Europei a organizat o serie de activități de consolidare a capacităților, menite să îmbunătățească abilitățile practice de investigare ale participanților din cadrul organelor de drept, al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și al Procuraturii Generale.

Instruirea s-a axat pe optimizarea utilizării instrumentelor și metodologiilor OSINT în sprijinul investigațiilor privind spălarea banilor, finanțarea terorismului și alte infracțiuni conexe. Prin exerciții și scenarii practice, participanții au explorat ciclul OSINT, cadrele juridice și etice relevante, aspecte de securitate operațională și tehnici precum analiza metadatelor, urmărirea tranzacțiilor cu criptomonede, geolocalizarea și investigarea rețelelor sociale.

Drept urmare, participanții și-au consolidat capacitatea de a colecta, analiza și utiliza în mod legal, etic și eficient datele din surse deschise în cadrul investigațiilor. Aceștia și-au dezvoltat, de asemenea, competențele de identificare și atenuare a riscurilor, de aplicare a instrumentelor tehnice și a strategiilor eficiente de colectare a probelor, precum și de sprijinire a investigațiilor privind criminalitatea organizată transfrontalieră, criminalitatea financiară facilitată de mediul cibernetic, spălarea banilor asociată corupției, utilizarea activelor virtuale și amenințările hibride.

Activitatea a fost co-organizată în cadrul proiectelor: „Acțiunea împotriva spălării banilor și finanțării terorismului în Republica Moldova”, finanțat printr-un grant acordat de Guvernul Statelor Unite ale Americii, și

„Consolidarea regimului de combatere a spălării banilor și de recuperare a activelor în Republica Moldova”, implementat în cadrul Programului comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei „Parteneriat pentru Buna Guvernare”.

Autoritățile din Republica Moldova își consolidează capacitățile de combatere a spălării banilor în conformitate cu standardele europene

Pe măsură ce Republica Moldova avansează pe calea aderării la Uniunea Europeană, consolidarea capacității țării de a preveni utilizarea sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului rămâne o prioritate esențială.

În anul 2024, Uniunea Europeană a adoptat o reformă amplă a cadrului său de prevenire a spălării banilor și finanțării terorismului, cunoscută sub denumirea de Pachetul UE

privind combaterea spălării banilor. Noile norme urmăresc armonizarea cadrului de reglementare la nivelul Uniunii Europene, sporirea transparenței sistemelor financiare, consolidarea mecanismelor de identificare a tranzacțiilor suspecte, facilitarea accesului la informații privind beneficiarii efectivi ai companiilor și întărirea cooperării dintre autoritățile responsabile de combaterea criminalității financiare.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

În contextul în care Republica Moldova continuă procesul de aliniere a instituțiilor sale la standardele Uniunii Europene, înțelegerea acestor schimbări devine din ce în ce mai importantă pentru implementarea lor eficientă. Pentru a sprijini acest proces, Consiliul Europei a organizat la Chișinău un atelier de lucru de patru zile destinat principalelor instituții naționale implicate în acest domeniu: Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare, Agenția Servicii Publice și Serviciul Fiscal de Stat.

Pe parcursul atelierului, participanții au analizat modul în care noile standarde europene pot fi aplicate în practică și au discutat posibilele provocări pe care autoritățile le-ar putea întâmpina în procesul de implementare a noilor cerințe. O atenție deosebită a fost acordată obligațiilor entităților raportoare privind identificarea și raportarea activităților suspecte, evaluării și gestionării riscurilor de spălare a banilor, verificării identității clienților, sporirii transparenței privind beneficiarii efectivi ai companiilor și consolidării aplicării eficiente a măsurilor preventive.

Prin dezvoltarea cunoștințelor și competențelor profesioniștilor responsabili de protejarea sistemului financiar, atelierul contribuie la consolidarea capacității autorităților de a identifica, preveni și combate infracțiunile financiare. Pe termen

lung, aceste eforturi vor contribui la protejarea integrității economiei, la promovarea transparenței și la dezvoltarea unui mediu economic mai sigur și mai competitiv pentru cetățeni și mediul de afaceri.

Activitatea a fost co-organizată în cadrul proiectelor „Acțiunea împotriva spălării banilor și finanțării terorismului în Republica Moldova”, finanțat printr-un grant acordat de Guvernul Statelor Unite ale Americii, și „Consolidarea regimului de combatere a

spălării banilor și de recuperare a activelor în Republica Moldova”, implementat în cadrul Programului comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei „Parteneriat pentru Buna Guvernare”.

Atelier online al CEPEJ privind utilizarea inteligenței artificiale în justiție în Republica Moldova

Inteligența artificială ocupă un loc tot mai important în discuțiile privind viitorul sistemelor judiciare din Europa. Deși poate oferi beneficii potențiale, precum sprijinirea unei gestionări mai eficiente a dosarelor sau îmbunătățirea accesului la informații juridice, aceasta generează totodată întrebări importante. Prevenirea prejudecăților, asigurarea transparenței față de public și menținerea judecății umane în centrul procesului decizional judiciar se numără printre provocările asociate transformării digitale a justiției prin utilizarea inteligenței artificiale. Aceste întrebări pot avea o importanță particulară pentru curțile constituționale, al căror rol implică interpretarea principiilor constituționale și protecția drepturilor fundamentale.

În acest context, CEPEJ a organizat un atelier online pe tema inteligenței artificiale, destinat judecătorilor și personalului Curții Constituționale a Republicii Moldova, care a reunit participanți naționali și experți ai Consiliului Europei. Discuțiile s-au axat pe modul în care IA remodelează instituțiile judiciare, acordând o atenție specială justiției constituționale, și au explorat atât oportunitățile, cât și riscurile pe care IA le prezintă pentru sistemele judiciare și implicațiile acestora asupra independenței judiciare, transparenței și încrederii publice.

Atelierul a abordat aceste întrebări în contextul cadrului normativ și etic european în evoluție, inclusiv cu referire la Convenția-cadru a Consiliului Europei privind inteligența artificială și drepturile omului, democrația și statul de drept, Carta europeană de etică privind utilizarea inteligenței artificiale în sistemele judiciare și în mediul acestora, precum și Liniile directoare ale CEPEJ privind utilizarea inteligenței artificiale generative în instanțele judecătorești.

Aceste consultări sprijină o abordare echilibrată în ceea ce privește inovația tehnologică, păstrând în același timp principiile de bază ale sistemelor judiciare. Acestea contribuie la asigurarea unui sistem judiciar conștient de evoluțiile tehnologice și ferm aliniat la principiile de independență, imparțialitate și judecată umană, contribuind astfel la menținerea încrederii publicului în justiția constituțională.

Această activitate a fost organizată în cadrul proiectului „Sprijin pentru modernizarea în continuare a managementului instanțelor judecătorești în Republica Moldova”, cofinanțat de Uniunea Europeană și Consiliul Europei și implementat de Consiliul Europei în cadrul programului „Parteneriat pentru Buna Guvernare”.

Lansarea Analizei OCDE privind sistemul de justiție din Republica Moldova: de la analiză la acțiune

În cadrul proiectului OCDE finanțat de UE, aflat în derulare, „Sprijinirea Ministerului Justiției și a reformelor din sectorul justiției în Republica Moldova” (2024–2026), OCDE a lansat [Analiza sistemului de justiție al Republicii Moldova](#) la 11 iunie 2026, la Chișinău.

Evenimentul de lansare a fost deschis și încheiat cu intervențiile lui Dumitru Vleju, Secretar de Stat al Ministerului Justiției al Republicii Moldova; Martinei Spornbauer, șefa echipei pentru guvernanță în cadrul

Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova; și ale lui János Bertok, director adjunct pentru guvernanță publică în cadrul OCDE.

Evenimentul a marcat o etapă importantă în cadrul proiectului OCDE și a reunit peste 65 de reprezentanți ai instituțiilor din sectorul justiției din Republica Moldova, ai autorităților publice, societății civile și organizațiilor internaționale, precum și ai ambasadelor și partenerilor de dezvoltare.

Foto: Ministerul Justiției al Republicii Moldova

Lansarea a oferit oportunitatea de a prezenta evaluarea sectorului justiției din Republica Moldova, realizată în baza datelor și dovezilor, și de a analiza modul în care recomandările acesteia pot sprijini agenda de reformă a justiției, parcursul de aderare la UE și viitoarea Strategie a sectorului justiției. O discuție de politici între Ministerul Justiției și organizațiile societății civile, moderată de William Tompson, șeful Departamentului Eurasia din cadrul Direcției pentru relații globale și cooperare a OCDE, s-a axat pe obiectivul definitoriu al următoarei etape a reformei justiției, pe modul în care ambiția reformei poate fi transformată în rezultate concrete, pe ceea ce înseamnă în practică o abordare la nivelul întregului sector și pe felul în care o justiție centrată pe oameni poate răspunde mai bine nevoilor cetățenilor și mediului de afaceri.

De la recomandări la implementare

După lansare, OCDE a convocat Grupul consultativ al proiectului, cu participarea Grupului de lucru responsabil de elaborarea următoarei Strategii a sectorului justiției. Reuniunea a oferit ocazia de a evalua progresele realizate, inclusiv constatările preliminare ale evaluării efectuate de OCDE privind Strategia sectorului justiției din Republica Moldova pentru perioada 2022–2025. Un atelier de co-creare a avut drept scop sprijinirea elaborării unui plan de acțiuni care să identifice pași concreți pentru implementarea recomandărilor Analizei OCDE. Planul de acțiuni este aliniat cu alte instrumente naționale de planificare, inclusiv cu Programul național de aderare la UE 2025–2029, și urmează să constituie o bază importantă pentru următoarea Strategie a sectorului justiției.

Foto: Ministerul Justiției al Republicii Moldova

Building on the Review's findings, the OECD will continue working with Moldovan counterparts and partners to support implementation of the recommendations. Pornind de la constatările Analizei, OCDE va continua să colaboreze cu omologii și partenerii

din Republica Moldova pentru a sprijini implementarea recomandărilor, a consolida capacitatea instituțională a ministerului și a promova un sistem de justiție mai accesibil, mai eficient și mai centrat pe oameni.

Raportul este disponibil [aici](#).

Conferința regională „Money in Politics” 2026 consolidează cooperarea pentru protejarea integrității proceselor electorale

În perioada 16–17 iunie 2026, la Chișinău, s-a desfășurat cea de-a șaptea ediție a Conferinței Regionale „Money in Politics”, care a reunit autorități electorale, instituții de supraveghere, organizații internaționale și experți din peste 20 de țări pentru a discuta cele mai importante provocări privind finanțarea politică și integritatea

proceselor electorale. Conferința s-a încheiat cu semnarea unui Memorandum de Cooperare între autoritățile electorale centrale din Republica Moldova, Ucraina, Albania și Macedonia de Nord, consolidând cooperarea regională în domeniul integrității electorale și al rezilienței democratice.

Desfășurată sub genericul „De la banii virtuali la influența reală: noi frontiere pentru reziliența democratică”, conferința a oferit, pe parcursul celor șase sesiuni tematice, un cadru de dialog privind provocările generate de finanțarea politică în era digitală, utilizarea inteligenței artificiale și a tehnologiilor emergente în supravegherea proceselor electorale, combaterea dezinformării și a ingerințelor externe, transparența

finanțării politice, aplicarea mecanismelor de control și cooperarea instituțională pentru prevenirea corupției electorale transfrontaliere. Discuțiile au evidențiat necesitatea consolidării capacităților instituțiilor publice și adaptării mecanismelor de supraveghere la noile riscuri din mediul online.

Conferința a evidențiat și experiența Republicii Moldova în dezvoltarea unor mecanisme moderne de monitorizare a finanțării politice, bazate pe cooperarea interinstituțională, instrumente digitale și comunicare publică. Participanții au făcut schimb de bune practici și au discutat soluții pentru consolidarea rezilienței instituțiilor democratice în contextul procesului de integrare europeană.

Memorandumul de Cooperare stabilește un cadru de colaborare pe termen lung în domenii precum transparența finanțării politice, combaterea dezinformării și a ingerințelor externe, securitatea cibernetică, digitalizarea proceselor electorale și armonizarea legislației cu standardele europene. Documentul prevede schimburi de expertiză, instruirii comune, grupuri tematice de lucru și planuri anuale de cooperare între instituțiile semnatare.

Totodată, este important de menționat că Memorandumul nu reprezintă un rezultat izolat, ci consolidează și formalizează cooperarea de lungă durată dintre Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova și International IDEA. Acesta își are originea în vizita de advocacy la instituțiile Uniunii Europene din Bruxelles (2–5 martie 2026), organizată de International IDEA, în cadrul

căreia a fost lansată inițiativa de creare a unei alianțe regionale între autoritățile electorale ale statelor candidate la aderarea la Uniunea Europeană. Vizita a reconfirmat importanța cooperării dintre aceste instituții pentru consolidarea rezilienței democratice, protejarea integrității electorale și avansarea procesului de integrare europeană.

Conferința a fost organizată de Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova, în parteneriat cu International IDEA, Misiunea de Parteneriat a Uniunii Europene în Republica Moldova (EUPM), Consiliul Europei,

PNUD, NDI și Organizația Internațională a Francofoniei (OIF), cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și al guvernelor Norvegiei, Suediei, Danemarcei și Canadei.

Peste 30 de funcționari electorali din circumscripții au fost instruiți în gestionarea riscurilor și monitorizarea rețelelor sociale

Alegerile locale parțiale programate pentru 17 mai 2026 în 12 localități ale Republicii Moldova au fost privite de Comisia Electorală Centrală drept o oportunitate strategică de pregătire și de dezvoltare a unor noi competențe transferabile la toate tipurile de scrutine. Riscurile electorale s-au diversificat și s-au amplificat în contextul digital: interferențele informaționale și campaniile de dezinformare au dobândit o

amplare fără precedent în spațiul online, atacurile cibernetice s-au multiplicat, iar finanțarea netransparentă a campaniilor rămâne o amenințare persistentă. Aceste riscuri nu sunt specifice doar alegerilor locale – ele se aplică tuturor tipurilor de alegeri organizate în Republica Moldova: parlamentare, prezidențiale, locale, regionale și referendumuri.

Cu această constatare, CEC a identificat drept critic transferul cunoștințelor și capabilităților operaționale la nivelul circumscripțiilor, folosind alegerile din mai drept platformă de testare și consolidare instituțională.

Această necesitate a determinat organizarea, în perioada 23–24 aprilie 2026, a atelierului practic „Gestionarea riscurilor din Ziua Alegerilor și Monitorizarea Rețelelor Sociale”, în parteneriat cu International IDEA.

Atelierul a reunit reprezentanți ai consiliilor electorale de circumscripție din cele 12 unități administrativ-teritoriale în care urmau să se desfășoare scrutinele. Evenimentul a constituit o platformă de lucru aplicată, dedicată consolidării capacităților instituționale în identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor electorale – competențe cu caracter universal pentru orice tip de scrutin.

Pe parcursul celor două zile au fost examinate instrumente și metodologii actualizate, adaptate contextului național. Discuțiile s-au concentrat pe principalele tipuri de riscuri – interferențe informaționale, atacuri cibernetice, finanțare netransparentă – precum și pe soluții practice de prevenire și reacție. Participanții au lucrat pe scenarii concrete, au făcut schimb de experiență și au identificat modalități eficiente de cooperare instituțională.

Principiile și pașii de monitorizare dezvoltați în cadrul acestui atelier rămân aceeași indiferent de tipul de scrutin; ceea ce se modifică de la un scrutin la altul sunt actorii concreți și calendarul electoral specific.

Ca instrument de utilitate practică pentru funcționarii electorali, le-a fost oferit Ghidul practic privind monitorizarea rețelelor sociale și publicitatea electorală online, document elaborat de experții Internațional IDEA. Ghidul oferă un cadru clar și structurat pentru observarea, documentarea și raportarea activităților electorale din mediul digital, facilitând identificarea eventualelor abateri și corelarea acestora cu datele oficiale. Prin procedurile descrise în Ghid, funcționarii au la dispoziție instrucțiuni practice care asigură o monitorizare minuțioasă a spațiului online – competență ce vor aplica la orice tip de campanie electorală viitoare, contribuind la transparență și bună gestionare a proceselor electorale.

Consolidarea integrității electorale și a controlului public în Republica Moldova

În perioada aprilie–iunie 2026, proiectul finanțat de Uniunea Europeană „Democrație rezilientă prin combaterea corupției” (RE-DACT) a continuat să consolideze reziliența Republicii Moldova în fața corupției, prin acțiuni orientate spre integritatea electorală, combaterea finanțării ilicite, dezvoltarea capacităților instituționale, implicarea civică și consolidarea mecanismelor de monitorizare publică. Proiectul, implementat de PNUD Moldova, a mobilizat reprezentanți ai instituțiilor de aplicare a legii, ai sistemului

de justiție, ai societății civile, mass-media și comunităților locale.

Aproape 200 de polițiști din Orhei, Taraclia, Comrat și Ceadr-Lunga și-au consolidat competențele în identificarea, documentarea și investigarea cazurilor de corupție electorală. Instruirile au abordat fenomene precum cumpărarea voturilor, finanțarea ilegală a partidelor politice, publicitatea electorală ilegală și alte practici care afectează integritatea proceselor electorale.

Totodată, peste 240 de judecători, procurori, ofițeri de urmărire penală și ofițeri anticorupție și-au consolidat expertiza în instrumentarea cauzelor de corupție electorală și finanțare ilicită. Instruirile specializate organizate de Institutul Național al Justiției au vizat standardele de probatoriu, cauzele

electorale complexe, criptomonedele și activele virtuale, tehnologiile blockchain, mecanismele de cooperare internațională și administrarea probelor digitale. Aceste eforturi contribuie la un răspuns mai eficient la formele emergente de corupție și criminalitate financiară.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Capacitățile de utilizare a informațiilor din surse deschise (OSINT) au fost consolidate printr-un program de formare-a-formatorilor la care au participat 10 reprezentanți ai instituțiilor de aplicare a legii.

Participanții au aprofundat analiza rețelelor sociale, geolocalizarea, investigarea site-urilor web, identificarea conținutului manipulat și utilizarea inteligenței artificiale în procesul de analiză.

Reziliența publică și participarea civică au fost consolidate prin inițiative de informare comunitară în Taraclia și Copceac, unde locuitorii au primit informații despre integritatea electorală, votul informat și importanța surselor de informare fiabile. Partenerii locali au organizat forumuri de discuții, focus-grupuri, activități de sensibilizare și au distribuit aproximativ 4 000 de materiale informative în limbile găgăuză, bulgară, română și rusă.

La Comrat, o platformă de dialog civic a reunit reprezentanți ai societății civile, experți, organizații locale și cetățeni activi pen-

tru a discuta despre integritatea electorală, măsurile anticorupție, reziliența democratică și participarea publică. Discuțiile au evidențiat importanța cooperării dintre instituții, comunități și societatea civilă în protejarea proceselor democratice.

Promovarea valorilor integrității a fost susținută și prin inițiative creative. Concurusul „Integritatea ne unește”, desfășurat la Orhei, a implicat membri ai comunității în activități artistice și educaționale, încurajând exprimarea valorilor democratice prin desen, poezie și creație video.

Transparența și monitorizarea publică a cauzelor de corupție electorală au fost consolidate prin lansarea unei noi platforme online, anticoruptie.crijm.org, dezvoltată de Centrul de Resurse Juridice din Moldova. Platforma oferă informații accesibile despre peste 65 de dosare aflate pe rolul instanțelor privind corupția electorală, finanțarea ilegală a partidelor și alte infracțiuni care afectează integritatea alegerilor, sprijinind jurnaliștii, experții, organizațiile societății civile și cetățenii în monitorizarea procedurilor judiciare.

De asemenea, 25 de jurnaliști din diferite regiuni ale țării și-au dezvoltat competențele de investigare a fenomenului corupției elec-

torale în cadrul unei școli de vară dedicate jurnalismului de investigație. Activitatea a contribuit la consolidarea capacității mass-media de a informa publicul și de a asigura supravegherea independentă a proceselor democratice.

Uniunea Europeană și PNUD susțin în continuare eforturile de consolidare a competențelor profesioniștilor din sectorul justiției, ale instituțiilor de aplicare a legii, ale societății civile și mass-mediei, contribuind la promovarea integrității electorale, transparenței, responsabilității și rezilienței în fața noilor forme de corupție, într-un context de digitalizare accelerată.

Vocea Moldovei privind reziliența democratică s-a făcut auzită la Forumul GLOBSEC 2026

În cadrul Forumului GLOBSEC 2026, desfășurat la Praga, în perioada 21–23 mai, Republica Moldova a adus contribuția sa, bazată pe experiența de primă linie, la dezbaterile europene privind securitatea, reziliența și amenințările hibride.

Președinta Maia Sandu [a vorbit](#) pe scena principală a forumului despre răspunsul Moldovei la presiunile rusești, subliniind importanța unor instituții puternice, a securității energetice și a cooperării strânse cu partenerii europeni. De asemenea, ea a fost onorată cu Premiul GLOBSEC pentru

leadershipul și angajamentul său față de viitorul european al Moldovei.

Republica Moldova a fost reprezentată la Forumul GLOBSEC 2026 nu numai de cea mai înaltă reprezentantă a sa, președinta Maia Sandu, ci și de șapte reprezentanți ai instituțiilor publice, organizațiilor societății civile și mass-media din Moldova, care au avut ocazia să participe la conferință și să contribuie la dezbaterile acesteia în cadrul proiectului susținut de Delegația UE în Moldova.

Expertiza moldovenească a fost vizibilă și în cadrul mai multor discuții paralele. Ana Revenco, directoarea Centrului pentru Comunicare Strategică și Combaterea Dezinformării, a luat cuvântul în cadrul sesiunii „Câmpuri de luptă în minți și societăți: Cum se poate construi coeziunea socială și consensul într-o societate din ce în ce mai

polarizată?”, alături de reprezentanți ai Comisiei Europene și ai altor țări europene. Discuția s-a axat pe restabilirea încrederii, consolidarea coeziunii sociale și implicarea cetățenilor în reziliența democratică și a reunit peste 50 de experți și diverse părți interesate.

Împreună mai puternici

Mariana Colun, jurnalistă de investigație la Ziarul de Gardă, a contribuit la o dezbatere privind utilizarea de către Rusia a manipulării informaționale și a tehnologiilor emergente pentru a destabiliza societățile democratice și a împărtășit perspective

din alegerile parlamentare din Moldova de anul trecut. Daniel Vodă, expert senior asociat la IPRE, a participat la o discuție privind instrumentalizarea istoriei și rolul memoriei bazate pe dovezi în combaterea amenințărilor hibride.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Stella Jantuan, consilier al președintelui Republicii Moldova pe probleme politice, relații cu autoritățile publice și societatea civilă, și Valeriu Pașa, președintele WatchDog.MD, au participat, de asemenea, la numeroase sesiuni paralele și schimburi

de opinii cu partenerii europeni. Împreună, delegația Moldovei a evidențiat parcursul de reformă al țării, reziliența democratică și integrarea europeană, în cadrul unor discuții mai ample privind securitatea europeană.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

EUPM Moldova: Gestionarea eficientă a crizelor prin intermediul comunicațiilor securizate

Pe 5 iunie, EUPM Moldova a livrat un nou lot de echipamente de comunicații TETRA Ministerului Afacerilor Interne (MAI), marcând astfel un alt pas important în consolidarea

capacităților de răspuns la situații de criză ale Moldovei și a rezilienței acestora față de amenințările hibride.

Donația face parte din proiectul EUPM Moldova intitulat „Modernizarea rețelei TETRA pentru o securitate, o guvernare și o reziliență sporită”. Noile echipamente vor consolida rețeaua de comunicații securizate a ministerului, permițând schimbul de informații criptate în timp real între centrele de dispecerat și echipele operaționale în timpul situațiilor de urgență și al operațiunilor zilnice. Sistemul modernizat

va contribui la asigurarea continuității comunicațiilor chiar și în situații complexe sau excepționale, sprijinind intervenții mai rapide și mai bine coordonate. Pe lângă donarea de echipamente, proiectul include și o componentă cuprinzătoare de formare profesională. Un număr de 75 de angajați ai MAI vor fi instruiți pentru a deveni instructori, asigurând utilizarea eficientă și durabilă a sistemului TETRA în cadrul instituțiilor beneficiare.

Șefa misiunii noastre, doamna Kirsten Joppe, a reafirmat angajamentul continuu al Uniunii Europene de a sprijini Moldova în modernizarea capacităților sale de gestionare a crizelor, în consolidarea rezilienței la amenințările hibride și în dezvoltarea sistemelor de comunicații securizate.

Inițiativa reflectă angajamentul continuu al EUPM Moldova de a sprijini sectorul de securitate civilă al Moldovei prin asistență practică care sporește eficacitatea operațională, interoperabilitatea și reziliența generală a țării.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Decizii mai bune, servicii mai bune: Moldova regândește modul în care funcționează ministerele

Cum pot fi ministerele mai bine organizate? Cum pot planifica, coopera și obține rezultate mai bune? Aceste întrebări esențiale au reunit aproximativ 50 de înalți funcționari moldoveni și experți UE la o masă rotundă desfășurată pe 2 aprilie la Chișinău. Evenimentul a fost organizat în cadrul proiectului finanțat de UE și Danemarca „Moldova este Europa –

Sprijin pentru integrarea în UE”, în strânsă colaborare cu Cancelaria de Stat și OCDE/SIGMA. Obiectivul principal a fost: asigurarea unei administrații publice care să aducă beneficii reale cetățenilor – nu doar acum, în contextul negocierilor de aderare, ci și în viitor, în calitate de stat membru al UE.

Constatările recente ale unui studiu comparativ realizat de OCDE/SIGMA – efectuat în nouă țări candidate la UE – precum și evaluările proiectelor UE arată că ministerele din Moldova se confruntă cu mai multe provocări. Printre acestea se numără politizarea unor funcții de conducere și absența unor cadre clare de management al performanței. În cadrul discuțiilor, experții UE și înalții funcționari moldoveni au împărtășit perspective și idei practice pentru îmbunătățirea situației actuale. Mesajul comun a fost clar: printr-o organizare mai bună, roluri clare și o conducere profesionistă, ministerele pot obține rezultate mai bune pentru toți.

Martina Spornbauer, Șefa Echipei pentru Guvernare din cadrul Delegației UE în Republica Moldova, a adăugat:

„Reforma Administrației Publice este crucială în cadrul negocierilor de aderare, dar, mai important, finalizarea cu succes a acesteia este esențială pentru ca Moldova să funcționeze eficient ca stat membru al UE și să beneficieze pe deplin de toate oportunitățile tehnice și financiare pe care le oferă UE.”

Discuția de la masa rotundă face parte din eforturile continue de a sprijini Moldova în construirea unei administrații publice moderne, transparente și profesioniste – mai aproape de cetățeni și aliniată la practicile UE.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Republica Moldova își consolidează mecanismul de implementare a sancțiunilor cu sprijinul UE

Pe măsură ce Republica Moldova avansează pe calea sa europeană, alinierea la normele UE privind măsurile restrictive – cunoscute în mod obișnuit drept sancțiuni – reprezintă atât o obligație legală, cât și un element esențial al securității naționale. O misiune de experți de trei zile, organizată prin instrumentul TAIEX al Comisiei Europene și desfășurată

în perioada 14–16 aprilie 2026 la Chișinău, sprijină autoritățile moldovene în consolidarea implementării acestor măsuri. Evenimentul este organizat în cooperare cu Cancelaria de Stat și proiectul finanțat de UE și Danemarca „Moldova este Europa – Sprijin pentru Integrarea în UE”.

Aproximativ 35 de reprezentanți ai Cămarilor de Stat a Republicii Moldova, ai ministerelor de resort, ai autorităților publice centrale și ai instituțiilor responsabile de monitorizarea și aplicarea sancțiunilor participă la eveniment.

Misiunea reunește experți seniori din Croația, Germania și Slovenia, care împărtășesc experiență practică și oferă îndrumare oficialilor moldoveni pentru îmbunătățirea modului în care sunt aplicate măsurile restrictive internaționale. Discuțiile se concentrează asupra modului în care aceste măsuri sunt concepute și puse în aplicare în UE și asupra felului în care Moldova poate adapta aceste abordări la propriul cadru instituțional. Participanții analizează, de asemenea, modalități practice de îmbunătățire a cooperării interinstituționale, de consolidare a sistemelor de monitorizare și de asigurare a unei evidențe clare și fiabile.

O atenție deosebită este acordată identificării și prevenirii tentativelor de ocolire a măsurilor restrictive, precum și aplicării unor sancțiuni eficiente în cazurile de neconformare. Sisteme administrative solide, personal bine instruit, instrumente fiabile și o coordonare clară între instituții sunt esențiale pentru a asigura aplicarea consecventă și eficientă a acestor măsuri.

Această misiune de experți face parte din eforturile mai ample ale UE de a sprijini Moldova în construirea unor instituții puternice, transparente și eficiente. Prin îmbunătățirea modului de implementare a măsurilor restrictive, Moldova face încă un pas important către integrarea europeană și își consolidează rolul de partener de încredere pe scena internațională.

Moldova își propune să reglementeze circulația bunurilor culturale mobile, în conformitate cu cele mai bune practici europene

Principalii actori ai sectorului – aproximativ 50 de reprezentanți ai muzeelor, direcțiilor raionale de cultură, reprezentanți ai Ministerului Culturii, Serviciului Vamal, Inspectoratului General al Poliției – au participat la discuțiile publice organizate în cadrul proiectului finanțat de UE

și Danemarca „Moldova este Europa – Sprijin pentru integrarea în UE”, pentru a împărtăși opinii cu privire la conceptul al „Programului integrat pentru protecția patrimoniului cultural mobil 2026 – 2030”.

Discuțiile au început prin prezentarea celor mai bune practici internaționale și a mecanismului de cooperare în acest sens, subliniind importanța alinierii la standardele internaționale în procesul de protejare și valorificare a patrimoniului cultural mobil, iar în a doua parte a întâlnirii participanții au lucrat în grupuri mici pentru a formula propuneri și recomandări care să contribuie la dezvoltarea unui cadru normativ eficient, adaptat realităților sectorului.

În cadrul evenimentului a fost subliniată importanța conservării bunurilor culturale mobile ca parte a patrimoniului unei națiuni, asigurând reglementări clare privind înregistrarea și circulația acestora.

Discuția comună a servit drept platformă pentru identificarea celor mai eficiente soluții și pentru asigurarea faptului că cadrul normativ elaborat răspunde nevoilor sectorului.

O campanie amplă de informare privind oportunitățile de stagii pentru tineri s-a desfășurat în întreaga țară

Campania națională de informare a celei de-a cincea ediții a Programului Comun de Stagii al Uniunii Europene și Guvernului Republicii Moldova s-a desfășurat în întreaga țară: peste 500 de studenți ai Universității de Stat din Moldova, Academiei de Studii Economice, Universității Pedagogice de Stat, Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți au aflat despre condițiile de aplicare la stagiile plătite în instituțiile de stat și beneficiile care vin odată cu acestea.

Vorbitorii evenimentelor, între care Alexandru Munteanu, Prim-ministrul Republicii Moldova, Mate Csicsai, șeful Secției politice în cadrul Delegației UE, au împărtășit parcursul lor profesional și perspectivele despre ceea ce înseamnă să lucrezi în administrația publică și i-au încurajat prin exemplele lor pe tineri să aplice la programul de stagii.

Studentii, masteranzii și proaspeții absolvenți cu vârsta de până la 30 de ani pot petrece două luni de vară lucrând în cadrul instituțiilor publice centrale din Republica Moldova. Fiecare stagiar primește o indemnizație lunară de 250 de euro, finanțată de Uniunea Europeană și Danemarca. Absolvenții care efectuează o a treia lună suplimentară de stagiu în aceeași instituție pot aplica pentru un post în funcția publică fără concurs și fără perioadă de probă – un beneficiu acordat de cadrul legal în domeniul stagiilor.

În perioada de pre-selecție, au fost recepționate aproape 200 de dosare de candidaturi, dintre care au fost selectați 70 participanți, în urma interviurilor. Programul de stagii începe în iulie.

Peste 200 de studenți au participat la cele patru ediții anterioare ale Programului, mulți dintre ei fiind acum angajați în funcția publică. Programul de stagii se desfășoară în cadrul proiectului finanțat de UE și Danemarca „Moldova este Europa – Sprijin pentru integrarea în UE”.

Personalul Biroului de Integrare Europeană își consolidează competențele cu sprijinul experților din cadrul proiectului „Moldova este Europa”

Coordonarea eficientă a afacerilor UE este vitală nu numai înainte de aderare, ci și după ce țara devine stat membru: acesta a fost motto-ul instruirii oferite de expertul

proiectului „Moldova este Europa – Sprijin pentru integrarea UE”, Andrej Engelman, pentru aproximativ 40 de reprezentanți ai Biroului pentru Integrare Europeană.

Discuția s-a concentrat pe coordonarea participării reprezentanților administrației moldovenești la lucrările comitetelor de comitologie în perioada premergătoare aderării Moldovei la UE.

A doua parte a fost dedicată coordonării afacerilor UE în contextul aderării, unde țara se concentrează în principal pe activitățile sale în cadrul Consiliului. Au fost prezentate motivele pentru înființarea unui nou sistem de coordonare, precum și caracteristicile și deciziile esențiale privind rolul instituțiilor individuale pe care țara trebuie să le adopte.

De asemenea, a fost prezentat „modelul sloven” pentru coordonarea afacerilor UE, dar și necesitățile ulterioare privind experții care vor lucra în unitatea centrală de coordonare a afacerilor UE și în viitoarea Reprezentanță Permanentă a Republicii Moldova pe lângă UE la Bruxelles, după aderare.

Participanții au fost, de asemenea, familiarizați cu potențialele provocări cu care se confruntă țările candidate în perioada dintre încheierea negocierilor și semnarea tratatului de aderare, pe de o parte, și aderarea efectivă la UE, pe de altă parte.

Sesiunea de instruire a fost organizată în cadrul proiectului finanțat de UE și Danemarca „Moldova este Europa – Sprijin pentru integrarea în UE.”

Alinierea cadrului normativ privind TVA – un subiect de actualitate pe agenda Ministerului Finanțelor

Ministerul Finanțelor a găzduit un seminar de patru zile dedicat transpunerii Directivei TVA, reunind 50 de specialiști din întreaga instituție pentru a-și consolida cunoștințele tehnice și a sprijini alinierea legislației

naționale la standardele Uniunii Europene. Activitatea de consolidare a capacităților este organizată cu sprijinul proiectului finanțat de UE și Danemarca „Moldova este Europa – Sprijin pentru integrarea în UE”.

Subiectul se află pe agenda Ministerului Finanțelor, având în vedere importanța sa pentru mediul de afaceri din Republica Moldova. Claritatea privind calea către alinierea la acquis-ul UE ar sprijini creșterea companiilor și integrarea economică, facilitând deciziile de investiții și comerțul transfrontalier.

Seminarul a fost deschis oficial de secretarul general adjunct Lidia Ababii, care a subliniat importanța avansării armonizării cadrului fiscal național cu acquis-ul UE și a consolidării capacităților instituționale ale specialiștilor din administrația publică implicați în elaborarea și implementarea politicii fiscale.

Sesiunile de instruire sunt susținute de Adriana Nutu, expert senior în cadrul proiectului, care oferă participanților

îndrumări aprofundate cu privire la principiile, mecanismele și aspectele practice legate de implementarea Directivei TVA. Seminarul acoperă subiecte cheie, inclusiv structura și domeniul de aplicare al TVA-ului, tranzacțiile impozabile, scutiile, mecanismele de conformitate și cele mai bune practici aplicate în cadrul Uniunii Europene.

Pe parcursul a patru zile, participanții vor participa la discuții interactive, studii de caz și exerciții practice menite să le consolideze înțelegerea cerințelor legislative și administrative necesare pentru o transpunere și aplicare eficientă și fără probleme a Directivei.

Seminarul face parte din obiectivul proiectului de a consolida capacitățile ministerelor de resort necesare pentru implementarea cu succes a reformelor.

Alinierea la sistemul de resurse proprii al UE: o etapă importantă în procesul de aderare

Ministerul Finanțelor își consolidează capacitățile de aliniere la Sistemul de resurse proprii al Uniunii Europene: un atelier de lucru de două zile a fost organizat cu sprijinul proiectului finanțat de UE și Danemarca „Moldova este Europa – Sprijin pentru integrarea în UE”. Aproximativ 20 de

participanți din partea Ministerului Finanțelor au luat parte la eveniment, care a reunit experți UE, precum și membri ai grupului de lucru implicat în procesul de negociere, transpunere și aliniere la prevederile acquis-ului UE pentru Capitolul 33 – Prevederi financiare și bugetare.

În deschiderea atelierului, secretarul general adjunct al ministerului, Lidia Ababii, a subliniat că pregătirea pentru alinierea la sistemul de resurse proprii al Uniunii Europene reprezintă o etapă importantă în procesul de aderare a Republicii Moldova.

Participanții au analizat proiectul de Regulament privind procedurile administrative pentru sistemul de resurse proprii. Totodată, experții au oferit recomandări pentru îmbunătățirea documentului și au enumerat acțiunile care trebuie întreprinse în vederea alinierii depline la acquis-ul UE în acest domeniu.

Agenda a inclus, de asemenea, sesiuni dedicate principalelor componente ale sistemului de resurse proprii al UE, cum ar fi resursele proprii tradiționale, contribuția bazată pe taxa pe valoarea adăugată, contribuția aferentă cantității de deșeuri de ambalaje din plastic nereciclate și contribuția calculată în funcție de venitul național brut. De asemenea, au fost analizate mecanismele de coordonare interinstituțională și fluxurile informaționale necesare pentru gestionarea acestor resurse.

Activitatea contribuie la pregătirea instituțiilor naționale pentru implementarea cerințelor Capitolului 33 „Dispoziții financiare și bugetare”.

64 de tineri și tinere vor petrece două luni de vară în instituții publice, în cadrul Programului comun de stagii al Uniunii Europene și Guvernului Republicii Moldova

64 de tineri și tinere, selectați din aproape 200 de candidați, vor petrece două luni de vară lucrând cot la cot cu funcționari publici din instituțiile publice, în cadrul Programului comun de stagii de practică al Uniunii Europene și Guvernului Republicii Moldova. Studenții, masteranzii și absolvenții recent ai universităților din Republica Moldova și din străinătate care doresc să urmeze o

carieră în administrația publică vor avea oportunitatea de a dobândi experiență și de a învăța direct cum funcționează administrația publică, Programul fiind la a cincea ediție. În fiecare lună, stagiarilor vor primi o bursă de 250 de Euro, finanțată de Uniunea Europeană și Danemarca în cadrul proiectului „Moldova este Europa – Sprijin pentru integrarea în UE”.

Ceremonia de deschidere care a marcat startul Programului a avut loc în prezența Ambasadoarei Uniunii Europene în Republica Moldova, Iwona Piórko, Ambasadorului Danemarcei Søren Jensen și a secretarului general al Guvernului, Alexei Buzu. Evenimentul a marcat, de asemenea, lansarea următoarei ediții a Programului de stagii plătite în serviciul public, care reunește o cohortă suplimentară de 85 de tineri stagiați.

Iwona Piórko, Ambasadoarea Uniunii Europene în Republica Moldova, a subliniat:

„Instituțiile publice au nevoie de ideile, creativitatea și energia voastră. Au nevoie de oameni care sunt pregătiți să privească provocările dintr-o perspectivă nouă, pentru a pregăti instituțiile mai bine pentru viitor. Uniunea Europeană este mândră să sprijine acest program, deoarece credem că tinerii sunt printre cele mai mari puncte forte ale Republicii Moldova.”

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Absolvenți ai edițiilor anterioare ale Programului, care activează în prezent în serviciul public, au împărtășit modul în care experiența de stagiu i-a ajutat să obțină o funcție în serviciul public.

Cei care absolvă cu succes programul pot accede în serviciul public fără concurs și fără perioadă de probă, cu condiția să primească calificativul „foarte bine” din partea mentorilor lor: cadrul legal în acest sens a fost adoptat după primele ediții de succes ale Programului de stagii.

Programul de stagii este conceput pentru a consolida abilitățile profesionale ale

participanților și a le îmbunătăți perspectivele de angajare pe termen lung.

Experiența include, de asemenea, sesiuni regulate de formare, seminare și ateliere de lucru pentru a îmbunătăți cunoștințele

teoretice și practice ale stagiatorilor despre administrația publică, în special în contextul integrării europene.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Instruire și echipamente moderne pentru forțele de ordine publică din Moldova

Proiectul „EU4Public Order” continuă să contribuie la consolidarea capacităților forțelor de ordine publică din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (MAI) al Republicii Moldova, sprijinind instituțiile beneficiare în furnizarea unor servicii eficiente, moderne și aliniate la practicile Uniunii Europene. Proiectul oferă suport Inspectoratului General de Carabinieri și Ministerului Afacerilor Interne prin dezvoltarea capacităților instituționale de gestionare a ordinii publice în conformitate cu standardele europene. Activitățile proiectului sunt orientate spre creșterea eficienței operaționale, consolidarea pregătirii în domeniul securității cibernetice, promovarea respectării drepturilor omului și egalității de gen, precum și modernizarea managementului ordinii publice.

Cel de-al doilea trimestru al anului 2026 a inclus o serie de activități dedicate consolidării competențelor tactice și operaționale ale personalului. În perioada 27 - 30 aprilie, a fost organizat primul curs specializat de CQB, o inițiativă importantă destinată îmbunătățirii procedurilor operaționale și dezvoltării capacităților de luare a deciziilor în scenarii complexe și cu grad ridicat de risc. În cadrul instruirii, 25 de angajați ai Inspectoratului General de Carabinieri au avut oportunitatea de a face schimb de cunoștințe privind proceduri tactice avansate, contribuind la consolidarea interoperabilității și coordonării în cadrul intervențiilor operaționale.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Ulterior, în perioada 12 - 14 mai, a avut loc vizita de studiu „Public Order Training” (P.O.T.), desfășurată la Centrul de Instruire al Carabinierilor din San Piero a Grado (Pisa), Italia, cu participarea a 8 ofițeri ai Inspectoratului General de Carabinieri al Republicii Moldova. Vizita a reprezentat o oportunitate de consolidare a cooperării instituționale, de schimb de bune practici europene și de aprofundare a cunoștințelor privind procedurile de gestionare a ordinii publice și metodologiile operaționale aplicate de Carabinierii italieni.

În paralel cu activitățile de instruire, proiectul a contribuit semnificativ la dezvoltarea capacităților digitale și de mobilitate ale

unităților de carabinieri. În luna iunie, au fost livrate echipamente tehnice moderne, oferind instrumente necesare pentru optimizarea activităților desfășurate în teren. Totodată, parcul auto a fost extins prin furnizarea a 13 autovehicule noi.

Această consolidare logistică contribuie la creșterea eficienței misiunilor de ordine publică și la îmbunătățirea capacității de răspuns în beneficiul siguranței cetățenilor, sprijinind alinierea capacităților instituțiilor de aplicare a legii din Republica Moldova la standardele europene și dezvoltarea unui sistem de securitate publică modern, eficient și orientat către cetățeni.

ECONOMIE ȘI DEZVOLTAREA AFACERILOR

Startup Moldova Summit 2026: 2.000 de participanți și noi oportunități de acces la capital și expertiză internațională pentru Moldova

Startup Moldova Summit 2026, cea mai mare ediție a principalului eveniment dedicat startupurilor din Republica Moldova, a reunit la Chișinău peste 2.000 de participanți, inclusiv peste 150 de startupuri, investitori, antreprenori, factori de decizie și lideri ai ecosistemului din Moldova și din străinătate. Cofinanțat prin EU4Innovation East,

summitul a demonstrat creșterea accelerată a ecosistemului de inovare din Moldova prin discuții la nivel înalt, ateliere practice, prezentări de startupuri și finala națională a Startup World Cup, al cărei câștigător va reprezenta Republica Moldova la finala mondială din San Francisco, unde va concura pentru o investiție de 1 milion USD.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Evenimentul a marcat, de asemenea, un pas important în consolidarea ecosistemului de inovare prin noi parteneriate internaționale. Memorandumurile semnate între Startup Moldova și Unicorn Factory Lisbon, precum și între Moldova Innovation Technology Park, Startup Moldova și Ukrainian Startup Fund, vor extinde accesul startupurilor

la programe de accelerare, oportunități de investiții, expertiză europeană și piețe internaționale. Totodată, noul parteneriat cu SeedBlink va facilita accesul la capital privat prin instrumente moderne de investiții și management al participațiilor, conectând startupurile din Moldova la rețele europene de investitori.

În cadrul summitului, reprezentanții Uniunii Europene și-au reafirmat angajamentul de a sprijini inovarea, antreprenoriatul și cooperarea regională. Prin EU4Innovation East, Uniunea Europeană continuă să contribuie la dezvoltarea ecosistemului startupurilor din Moldova prin îmbunătățirea accesului la finanțare, promovarea

colaborării transfrontaliere și crearea de noi oportunități pentru extinderea afacerilor pe piețele internaționale. Startup Moldova Summit 2026 a confirmat poziționarea tot mai puternică a Republicii Moldova ca un hub emergent de inovare, cu o comunitate de startupuri pregătită să concureze și să colaboreze la nivel european și global.

Startupurile din Moldova, reprezentate la VivaTech 2026 prin competiția de pitch EU4Innovation East

Republica Moldova a fost reprezentată la VivaTech 2026 prin trei startupuri selectate în cadrul competiției naționale de pitch EU4Innovation East, co-organizată cu YEP Moldova la Artcor din Chișinău. În urma unui eveniment competitiv la nivel național, Oto QR, SelfTalk și LyricFluent au fost alese pentru a-și prezenta soluțiile pe scena internațională de la Paris, alături de startupuri din Armenia și Ucraina, evidențiind cele mai promițătoare inovații din regiune.

La VivaTech, startupurile din Moldova și-au prezentat produsele în fața unui juriu internațional în cadrul EU4Innovation East Pitch Contest. Oto (Moldova) a obținut un rezultat remarcabil, clasându-se pe locul trei, în timp ce SelfTalk și LyricFluent au beneficiat de vizibilitate importantă și feedback valoros din partea investitorilor, experților în inovare și liderilor ecosistemului. Participarea lor a evidențiat forța și diversitatea ecosistemului emergent de startupuri din Moldova, în sectoare precum serviciile digitale, healthtech și tehnologia educațională.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Inițiativa reflectă sprijinul continuu al Uniunii Europene pentru integrarea startupurilor din Moldova în ecosistemele de inovare europene și globale. Prin facilitarea accesului la platforme internaționale de prestigiu precum VivaTech, EU4Innovation East sprijină fondatorii în obținerea de vizibilitate, conec-

țarea cu investitori și explorarea de noi piețe. Participarea startupurilor din Moldova consolidează poziția tot mai puternică a țării ca hub emergent de inovare, cu o capacitate în creștere de a dezvolta soluții scalabile și relevante la nivel global.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Ziua Antreprenorului 2026: ODA și Uniunea Europeană marchează finalizarea cu succes a proiectului „UE pentru IMM-uri”, care a sprijinit 377 de afaceri și peste 5.600 de locuri de muncă

Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA), Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova au marcat astăzi, în cadrul celei de-a III-a ediții a Zilei Antrepreno-

rului, finalizarea cu succes a proiectului „UE pentru IMM-uri”, una dintre cele mai importante inițiative de sprijinire a mediului antreprenorial din Republica Moldova.

Prin intermediul proiectului au fost finanțate 377 de proiecte investiționale, fiind acordate granturi în valoare de 7,17 milioane de euro, care au generat investiții totale de 15,5 milioane de euro în economia națională. Totodată, sprijinul oferit a contribuit la crearea a 1 575 de locuri de muncă noi și la menținerea a peste 4 050 de locuri de muncă existente.

Din totalul beneficiarilor proiectului, 300 sunt afaceri din mediul rural, iar 160 reprezintă întreprinderi create și conduse de femei.

Pe componenta de dezvoltare a capacităților antreprenoriale, peste 615 persoane au beneficiat de instruiți și activități de informare.

În debutul evenimentului, viceprim-ministrul și ministrul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Eugeniu Osmochescu, a subliniat importanța parteneriatului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană pentru dezvoltarea sectorului IMM:

„Proiectul «UE pentru IMM-uri» este un exemplu concret al modului în care parteneriatul dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană generează rezultate tangibile pentru economie și pentru cetățeni. Prin investițiile realizate, sute de antreprenori au reușit să-și modernizeze afacerile, să creeze locuri de muncă și să devină mai competitivi. Dezvoltarea sectorului IMM rămâne o prioritate strategică pentru Guvern, iar experiența acestui proiect confirmă că investițiile în antreprenori sunt investiții în viitorul economic al țării.”

Proiectul a fost implementat în perioada 2023–2026 și a contribuit la consolidarea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii prin facilitarea accesului la finanțare nerambursabilă, dezvoltarea competențelor

antreprenoriale și susținerea investițiilor în afaceri sustenabile.

Uniunea Europeană continuă să sprijine dezvoltarea ecosistemului antreprenorial din Republica Moldova prin implementarea Planului de Creștere pentru Moldova, care oferă resurse semnificative pentru stimularea investițiilor, consolidarea competitivității afacerilor, dezvoltarea infrastructurii economice și accelerarea integrării economice a țării în Piața Unică Europeană.

Evenimentul „Ziua Antreprenorului 2026” a fost organizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, prin proiectul „UE pentru IMM-uri”, precum și prin proiectul „Sprijin pentru sectorul IMM-urilor din Republica Moldova – Asistență Tehnică pentru accesul la credite”, finanțat de Uniunea Europeană, gestionat de Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) și implementat de Solidarity Fund PL în Moldova, în parteneriat cu ODA. De asemenea, evenimentul a beneficiat de sprijinul financiar al proiectului CONNECT Moldova–UE, finanțat de Comisia Europeană prin intermediul EISMEA.

FACEM Investiții Sustenabile BGK: oportunități de finanțare pentru dezvoltarea afacerilor locale, prezentate la Ziua Antreprenorului 2026

În cadrul celei de-a III-a ediții a Zilei Antreprenorului, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA), în colaborare cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, a prezentat rezultatele și perspectivele produsului de finanțare „FACEM Investiții Sustenabile BGK”.

În cadrul sesiunii dedicate produsului de finanțare FACEM Investiții Sustenabile

BGK, Vadim Indoitu, director adjunct al ODA, și Tomasz Horbowski, director de țară, Solidarity Fund PL în Moldova, au prezentat impactul investițiilor realizate prin intermediul acestui produs, evidențiind contribuția sa la dezvoltarea afacerilor sustenabile, creșterea eficienței energetice și consolidarea competitivității întreprinderilor din Republica Moldova.

Produsul FACEM Investiții Sustenabile BGK a susținut până în prezent finanțarea a 65 de proiecte investiționale, generând investiții totale de 244 milioane de lei în economie și facilitând acordarea unor credite în valoare de peste 121 milioane de lei. Totodată, investițiile realizate au contribuit la reducerea anuală a emisiilor de CO₂ cu peste 11.236 tone. De asemenea, 91% din finanțările acordate au fost direcționate către mediul rural.

Produsul de finanțare „FACEM Investiții Sustenabile BGK” este susținut de Uniunea Europeană, gestionat de Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) și implementat de Guvernul Republicii Moldova, în colaborare cu Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA) și Solidarity Fund PL în Moldova.

Business Voucher: sprijin pentru antreprenorii la început de cale

Pentru mulți antreprenori aflați la început de cale, provocarea nu este lipsa ambiției, ci lipsa sprijinului tehnic pentru a transforma o idee bună într-un dosar de finanțare clar, argumentat și pregătit pentru bancă. În acest context, mecanismul Business Voucher, dezvoltat în cadrul proiectului „Sprijin pentru

sectorul IMM-urilor din Republica Moldova – Asistență Tehnică pentru accesul la credite”, oferă antreprenorilor acces la consultanță specializată pentru pregătirea planurilor de afaceri și a documentației necesare accesării finanțării prin produsul FACEM Investiții Sustenabile BGK.

Pentru antreprenorii aflați la început de drum sau pentru cei care vor să își dezvolte afacerea prin investiții în eficiență energetică, tehnologii mai moderne sau soluții sustenabile, Business Voucher-ul poate face diferența dintre o idee promițătoare și un proiect pregătit pentru finanțare. Prin acest mecanism, antreprenorii beneficiază

de sprijin din partea consultanților în afaceri, care îi ajută să își structureze ideea de investiție, să pregătească planul de afaceri, să estimeze costurile și să construiască un dosar mai clar pentru instituțiile financiare. Astfel, procesul de accesare a creditului devine mai ușor de înțeles și mai bine organizat.

Business Voucher-ul este pentru antreprenorii care au idei solide, dar nu dispun de resursele sau expertiza necesară pentru elaborarea unui plan investițional complet. Prin acest sprijin, afacerile pot fi mai bine pregătite pentru accesarea finanțărilor, inclusiv pentru investiții verzi, eficiență energetică și dezvoltare sustenabilă. Mecanismul contribuie și la consolidarea unei relații mai bune între antreprenori, consultanți și sectorul financiar. Atunci când o afacere își poate prezenta clar nevoile, obiectivele și impactul investiției, șansele de accesare a finanțării cresc.

Prin [Business Voucher](#), produsul [FACEM Investiții Sustenabile BGK](#) oferă acces la finanțare și sprijin practic pentru pregătirea antreprenorilor. Este o oportunitate pentru IMM-urile care vor să investească responsabil, să reducă costurile, să devină mai competitive și să contribuie la o economie mai verde.

Acest material a fost realizat în cadrul proiectului „Sprijin pentru sectorul IMM-urilor din Republica Moldova – Asistență Tehnică pentru accesul la credite”, finanțat de Uniunea Europeană, gestionat de Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) și implementat de Solidarity Fund PL în Moldova în parteneriat cu ODA.

Schimb de experiență europeană privind finanțarea sustenabilă în Moldova

Ce înseamnă, în practică, finanțarea sustenabilă conform standardelor europene? Doi reprezentanți ai Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (în continuare ODA) au căutat răspunsul la Bank Gospodarstwa Krajowego (în continuare BGK), în Polonia, Varșovia, în cadrul unui program de internship dedicat evaluării riscurilor ESG ((Mediu, aspectele sociale și guvernanta)) și dezvoltării instrumentelor de finanțare verde.

În perioada 24–30 mai 2026, pe parcursul programului, participanții au analizat modul în care BGK, bancă de dezvoltare din Uniunea Europeană, aplică cerințele europene privind sustenabilitatea în procesele de creditare, investiții și raportare.

Sesiunile au abordat colectarea și verificarea datelor ESG, evaluarea riscurilor, integrarea rezultatelor în deciziile de finanțare și raportarea conform standardelor europene, inclusiv ESRS și CSRD.

Participanții au avut și o componentă practică, aplicând metodologia BGK de evaluare a riscurilor ESG asupra unei companii europene. Această experiență oferă ODA repere utile pentru dezvoltarea unor instrumente adaptate IMM-urilor din Republica Moldova, inclusiv mecanisme de autoevaluare ESG, materiale informative și programe de instruire pentru antreprenorii interesați de investiții verzi.

„Internshipul mi-a oferit o înțelegere mai clară a standardelor europene de sustenabilitate, iar această expertiză va fi valorificată în activitatea Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului. Totodată, bunele practici europene studiate la BGK vor contribui la dezvoltarea unor instrumente și produse prin care ODA să poată sprijini antreprenorii în realizarea investițiilor verzi, creșterea eficienței energetice și reducerea impactului asupra mediului. Am învățat cum să identificăm și să gestionăm riscurile climatice și de sustenabilitate, iar această experiență ne va ajuta să oferim antreprenorilor recomandări mai eficiente pentru dezvoltarea unor afaceri reziliente și competitive pe termen lung”,

a declarat Ludmila Cojocari, specialistă principală, Secția evaluare conformitate, Fondul pentru antreprenoriat și creștere economică a Moldovei (FACEM), ODA.

Acest internship a fost realizat în cadrul proiectului „Sprijin pentru sectorul IMM-urilor din Republica Moldova – Asistență Tehnică pentru accesul la credite”, finanțat

de Uniunea Europeană, gestionat de Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) și implementat de Solidarity Fund PL în Moldova, în parteneriat cu ODA.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Sprijinul UE și al partenerilor europeni ajută Pergament.md să își extindă capacitățile de producție și export

Compania CĂPĂȚÎNĂ-PRINT SRL, cunoscută pe piață sub brandul Pergament.md, își extinde operațiunile și investește în dezvoltarea capacităților de producție și export cu sprijinul instrumentului de finanțare FACEM Impact.

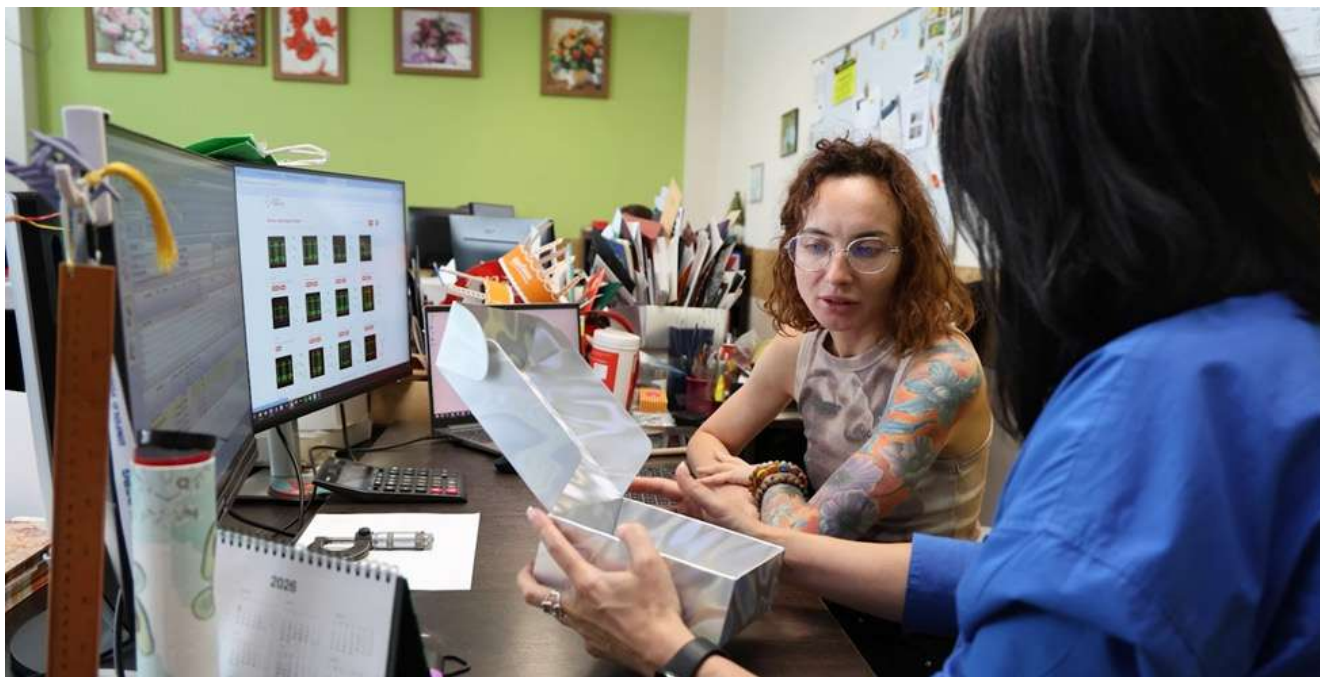

Administrată de antreprenorul Anton Căpățînă, compania a accesat un credit în valoare de 5 milioane de lei, acordat pe o perioadă de opt ani în condiții avantajoase de finanțare. Investiția totală se ridică la 7,1 milioane de lei și este destinată achiziționării unui nou spațiu de producție și depozitare, amplasat în afara municipiului Chișinău.

Noua locație va permite companiei să își extindă capacitățile operaționale, să optimizeze procesele logistice și să răspundă mai eficient cererii de pe piețele externe. Prin această investiție, Pergament.md își consolidează poziția pe piață și creează premise pentru creșterea competitivității și dezvoltarea exporturilor.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

„Accesul la finanțare pe termen lung ne oferă posibilitatea să realizăm investiții strategice care vor susține dezvoltarea afacerii în următorii ani. Extinderea spațiului de producție este un pas important pentru creșterea capacității noastre de a deservi clienți din Republica Moldova și de peste hotare”,

a menționat Anton Căpățînă, fondatorul și administratorul companiei.

FACEM Impact face parte din proiectul „Facilitatea de Dezvoltare a IMM-urilor din Moldova”, finanțat de Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) prin Banca Germană de Dezvoltare KfW. Instrumentul este implementat de Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA) și completează eforturile Uniunii Europene și ale partenerilor internaționali de dezvoltare de a sprijini competitivitatea și reziliența întreprinderilor mici și mijlocii din Republica Moldova.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Programul EU4Moldova: Comunități Locale sprijină modernizarea Școlii Profesionale din orașul Cupcini

Aproximativ 400 de elevi și 70 de profesori de la Școala Profesională din Cupcini beneficiază în prezent de modernizarea instituției, implementată în cadrul

programului EU4Moldova: Comunități Locale, finanțat de Uniunea Europeană și Guvernul Austriei și implementat de Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA).

Lucrările de modernizare au transformat semnificativ infrastructura instituției. Printre îmbunătățirile realizate se numără renovarea acoperișului căminului pentru elevi și al cantinei, hidroizolarea fundației, reabilitarea fațadei căminului, modernizarea grupurilor sanitare, instalarea sistemelor fotovoltaice,

precum și dotarea atelierelor de instruire practică cu echipamente și tehnologii performante. Aceste investiții asigură condiții moderne, sigure și durabile de învățare, sprijinind dezvoltarea profesională a tinerilor și facilitând integrarea lor pe piața muncii.

Dincolo de infrastructură, proiectul a investit în consolidarea competențelor și capacităților. Profesorii au fost sprijiniți să își dezvolte abilități eficiente de management, precum și competențe în pedagogia digitală și metode inovatoare de predare, prin sesiuni de formare dedicate. Elevii au dobândit competențe esențiale ale secolului XXI, care îi pregătesc pentru viitoarele cariere.

Modernizarea impulsionează progresul sistemic în învățământul profesional.

Integrarea Registrului Electronic al Profesorului și a Agendei Electronice a Elevului în Sistemul Informațional de Management în Educație (EMIS) sporește transparența și responsabilitatea prin monitorizarea în timp real a performanței și progresului. Aceste instrumente digitale consolidează capacitatea de monitorizare a sistemului ÎPT și oferă beneficii durabile pentru elaborarea politicilor bazate pe dovezi.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

De asemenea, în cadrul activităților proiectului, sistemul ÎPT din Republica Moldova a fost sprijinit prin elaborarea de manuale noi pentru cinci calificări, aliniate la standardele ocupaționale și de calificare naționale și internaționale.

Investițiile în infrastructură pentru modernizarea instituției de învățământ din Cupcini au însumat aproximativ 337 000

EUR, fiind finanțate de Uniunea Europeană și Republica Austria. În cadrul programului EU4Moldova: Comunități Locale, alte trei instituții de învățământ profesional tehnic – Școala Profesională Leova, raionul Leova, Colegiul ÎPT Brătușeni din raionul Edineț și Colegiul de ÎPT din Strășeni, raionul Strășeni – au fost modernizate pentru a asigura condiții de calitate pentru învățare și predare.

Programul EU4Moldova: Comunități Locale – finalizarea a trei sisteme noi de canalizare în raionul Strășeni

Locuitorii satelor Gălești, Căpriana și Scoreni (raionul Strășeni) beneficiază acum de sisteme de canalizare noi, marcând un pas important în îmbunătățirea serviciilor publice și a condițiilor de trai ale oamenilor din comunitățile rurale!

Cu o investiție totală de 1,82 milioane euro, finanțată de Uniunea Europeană și Austria, în parteneriat cu Ministerul Infrastructurii

și Dezvoltării Regionale (MIDR), Autoritățile Publice Locale (APL) și implementată de Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA), proiectele consolidează evacuarea sigură a apelor uzate, guvernanța locală în domeniul apei, îmbunătățesc serviciile publice esențiale și contribuie la dezvoltarea unor comunități reziliente la schimbările climatice în raionul Strășeni.

Prin aceste investiții europene, aproximativ 1.000 de gospodării din satele respective beneficiază de o infrastructură de sanitație îmbunătățită. Instituțiile publice au fost primele conectate la noua rețea de canalizare, asigurând astfel că elevii, cadrele didactice și cetățenii au acces la condiții sanitare sigure și moderne.

Astăzi, oficiali, membri ai comunității și parteneri s-au reunit pentru a celebra această realizare în cadrul evenimentului de închidere, care a marcat simbolic lansarea a trei noi stații de epurare a apelor uzate. Ceremonia a evidențiat angajamentul Uniunii Europene de a promova dezvoltarea durabilă și consolidarea comunităților locale din Moldova.

Totodată, sistemele nou inaugurate sunt proiectate în vederea posibilității de extindere, asigurând că infrastructura poate fi modernizată în funcție de evoluția nevoilor populației locale. Dincolo de îmbunătățirile imediate în sanitație, investițiile contribuie la o sănătate publică îmbunătățită, la protecția mediului înconjurător și la calitatea generală a vieții în comunitățile respective.

Această primă fază a investițiilor a asigurat stații moderne de epurare a apelor uzate și rețele noi de canalizare, sprijinind autoritățile publice locale în furnizarea acestui serviciu public de bază către populație. Această investiție urmărește reducerea disparităților majore dintre rata de acoperire a serviciilor de canalizare din mediul urban și cel rural; astfel, proiectul creează oportunități egale de creștere și dezvoltare pentru locuitorii din mediul rural.

Programul EU4Moldova: Comunități Locale, a fost lansat în 2022 în formatul Echipa Europei, de către UE, Austria, Germania și Polonia, având scop primordial îmbunătățirea calității vieții cetățenilor și consolidarea rezilienței comunităților din raioanele Edineț, Strășeni și Leova.

Obiectivele primordial ale programului sunt: modernizarea și extinderea serviciilor publice locale, dezvoltarea accesului la infrastructură publică, abilitarea dezvoltării afacerilor și crearea de locuri de muncă, precum și altele.

EU4Moldova: Comunități Locale asigură apă potabilă sigură pentru Edineț și Cupcini

Locuitorii orașelor Edineț și Cupcini au acum acces la apă potabilă de calitate în locuințele, instituțiile publice și entitățile private. Inaugurarea oficială a Stației de Tratare a Apei din Edineț a avut loc pe 24 iu-

nie, marcând un moment important pentru întreaga regiune. Proiectul a fost finanțat de Uniunea Europeană, Republica Austria și guvernul Moldovei, prin intermediul programului EU4Moldova: Comunități Locale.

Investiția totală pentru construcția Stației de Tratare a Apei, reabilitarea a trei stații de pompare, reabilitarea parțială a conductei de aducțiune și construcția stației de captare și pompare a apei este de aproximativ 6 milioane EUR. Circa 25.800 de locuitori ai municipiului Edineț și ai orașului Cupcini vor beneficia de aceste servicii îmbunătățite și de acces sigur la apă potabilă de înaltă calitate.

Pe parcursul perioadei de implementare, au fost realizate următoarele obiective:

- ✓ O nouă Stație de Tratare a Apei, capacitate zilnică de producție de 5.184 m³;
- ✓ Un rezervor reabilitat, care garantează stocarea apei potabile și un debit constant;
- ✓ O nouă captare de apă brută și o stație de pompare la Rezervorul Racovăț (Iacul Bădragii Vechi), cu o capacitate de 90 l/s, dar și reconstrucția a 2 km din conducta principală de aducțiune existentă în zonele critice;
- ✓ Pompe și sisteme electrice noi la trei stații de pompare, pentru a asigura o funcționare eficientă și fiabilă.

Implementarea proiectului a fost asigurată de Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA), în cadrul „EU4Moldova: Comunități Locale”, program lansat în anul 2022 drept inițiativa Echipa Europa. Conceput pentru

a îmbunătăți calitatea vieții și a consolida reziliența comunităților din raioanele Edineț, Strășeni și Leova, programul are ca obiective principale îmbunătățirea serviciilor publice locale și extinderea accesului la infrastructura esențială.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Totodată, inițiativa urmărește stimularea dezvoltării afacerilor, crearea oportunităților

de angajare și susținerea dezvoltării afacerilor locale.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

„Dacă nu eu, atunci cine?” – Ianna Gaja și disciplina invizibilă a calității în industrie

Cât traversăm coridoarele lungi, în drum spre secțiile de producere, întâlnim zeci de angajați. Autoritatea ei nu vine din funcție. Se simte în felul în care o salută oamenii, în claritatea replicilor scurte și așezate pe care

le schimbă din mers cu șefii de secție, cu angajații din laborator sau din producere. Dar și în libertatea cu care colegii o abordează pe directoarea de producere.

– Ianna, când ne intră salariul?

– Ca de obicei, până pe 20, fără întârzieri.

Ianna Gaja este directoare de producere la compania „Slavena Lux” și are în responsabilitate trei direcții majore: procesarea peștelui, procesarea cărnii și producerea semifabricatelor. Răspunde simultan de volum și de calitate.

Anticipând standardele de calitate în industria cărnii și a peștelui

Pentru piața locală, diferența dintre certificatele de calitate poate părea teoretică. Pentru Ianna, este una profund operațională.

„Standardele ISO cer un produs sigur la final. În schimb, IFS merge mult mai departe – de la gestionarea deșeurilor și trasabilitatea acestora până la responsabilitatea față de mediu”, explică Ianna Gaja. „Dacă o companie nu investește constant și nu poate demonstra asta prin probe reale, atunci calitatea produsului este compromisă.”

„Standardele ISO cer un produs sigur la final. În schimb, IFS merge mult mai departe – de la gestionarea deșeurilor și trasabilitatea acestora până la responsabilitatea față de mediu”,

explică Ianna Gaja.

„Dacă o companie nu investește constant și nu poate demonstra asta prin probe reale, atunci calitatea produsului este compromisă.”

În Republica Moldova, acest standard este încă rar. „Sunt doar 8 sau 9 companii certificate IFS. Compania noastră este singura din această listă care procesează atât carne, cât și pește”, adaugă ea.

În acest context, munca lannei înseamnă mai mult decât aplicarea unor reguli – înseamnă deschiderea unui drum, într-o industrie în care cerințele de astăzi, asumate proactiv de companie, anticipează, adesea, reglementările de mâine.

Eticheta, la rândul ei, nu este un element de marketing, ci un document tehnic. Orice mențiune privind vitamine sau micronutrienți trebuie susținută prin dovezi măsurabile, nu prin presupuneri.

Cum a început totul

Ianna a absolvit Universitatea Tehnică a Moldovei, facultatea de tehnologie alimentară.

În 2011, ieșea din universitate fără o imagine clară asupra profesiei. Spune că era „total lipsită de înțelegerea” direcției pe care o va urma, dar știa sigur că nu se vedea petrecându-și viața la plită.

În schimb, acumulate competențe tehnice neașteptate. Știa să folosească pistolul de lipit, să improvizeze soluții tehnice în situații neprevăzute (inclusiv utilizând aspirina ca flux de lipire), recunoștea componentele instalațiilor de răcire și putea proiecta echipamente frigorifice.

Primul loc de muncă a venit după un târg de cariere: tehnolog într-o fabrică de lactate din Soroca. A ales locul pentru potențialul de creștere. Lucra în ture de noapte ca să poată scrie ziua lucrarea de diplomă. După nouă luni, a fost promovată în funcția de manager al calității – rol în care a început să construiască ceea ce avea să devină reflexul său profesional: procedura.

Perioada a coincis cu tranziția managementului de la o echipă franceză la una locală, în cadrul grupului „Lactalis” – un moment decisiv pentru formarea sa profesională.

Un incident din acea perioadă a fixat definitiv această abordare: un camion de lapte contaminat cu antibiotice a fost eliminat integral, fără negocieri. De atunci, un principiu a devenit absolut: calitatea și siguranța nu se negociază.

Maternitatea – o altă formulă de echilibru

Ianna lucrează la „Slavena Lux” de nouă ani. Nici concediul de maternitate nu a însemnat o pauză completă. A ales o formulă flexibilă, venind zilnic la serviciu pentru perioade scurte.

Fiul cel mic a devenit, după cum spune ea, „membru cu drepturi depline al familiei Slavena”. Până la vârsta de un an și jumătate, de el au avut grijă colegii în curtea fabricii, în timp ce ea lucra. A fost o alegere conștientă, susținută de companie, care i-a permis să rămână conectată la muncă și la echipă.

De unde vine totul

Ianna nu a avut un singur model de urmat, dar a crescut într-un mediu în care munca era o constantă.

Gândirea analitică îi vine de la tatăl său, mașinist care lucra cu utilaje programabile. Mama sa a activat în industria ușoară, ajungând șefă de producție.

Acestea au fost primele sale repere de disciplină și leadership. Restul, spune ea, s-a format „în curte” – o referință deloc metaforică. Crescând în anii '90, experiențele din școală și presiunile sociale – ceea ce astăzi s-ar numi bullying – au format reflexul: „Dacă nu eu, atunci cine?”

Un mesaj pentru femeile care intră în industrie

Mesajul ei pentru tinere este direct și pragmatic: să nu investească în note, ci în cunoștințe.

„Încercați. Testați. Duceți lucrurile până la capăt – consecvent, cu atenție și perseverență – înainte de a decide dacă acest domeniu este pentru voi.

Ascultați-i pe cei care vor trebui să vă implementeze deciziile. Rămâneți umani. Fiți atenți la starea emoțională a echipei, mai ales în perioadele de optimizare a proceselor. Nu vă temeți să întrebați direct: Cum ar fi mai comod pentru voi? Ce credeți despre asta?

Protagonista interviului, Ianna Gaja, este una dintre cele mai active și implicate beneficiare ale inițiativelor destinate întreprinderilor mici și mijlocii din cadrul proiectului UE-UNIDO „Îmbunătățirea conformității standardelor prin creșterea capacităților naționale de monitorizare a reziduurilor”.

BERD extinde sprijinul de partajare a riscurilor pentru maib din Moldova

- BERD deblochează noi finanțări în valoare de 50 de milioane EUR printr-o garanție de partajare a riscurilor de portofoliu acordată maib
- Facilitatea sprijinită de UE se bazează pe pilotul din 2024 pentru a extinde accesul IMM-urilor la finanțare
- Sprijin pentru optimizarea capitalului și creșterea capacității de creditare a celei mai mari bănci din Moldova

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) oferă o nouă facilitate de partajare a riscurilor de portofoliu, în valoare de până la 25 de milioane EUR, către maib, cea mai mare bancă din țară. Garanția nefinanțată va permite deblocarea unor noi finanțări de până la 50 de milioane EUR pentru întreprinderile micro, mici și mijlocii (IMMM).

Noul acord a fost semnat de Directorul General al BERD pentru [Ucraina](#) și [Moldova](#), Arvid Tuerkner, în cadrul [Conferinței de Investiții UE-Moldova](#) de la Chișinău.

Bazându-se pe o primă tranzacție de succes de partajare a riscurilor de portofoliu, realizată în 2024, facilitatea va permite maib să extindă creditarea, optimizând în același timp utilizarea capitalului în contextul cerințelor de reglementare aflate în evoluție. Prin partajarea riscului de credit

pentru împrumuturile nou-acordate, BERD va contribui la eliberarea capitalului și la consolidarea capacității băncii de a finanța creșterea sectorului privat.

Facilitatea beneficiază de acoperire a riscului de primă pierdere oferită de Fondul european pentru dezvoltare durabilă Plus (EFSD+) – Incluziune Financiară al Uniunii Europene, care promovează investițiile durabile în țările partenere ale UE.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Aceasta este concepută pentru a contribui la soluționarea unei lacune importante de piață, permițând băncilor partenere să extindă creditarea folosind propriile bilanțuri, gestionând în același timp riscurile și optimizând utilizarea capitalului în contextul unor cerințe de reglementare tot mai stricte.

Prin structura de partajare a riscurilor de portofoliu, BERD va împărți riscul de credit aferent împrumuturilor nou-acordate ÎMMM-urilor, eliberând capital și sporind capacitatea băncii de a acorda finanțări suplimentare. Acest mecanism permite mai bine să crească volumul creditării fără a-și compromite poziția de capital reglementat, susținând astfel dezvoltarea afacerilor și activitatea economică.

Proiectul urmează să îmbunătățească accesul la finanțare pentru segmentele

insuficient deservite, inclusiv afacerile conduse de femei și tineri și întreprinderile din regiunile din afara capitalei. De asemenea, va consolida reziliența mai bine la șocurile economice prin diversificarea portofoliului și reducerea expunerii la riscul de credit, contribuind la un sector financiar mai stabil și mai competitiv.

Operațiunea este aliniată la Strategia BERD pentru Moldova 2023–2028 și la Strategia sa pentru sectorul financiar. Prin sprijinirea băncilor locale în extinderea creditării pentru ÎMMM-uri și îmbunătățirea gestionării riscurilor, BERD continuă să promoveze un sistem financiar mai incluziv, mai competitiv și mai rezilient. Într-o relație care se întinde pe mai mult de trei decenii, BERD a investit peste 3 miliarde EUR în Moldova, în 199 de proiecte.

Cu sprijinul UE și BERD, Vefasistem își consolidează parcursul spre competitivitate internațională

Cu sprijinul Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și al Uniunii Europene, Vefasistem Companie SRL – unul dintre principalii producători din Moldova de ferestre și uși din PVC și aluminiu, precum și de soluții arhitecturale – face următorul pas spre competitivitate internațională.

Fondată în 2008 și cu sediul la Bălți, Vefasistem și-a construit o bază solidă de producție locală, o rețea națională de comercializare și legături de export cu piețe din Europa, SUA și Canada. Unitățile de producție ale companiei respectă deja standardele europene de calitate, iar portofoliul său include ferestre și uși din PVC și aluminiu, sisteme glisante și soluții complementare concepute pentru confort, siguranță și eficiență energetică.

Pentru a consolida progresele Vefasistem în respectarea standardelor europene de calitate și pornind de la succesul cooperării anterioare, sprijinite prin finanțare din partea donatorilor UE în 2016, BERD susține compania prin servicii de consultanță orientate spre implementarea unui sistem

integrat de management aliniat la ISO 9001 pentru calitate, ISO 14001 pentru managementul de mediu, ISO 45001 pentru sănătate și securitate ocupațională și ISO 50001 pentru managementul energiei. Acest sprijin va ajuta Vefasistem să se pregătească pentru certificare, să consolideze controlul

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

operațional, să îmbunătățească eficiența utilizării resurselor și să întărească practicile de producție mai sigure și mai ecologice.

Impactul așteptat este unul concret: până în decembrie 2026, Vefasistem își propune să crească cifra de afaceri la 14 milioane EUR, să îmbunătățească profitabilitatea, să sporească productivitatea muncii, să reducă

consumul de energie cu aproximativ 10% și să obțină certificarea conform acestor standarde internaționale. Aceste rezultate vor susține ambiția companiei de a-și diversifica portofoliul de clienți, de a accesa noi piețe și de a concura mai eficient în cadrul licitațiilor locale și al lanțurilor internaționale de aprovizionare.

Cu sprijinul BERD și expertiza donatorilor, Vefasistem transformă conformitatea în competitivitate – și sustenabilitatea în creștere. În calitate de furnizor înregistrat în cadrul Facilității BERD de finanțare a economiei verzi pentru sectorul rezidențial

din Moldova, compania demonstrează că producătorii moldoveni pot livra produse de calitate europeană, investind totodată în operațiuni mai sigure, mai ecologice și mai reziliente.

Servicii de ocupare a forței de muncă mai eficiente și noi oportunități pentru tinerii din Moldova, prin programul EU4Youth

Tinerii din Moldova beneficiază de servicii de ocupare a forței de muncă mai eficiente, de un sprijin îmbunătățit în carieră și de un acces sporit la oportunități de antreprenoriat, ca urmare a finalizării componentei de asistență tehnică din cadrul programului EU4Youth Faza III: Ocuparea forței de muncă și antreprenoriatul în rândul tinerilor.

Inițiativa a contribuit la consolidarea cooperării dintre instituțiile publice, autoritățile locale, organizațiile societății civile și partenerii de dezvoltare, creând o abordare mai coordonată în sprijinirea tinerilor la intrarea pe piața muncii. Serviciile publice de ocupare a forței de muncă din Moldova au îmbunătățit, de asemenea, calitatea sprijinului acordat prin învățarea reciprocă la nivel regional, autoevaluarea instituțională și adoptarea bunelor practici.

S-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește atingerea tinerilor care nu sunt angajați și nu urmează niciun program de educație sau formare (NEET). Prin promovarea competențelor antreprenoriale, digitale și de viață, alături de servicii de ocupare a forței de muncă personalizate, programul a extins oportunitățile tinerilor de a-și construi cariere durabile și de a-și îmbunătăți perspectivele economice.

Programul a obținut, de asemenea, rezultate concrete prin inițiativa „Garanția pentru tineret pentru romi”, contribuind la îmbunătățirea acoperirii și a accesului la serviciile de ocupare a forței de muncă pentru tinerii romi din mai multe regiuni ale Moldovei. Experiența a evidențiat modul în care cooperarea la nivel local poate face sprijinul pentru ocuparea forței de muncă mai accesibil, mai incluziv și mai adaptat nevoilor comunităților vulnerabile.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Târgul locurilor de muncă ANOFM aduce împreună tinerii și angajatorii din întreaga Moldova

Peste 50 de angajatori și peste 2.000 de oportunități de angajare au fost reunite în cadrul Târgului locurilor de muncă organizat la nivel național de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM). Evenimentul le-a oferit tinerilor și

persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă oportunitatea de a interacționa direct cu angajatorii, precum și acces la servicii de orientare în carieră, informații despre formarea profesională și sprijin pentru angajare.

În cadrul evenimentului, Evgeniia Petrivska, expertă internațională în cadrul programului EU4Youth Faza III: Ocuparea forței de muncă și antreprenariat în rândul tinerilor, a moderat două sesiuni de informare dedicate angajatorilor și tinerilor participanți. Discuțiile au abordat drepturile și responsabilitățile pe piața muncii, standardele privind munca decentă, tendințele actuale ale pieței muncii și bunele practici în recrutare, încurajând un dialog constructiv între angajatori și viitorii angajați.

Târgul locurilor de muncă reflectă eforturile continue de consolidare a serviciilor de ocupare a forței de muncă și de îmbunătățire a accesului tinerilor la piața muncii. Prin colaborarea cu instituțiile naționale, programul EU4Youth: Ocuparea forței de muncă și antreprenariat în rândul tinerilor contribuie la inițiative care sprijină dezvoltarea competențelor, promovează practici incluzive de ocupare a forței de muncă și facilitează integrarea tinerilor în locuri de muncă decente.

Detalii:

<https://www.anofm.md/ro/node/21294>

Împreună mai puternici

Impact Days 2026 reunește comunitatea antreprenoriatului social din Moldova

Peste 140 de antreprenori, experți, reprezentanți ai organizațiilor societății civile, ai instituțiilor publice și ai partenerilor de dezvoltare s-au reunit la Chișinău în cadrul celei de-a patra ediții a Impact Days, un eveniment dedicat antreprenoriatului social, inovației și dezvoltării sustenabile.

Pe parcursul celor două zile, participanții au explorat subiecte esențiale pentru dezvoltarea inițiativelor cu impact, inclusiv

modele de afaceri responsabile, comunicare strategică, utilizarea inteligenței artificiale, incluziunea pe piața muncii, leadershipul, securitatea cibernetică și oportunitățile de finanțare. Evenimentul, susținut de programul EU4Youth, a oferit un spațiu pentru schimb de experiență, dialog și crearea de noi parteneriate între organizațiile și antreprenorii care contribuie la dezvoltarea comunităților din Republica Moldova.

În premieră pentru Impact Days, în prima zi a evenimentului a avut loc un panel de discuție dedicat integrării profesionale a persoanelor din grupuri etnice minoritare. Discuția a pornit de la realitățile pieței muncii din Republica Moldova și a explorat atât provocările din

procesul de angajare, cât și exemple de soluții și practici de incluziune deja aplicate. Panelul a oferit participanților idei concrete și relevante despre cum incluziunea poate fi transpusă în practică, ca parte a unei piețe a muncii mai eficiente și mai reziliente.

Impact Days 2026 a fost organizat de HUBul Antreprenorilor Sociali, inițiativă a Asociației Obștești EcoVisio.

Evenimentul a fost realizat cu sprijinul programului EU4Youth: Ocuparea forței de muncă și antreprenoriat în rândul tinerilor, implementat de Agenția Centrală de Management al Proiectelor (CPVA) în țările Parteneriatului Estic, cu susținerea Uniunii Europene și a Ministerului Afacerilor Externe al Lituaniei.

Evenimentul a fost susținut de Uniunea Europeană, Suedia, Marea Britanie și PNUD Moldova, în cadrul inițiativelor implementate de Fundația Est-Europeană / East Europe Foundation – Moldova, în parteneriat cu AO EcoVisio, European Business Association Moldova și Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova.

Impact Days 2026 a fost organizat în parteneriat cu Lezart Studio, ADV Group, unde.io și Moldox Festival.

Detalii: [aici](#).

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Inteligența artificială care face diferența în viața oamenilor: cum programul EU4Youth l-a ajutat pe Denis Zacon să-și îndeplinească misiunea socială

După ce a acumulat experiență la una dintre cele mai importante companii de fintech din lume, Stripe, Denis Zacon s-a întors în Moldova hotărât să facă inteligența artificială mai accesibilă pentru întreprinderi, instituții publice și societatea civilă. Cu sprijinul

programului EU4Youth: Ocuparea forței de muncă și antreprenoriat în rândul tinerilor, el a fondat AI Skills, o companie care ajută organizațiile să integreze IA în activitatea lor zilnică prin cursuri de formare personalizate și soluții practice.

Prin proiectul „Dezvoltare mai bună prin antreprenoriat social”, implementat de Junior Achievement Moldova în cadrul programului EU4Youth, Denis a primit o subvenție de aproximativ 5 000 EUR, care i-a permis să investească în echipamente, să-și promoveze serviciile și să-și dezvolte

afacerea. Pe lângă cursurile cu caracter comercial, el organizează ateliere gratuite de IA pentru instituții publice și organizații neguvernamentale care generează un impact social pozitiv, dar dispun de resurse financiare limitate.

Astăzi, AI Skills colaborează cu companii private, instituții publice și ONG-uri din toată Moldova, demonstrând că inovația și antreprenoriatul pot merge mână în mână cu responsabilitatea socială. Parcursul lui Denis arată cum programul EU4Youth le oferă tinerilor antreprenori posibilitatea de a construi afaceri durabile care generează atât valoare economică, cât și schimbări sociale semnificative.

Citiți mai multe despre Denis Zacon aici:

<https://euneighbourseast.eu/news/stories/artificial-intelligence-that-makes-a-difference-in-peoples-lives-how-eu4youth-helped-denis-zacon-achieve-his-social-mission/>

Florin Teslari: cum un tânăr antreprenor dezvoltă o afacere socială de la zero, cu sprijinul programului EU4Youth: Ocuparea forței de muncă și antreprenoriat în rândul tinerilor

Florin Teslari nu și-a propus niciodată să devină antreprenor în domeniul ciupercilor. Având o formare în inginerie, el a transformat ferma tradițională de ciuperci a familiei sale în Teslari ORIGINS, o întreprindere socială care produce 16 soiuri de ciuperci exotice și kituri inovatoare pentru cultivarea acestora

acasă. Cu sprijinul programului EU4Youth: Ocuparea forței de muncă și antreprenoriat în rândul tinerilor, Florin a combinat tehnologia, sustenabilitatea și antreprenoriatul pentru a construi o afacere care generează atât valoare economică, cât și socială.

Prin proiectul „Dezvoltare mai bună prin antreprenoriat social”, implementat de Junior Achievement Moldova în cadrul programului EU4Youth, Florin a beneficiat de mentorat, formare și sprijin financiar care i-au permis să-și extindă producția, să dezvolte noi produse și să-și consolideze

modelul de afaceri. Pe lângă comercializarea ciupercilor, întreprinderea sa promovează conștientizarea problemelor de mediu, educă familiile cu privire la producția durabilă de alimente și creează oportunități de angajare pentru persoanele din grupurile vulnerabile.

Istoria lui Florin demonstrează cum inovația și antreprenoriatul social pot transforma o afacere de familie într-o întreprindere durabilă, cu un impact pozitiv asupra comunităților locale. Prin intermediul programului EU4Youth, tinerii antreprenori precum Florin dobândesc competențele și sprijinul necesare pentru a transforma ideile ambițioase în afaceri care aduc beneficii atât oamenilor, cât și mediului.

Află mai multe despre Florin Teslari aici:

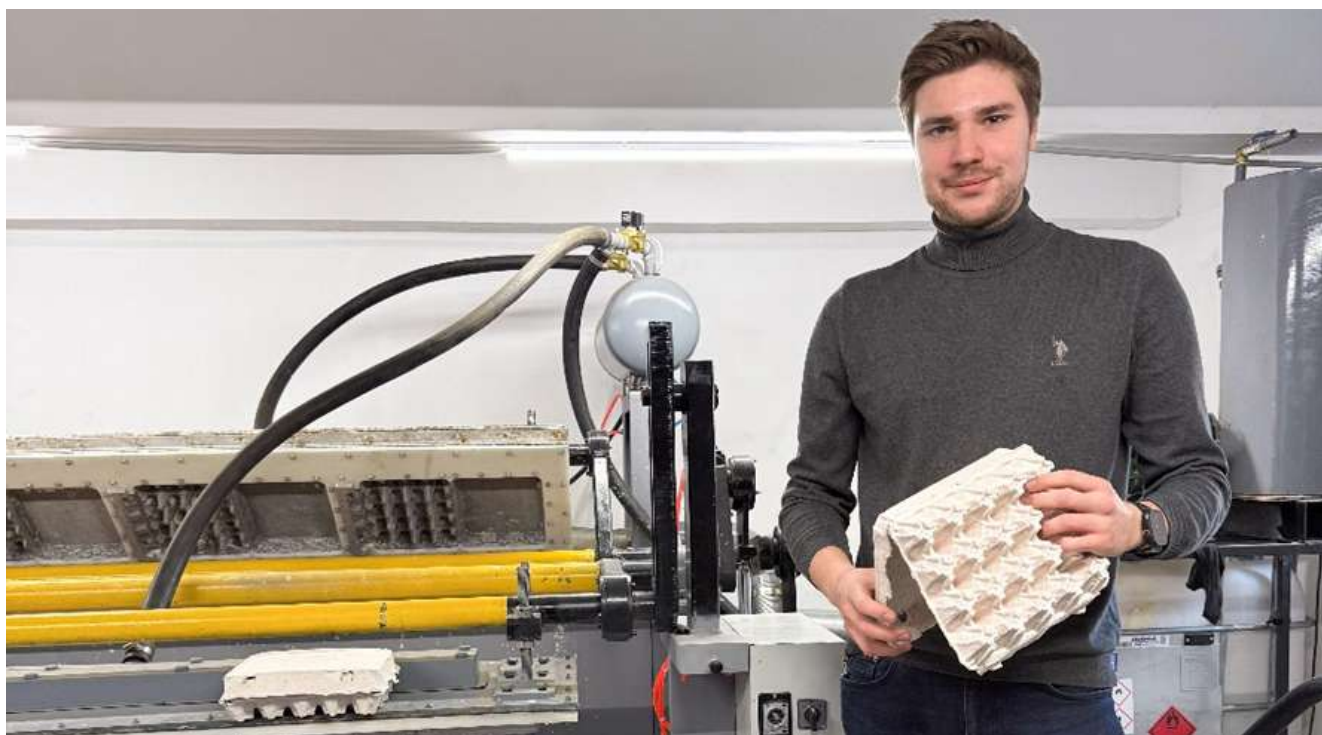
<https://euneighbourseast.eu/news/stories/how-one-young-entrepreneur-is-building-a-social-business-from-scratch-with-the-support-of-eu4youth/>

Valentin Railean: cum un tânăr antreprenor din Moldova transformă deșeurile de hârtie în ambalaje durabile, cu sprijinul UE

Inspirat de deșeurile de hârtie generate de tipografia familiei sale, Valentin Railean și-a propus să creeze o alternativă ecologică la ambalajele din plastic. Cu sprijinul programului EU4Youth: Ocuparea forței de muncă și

antreprenoriat în rândul tinerilor, el a fondat Repack Company, o întreprindere socială care transformă deșeurile de hârtie și carton în ambalaje durabile pentru ouă, fructe și legume.

Prin proiectul „Dezvoltare mai bună prin antreprenoriat social”, implementat de Junior Achievement Moldova în cadrul programului EU4Youth, Valentin a beneficiat de mentorat, formare în antreprenoriat și finanțare nerambursabilă care l-au ajutat să-și perfecționeze ideea de afaceri, să achiziționeze echipamente de producție și să se pregătească pentru producția la scară largă. Programul l-a pus, de asemenea, în legătură cu experți și parteneri din industrie, permițându-i să depășească provocările tehnice și să accelereze dezvoltarea afacerii sale.

În prezent, Repack Company se pregătește să-și extindă gama de produse dincolo de cutiile pentru ouă, pentru a include ambalaje pentru fructe, legume, parfumuri și componente electronice. Parcursul antreprenorial al lui Valentin demonstrează cum inovația, principiile economiei circulare și sprijinul specific din partea programului EU4Youth pot transforma provocările de mediu în afaceri durabile, cu impact economic și social pe termen lung.

Află mai multe despre Valentin Railean aici:
<https://euneighbourseast.eu/news/stories/how-a-young-entrepreneur-from-moldova-is-turning-paper-waste-into-sustainable-packaging-with-the-support-of-eu4youth/>

Un sistem financiar mai stabil, transparent și atractiv pentru investitori – scopul alinierii pieței secundare de credit la standardele UE

Moldova se află în proces de elaborare a unei legi care va proteja debitorii și va aduce reguli clare și transparente pe piața secundară de credit – inspirată din legislația și practica Uniunii Europene. Noul cadru va extinde protecția debitorilor dincolo de momentul acordării unui credit, reglementând și etapele de colectare a datoriilor și administrare a creditelor. Pentru a susține acest proces, 11 reprezentanți ai Comisiei Naționale a Pieței

Financiare și ai Ministerului Finanțelor au participat la un training de două zile dedicat alinierii proiectului de lege al Moldovei la Directiva UE 2021/2167 privind administratorii de credite și cumpărătorii de credite. Evenimentul a avut loc în perioada 2–3 aprilie și a fost organizat în cadrul proiectului finanțat de UE și Danemarca „Moldova este Europa – Sprijin pentru integrarea în UE”.

Sesiunile de training au fost facilitate de Angela-Margareta Oprea, Expert Senior în Protecția Consumatorului în Servicii Financiare în cadrul proiectului. Prima zi a acoperit în profunzime cerințele Directivei UE 2021/2167 și a analizat modul în care statele membre UE au transpus-o, acordându-se o atenție specială capacității instituționale a Comisiei Naționale a Pieței Financiare de a supraveghea noul cadru. A doua zi a început cu revizuirea proiectului de lege al Moldovei și formularea de recomandări pentru îmbunătățirea acestuia. Ziua a continuat cu o ședință extinsă cu 19 reprezentanți ai sectorului privat – bănci comerciale, organizații de creditare nebancaară

și companii de colectare a datoriilor – pentru a prezenta noile cerințe de reglementare și impactul acestora asupra modelelor de activitate ale entităților vizate.

Alinierea legislației pieței financiare la normele UE nu este doar o formalitate juridică – este un element esențial pentru construirea unui sistem financiar mai stabil, transparent și atractiv pentru investitori, care să aducă, în cele din urmă, beneficii consumatorilor. Trainingul de două zile reprezintă o contribuție directă la acest efort, consolidând capacitatea autorităților de reglementare financiară din Moldova de a elabora și implementa legislație conformă cu standardele UE.

De la idee la afacere: instruirea antreprenorilor începători continuă la Căușeni

La sfârșit de aprilie, aproximativ 100 de antreprenori din sudul Moldovei s-au reunit la Căușeni pentru a primi ce majoritatea așteptau de mult: răspunsuri clare despre cum să gestioneze corect o afacere.

În perioada 28–30 aprilie, participanți din Căușeni, Anenii Noi, Ștefan Vodă și Basarabeasca lucrează direct cu inspectori fiscali, ofițeri vamali, contabili și specialiști în finanțe – adresând întrebări și primind răspunsuri practice la probleme reale.

Programul de instruire este organizat de proiectul „Moldova este Europa – Suport pentru Integrarea Europeană”, finanțat de UE și Danemarca, în parteneriat cu Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal și publicația „Monitorul Fiscal FISC.md”.

Sesiunile abordează subiecte cu adevărat importante pentru antreprenorii aflați la început de drum:

- ✓ Cum se gestionează impozitele
- ✓ cum se ine corect evidența contabilă – și ce documente sunt necesare;
- ✓ Cum funcționează în practică importul și exportul

Aspecte pe care orice antreprenor trebuie să le înțeleagă și alte subiecte.

Toți cei care finalizează instruirea primesc un certificat – dar, și mai important, dobândesc cunoștințele necesare pentru a evita greșeli costisitoare de la bun început.

Instruirea de la Căușeni marchează cea de-a șasea ediție a Programului pentru Antreprenori Start-Up-eri, lansat în 2025, care a ajuns deja la peste 500 de participanți din toată Moldova. Alte sesiuni sunt planificate la Ungheni (iulie) și Comrat (august).

Protecție mai bună pentru consumatorii de credite: Moldova adoptă standardele UE pentru elaborarea legislației naționale

Republica Moldova are nevoie de reguli transparente și clare privind modul și condițiile în care cetățenii contractează credite pentru achiziționarea unei locuințe (bun imobil rezidențial) sau accesează credite de consum. Comisia Națională a Pieței Financiare a făcut un pas în această direcție, găzduind o sesiune

de lucru dedicată modernizării legislației care protejează consumatorii de servicii financiare. Sesiunea a fost organizată pe 27 aprilie, în cadrul proiectului finanțat de Uniunea Europeană și Danemarca „Moldova este Europa – Sprijin pentru Integrarea în UE”.

În centrul discuțiilor s-au aflat două proiecte de lege importante – unul privind creditele ipotecare și altul privind creditele de consum – ambele concepute pentru a alinia legislația Republicii Moldova la standardele Uniunii Europene.

Piotr Adamczewski, expert al UE în cadrul proiectului, a ghidat participanții prin cerințele a două directive europene esențiale privind consumatorii de credite (directivele 2014/17/UE și 2023/2225).

Acesta a subliniat obligațiile pe care trebuie să le respecte instituțiile financiare și modul în care acestea pot fi transpuse în legislația națională. Obiectivul final: mai multă transparență și mai multă siguranță pentru cetățenii care accesează credite în Republica Moldova.

Sesiunea face parte dintr-un program mai amplu de asistență tehnică oferit în cadrul proiectului european, care a inclus și elaborarea unor rapoarte detaliate de analiză GAP, precum și recomandări concrete pentru îmbunătățirea actelor normative naționale.

Antreprenori din nordul țării învață cum să lanseze și să opereze o afacere în conformitate cu legislația

Peste 100 de antreprenori care doresc să înceapă o afacere sau au lansat recent una, au participat la un program de instruire de trei zile organizat de proiectul „Moldova este Europa”, finanțat de UE și Danemarca, în parteneriat cu

Ministerul Finanțelor, Serviciul Vamal, Serviciul Fiscal de Stat și publicația „Monitorul Fiscal”. Programul se află la a șaptea rundă, reunind participanți din raioanele Edineț, Dondușeni, Ocnița, Briceni și Rîșcani.

Pe parcursul a trei zile, participanții au abordat aspecte fiscale, vamale și financiare cheie, esențiale pentru înființarea și dezvoltarea unei afaceri. Programul a inclus subiecte precum administrarea fiscală, achizițiile publice, reglementările vamale, conformitatea voluntară și utilizarea serviciilor electronice furnizate de instituțiile publice.

Sesiunile au fost susținute de experți din cadrul Ministerului Finanțelor, Serviciului Fiscal de Stat și Serviciului Vamal, care au

oferit informații actualizate despre cadrul de reglementare și au răspuns la întrebările participanților.

Inițiativa a avut ca scop consolidarea abilităților antreprenoriale și sprijinirea dezvoltării afacerilor prin dotarea participanților cu cunoștințele necesare pentru a opera cu succes într-un mediu economic modern și competitiv.

Programul va continua în municipiile Ungheni și Comrat în iulie și august 2026.

Aplicarea consecventă a normelor privind concurența și ajutoarele de stat este esențială pentru concurența loială: concluziile instruirii pentru profesioniștii din domeniul juridic

Peste 40 de profesioniști din domeniul juridic s-au reunit la Institutul Național al Justiției pentru instruirii specializate privind aspectele teoretice și practice ale dreptului concurenței și

ale ajutoarelor de stat, menită să consolideze aplicarea normelor Uniunii Europene privind concurența în contextul procesului de aderare a Republicii Moldova la UE.

Instruirile s-au concentrat pe implementarea legislației privind concurența și ajutoarele de stat în conformitate cu acquis-ul UE, oferind participanților cunoștințe practice privind detectarea și combaterea practicilor anticoncurențiale, precum și înțelegerea cadrului juridic care reglementează ajutoarele de stat.

Discuțiile au acoperit acordurile anticoncurențiale interzise de dreptul concurenței, inclusiv cartelurile de fixare a prețurilor, acordurile de partajare a pieței și a clienților, schimburile de informații sensibile din punct de vedere comercial, trucarea licitațiilor în procedurile de achiziții publice și acordurile de menținere a prețurilor de revânzare.

Participanții au analizat scenariile din viața reală și s-au angajat în exerciții interactive, aplicând principii juridice în situații concrete și aprofundând astfel înțelegerea lor privind aplicarea legislației privind concurența.

Judecătorii au explorat prevederile legislației UE privind ajutoarele de stat, inclusiv conceptele de ajutor de stat, ajutor existent și nou, ajutor ilegal, ajutor incompatibil și recuperarea sprijinului acordat ilegal.

Studii de caz suplimentare au examinat conceptul de selectivitate în măsurile fiscale și provocările juridice asociate cu recuperarea ajutoarelor de stat incompatibile sau ilegale, oferind participanților perspective practice asupra aplicării acestor principii în procedurile judiciare.

Evenimentul contribuie la eforturile continue de consolidare a capacității sistemului judiciar și a comunității juridice din Republica Moldova în domeniul legislației privind concurența și ajutoarele de stat. O mai bună înțelegere și aplicarea consecventă a acestor reguli sunt esențiale pentru asigurarea unei concurențe loiale, promovarea transparenței și avansarea alinierii țării la standardele Uniunii Europene.

Instruirea a fost organizată în cadrul proiectului „Moldova este Europa – Sprijin pentru integrarea în UE”, finanțat de UE și Danemarca.

EU4Digital sprijină vizita de studiu a Agenției Invest Moldova în Lituania, dedicată promovării exporturilor

Pentru a contribui la stimularea creșterii economice în Moldova, programul EU4Digital a co-organizat o vizită în Lituania a echipei de promovare a exporturilor din cadrul Agenției Invest Moldova (IMA), în perioada 23–24 aprilie 2026. Obiectivul principal a fost acela de a învăța de la instituțiile și întreprinderile lituaniene care dețin experiență practică în sprijinirea exporturilor.

IMA joacă un rol important în economia Republicii Moldova prin misiunea sa de a stimula dezvoltarea economică durabilă a țării prin atragerea de investiții și promovarea exporturilor. Creșterea exporturilor este esențială pentru consolidarea competitivității și a rezilienței Moldovei, astfel încât sporirea capacității de a sprijini promovarea exporturilor aduce beneficii nu doar întreprinderilor individuale, ci și economiei în ansamblu.

În cadrul vizitei de studiu, delegația moldovenească s-a întâlnit cu reprezentanți ai [Confederației Lituaniene a Industriașilor](#) (LPK), ai unor întreprinderi lituaniene din sectoarele agricol și al producției de electronice, ai Ministerului Economiei și Inovării, precum și ai [Agenției pentru Inovare din Lituania](#) – principală instituție din țară responsabilă cu promovarea exporturilor. Întâlnirile au oferit echipei IMA informații concrete despre modul în care este organizat sprijinul pentru export în Lituania, despre modul în care sunt identificate nevoile întreprinderilor și despre modul în care pot fi concepute și puse în aplicare inițiative specifice de promovare a exporturilor.

Această vizită a marcat încheierea sprijinului mai amplu acordat de EU4Digital Agenției Invest Moldova, care a inclus elaborarea [strategiei IMA pentru perioada 2025–2030](#) și a cadrului de guvernare strategică, a unui cadru de due diligence pentru investitori, precum și organizarea unor vizite de promovare anterioare în [Germania](#) și [Lituania](#). Împreună, aceste activități au contribuit la consolidarea capacității IMA de a sprijini atragerea investițiilor și promovarea exporturilor în Moldova.

Studentii ASEM au aflat despre drepturile consumatorilor în cadrul unei lecții publice organizate de ECC Moldova

La final de an universitar, studenții Academiei de Studii Economice a Moldovei (ASEM) au participat la lecția publică „Drepturile consumatorilor: ce trebuie să știe un tânăr consumator”, organizată de Centrul European al Consumatorilor din Republica Moldova (ECC Moldova) în parteneriat cu instituția de învățământ. Activitatea le-a oferit studenților ocazia să afle mai multe despre drepturile consumatorilor și mecanismele disponibile pentru protejarea acestora.

În cadrul lecției au fost abordate subiecte precum dreptul la informare corectă, cumpărăturile online, practicile comerciale incorecte, garanțiile legale și comerciale, precum și modalitățile prin care consumatorii își pot apăra drepturile atunci când acestea sunt încălcate. Un accent aparte a fost pus pe formularea și depunerea reclamațiilor, comunicarea eficientă cu comercianții și utilizarea mecanismelor disponibile pentru soluționarea litigiilor de consum.

Participanții au adresat întrebări și au analizat situații practice întâlnite în relația dintre consumatori și comercianți, discutând despre pașii care trebuie urmați pentru soluționarea unor probleme concrete și despre rolul instituțiilor responsabile de protecția drepturilor consumatorilor.

Evenimentul a fost organizat în cadrul proiectului „Facilitarea accesului consumatorilor la căi de remediere și mecanisme de soluționare a reclamațiilor”, implementat de ECC Moldova cu sprijinul Uniunii Europene.

REZILIENTĂ ENERGETICĂ

Primele investiții în eficiență energetică aduc condiții mai bune pentru beneficiarii serviciilor sociale

Modernizarea energetică a serviciilor sociale începe să producă rezultate concrete în Republica Moldova. Primele două investiții finalizate în cadrul proiectului „Parteneriate locale pentru eficiența energetică în servicii sociale” demonstrează

că eficiența energetică înseamnă mai mult decât reducerea consumului de energie – înseamnă servicii sociale mai bune, condiții mai sigure și un confort sporit pentru beneficiari.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

La Centrul Regional de Integrare Socială și Reabilitare „Încredere” din Nisporeni a fost finalizată prima investiție din cadrul proiectului. Clădirea a beneficiat de lucrări complexe de modernizare energetică, inclusiv termoizolarea pereților exteriori și a planșeului de pod, precum și alte intervenții

menite să reducă pierderile de energie și să îmbunătățească mediul în care sunt oferite serviciile sociale. Investiția, în valoare de 1.306.336,42 lei, a fost realizată pe parcursul a cinci luni și va contribui la creșterea calității serviciilor oferite beneficiarilor Centrului.

Rezultate similare au fost obținute și la Centrul de zi „CREDO” din Sîngerei, unde lucrările de modernizare energetică au inclus termoizolarea clădirii, renovarea fațadei, instalarea unui sistem modern de iluminat LED, montarea recuperatoarelor de

căldură, modernizarea rețelelor electrice și amenajarea spațiilor exterioare. Finalizate în luna mai 2026, intervențiile vor reduce consumul de energie și vor oferi condiții mai bune pentru beneficiarii serviciului social.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Cele două proiecte fac parte din cele 35 de inițiative locale sprijinite prin proiectul „Parteneriate locale pentru eficiența energetică în servicii sociale”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat și implementat de Fundația Soros Moldova, în parteneriat cu IP Keystone Moldova și AO

„Fondul de Inovații Sociale din Moldova”. Aceste investiții demonstrează modul în care colaborarea dintre Uniunea Europeană, organizațiile societății civile și autoritățile locale contribuie la dezvoltarea unor servicii sociale mai eficiente, mai sustenabile și mai apropiate de nevoile oamenilor.

Bugetare, finanțare și inteligență artificială: instrumente practice pentru proiecte locale mai bune

Autoritățile publice locale, membre ale rețelei LEEN Moldova și semnatare ale Convenției Primarilor – Est din Republica Moldova, au participat la o serie de instruiți dedicate mana-

gementului proiectelor de eficiență energetică. Accentul a fost pus pe planificarea financiară, bugetare, atragerea resurselor și utilizarea instrumentelor digitale moderne.

În cadrul celei de-a doua ediții a Modulului 1, participanții au aprofundat aspectele tehnice și financiare necesare pentru pregătirea unor proiecte solide de eficiență energetică în sectorul public. Programul a inclus:

- ❖ analiza costurilor și evaluarea potențialului de economisire a energiei;
- ❖ determinarea rentabilității investițiilor;
- ❖ elaborarea structurii bugetului de proiect;
- ❖ delimitarea costurilor eligibile de cele neeligibile;
- ❖ identificarea surselor de finanțare și a mecanismelor de cofinanțare disponibile.

Complementar instruirilor privind bugetarea, în perioada 5–13 mai 2026, au fost organizate patru sesiuni practice dedicate utilizării inteligenței artificiale în managementul proiectelor. Acestea au avut drept scop dezvoltarea competențelor digitale ale autorităților publice locale și integrarea instrumentelor AI în procesele de planificare, analiză, redactare, comunicare și raportare a proiectelor de eficiență energetică.

Participanții au explorat noțiunile fundamentale ale inteligenței artificiale, principiul supravegherii umane, gestionarea riscurilor legate de informațiile inexacte, protecția datelor sensibile și comunicarea eficientă cu instrumentele IA, utilizând structura R-C-T-F: Rol, Context, Sarcină și Format. De asemenea, aceștia au exersat:

- ▶ *definirea și reformularea problemelor;*
- ▶ *construirea „Arborelui Problemei”;*
- ▶ *validarea nevoilor proiectului prin date statistice și context local;*
- ▶ *formularea scopului și a obiectivelor SMART;*
- ▶ *dezvoltarea „Arborelui Soluțiilor” și completarea Project Canvas-ului.*

Aceste instruiți, organizate în cadrul programului LEEN Moldova, cu sprijinul financiar al Guvernului Germaniei, prin proiectul E4M implementat de GIZ, contribuie la consolidarea capacităților autorităților locale de a dezvolta proiecte de eficiență energetică bine structurate, sustenabile financiar și adaptate cerințelor actuale de finanțare.

Totodată, integrarea competențelor digitale și a instrumentelor de inteligență artificială sprijină autoritățile publice locale în îmbunătățirea calității proiectelor, utilizarea eficientă a resurselor și accelerarea acțiunilor locale în domeniul energiei durabile și al schimbărilor climatice.

Zilele Energiei Durabile 2026: educație verde, creativitate și implicare comunitară în localitățile semnatare CoM-East

În contextul Săptămânii Europene a Energiei Durabile – EUSEW 2026, desfășurată sub genericul „O Uniune Energetică curată, sigură și competitivă”, mai multe comunități semnatare ale Convenției Primarilor – Est din Republica Moldova au organizat activități locale dedicate educației pentru energie durabilă, protecției mediului și implicării civice.

La Ceadâr-Lunga, Anenii Noi și Vișniovca, copiii, elevii, părinții, cadrele didactice și autoritățile locale au participat la activități interactive, creative și educative, menite să explice pe înțelesul celor mici importanța economisirii energiei, utilizării responsabile a resurselor, protejării naturii și adoptării unui stil de viață mai prietenos cu mediul.

În municipiul Ceadâr-Lunga, activitățile au început la Grădinița nr. 1, unde copiii din grupele pregătitoare au participat la jocul de tip quest „Misiunea verde: Salvăm planeta împreună!”. Programul a inclus stații tematice dedicate regulilor de protecție a mediului, colectării separate a deșeurilor și grijii față de copaci, fiind încheiat cu un flashmob ecologic. Alte instituții de educație timpurie din municipiu au organizat curse de biciclete, activități de plantare, vizite educative la pepiniere, expoziții creative, experimente simple despre energie, apă și natură, precum și activități de reutilizare a materialelor.

În Anenii Noi, grădinițele și instituțiile de învățământ au promovat energia durabilă prin jocuri interactive, experimente, desene, activități practice și momente artistice. Copiii au descoperit ce este energia, cum pot fi economisite lumina, apa și căldura și cum sursele naturale – soarele, vântul și apa – pot contribui la un viitor mai curat. Totodată, elevii liceelor locale au participat la acțiunea „Alegem bicicleta, salvăm planeta!”, promovând transportul ecologic, mobilitatea durabilă și un stil de viață sănătos.

În satul Vișniovca, Primăria, instituțiile de învățământ și partenerii locali au organizat

un program comunitar amplu, sub genericul „Ziua Energiei Verzi la Vișniovca”. Activitățile au inclus lecții tematice, ateliere creative, prezentări interactive, crearea de materiale promoționale, activități de reciclare, expoziții dedicate caselor eficiente energetic, acțiuni simbolice de plantare, concursuri ecologice și un marș comunitar cu mesajul „Pentru un viitor verde!”. Evenimentul a reunit copii, părinți, seniori, voluntari și reprezentanți ai instituțiilor locale, demonstrând că tranziția verde începe cu cooperare și implicare comunitară.

Prin aceste inițiative, comunitățile semnatare ale Convenției Primarilor – Est își reafirmă angajamentul de a promova eficiența energetică, energia durabilă și acțiunile

climatice locale, contribuind la dezvoltarea unor comunități mai curate, mai sănătoase și mai reziliente.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Moldova testează procedurile de urgență în sectorul gazelor, consolidând mecanismele de răspuns la criză

Autoritățile din Republica Moldova și actorii din sectorul energetic – inclusiv operatori de sistem, furnizori, traderi și mari consumatori – au participat marți, 9 iunie, la un exercițiu de tip table-top privind securitatea aprovizionării cu gaze naturale. Exercițiul a simulat scenarii de impact mediu și ridicat

și a testat răspunsurile operaționale în timp real, în conformitate cu planul național de urgență.

Evenimentul a fost organizat în cadrul proiectului Moldova Energy Independence and Resilience, implementat de Secretariatul Comunității Energetice și cofinanțat de Uniunea Europeană.

Acesta reprezintă primul exercițiu de acest tip desfășurat în Republica Moldova, marcând un pas important în consolidarea capacității de pregătire pentru situații de urgență și de răspuns la criză a Părții Contractante a Comunității Energetice.

Lecțiile învățate vor fi împărtășite la nivel regional prin Grupul de Coordonare privind Securitatea Aprovizionării cu Gaze și vor contribui direct la actualizarea evaluării naționale a riscurilor.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Dependența Republicii Moldova de gazele naturale importate – principalul combustibil utilizat pentru producerea energiei electrice și termice – face ca sistemul energetic să fie deosebit de vulnerabil la variațiile sezoniere ale cererii și la eventuale întreruperi de aprovizionare. Această vulnerabilitate a fost evidențiată în contextul crizei energetice din 2021, când întreruperile livrărilor de gaze din Rusia au scos la iveală punctele vulnerabile în asigurarea securității aprovizionării cu resurse energetice.

De atunci, Republica Moldova a avansat reforme aliniate la acquis-ul Uniunii Europene, vizând consolidarea rezilienței, diversificarea surselor de aprovizionare și reducerea dependenței de furnizori unici.

Un pas important a fost realizat la 1 aprilie 2026, odată cu deschiderea pieței gazelor naturale pentru consumatorii non-casnici mari, care reprezintă peste jumătate din cererea națională. Reforma este menită să stimuleze concurența și să faciliteze accesul la surse de aprovizionare mai diversificate și mai competitive.

Totodată, Republica Moldova a depășit cerințele europene prin constituirea unor rezerve de gaze ce depășesc 20% din consumul mediu anual și, începând cu anul 2025, prin extinderea mecanismelor de stocare și către regiunea transnistreană, contribuind astfel la reducerea riscurilor sistemice.

UE extinde sprijinul pentru infrastructura medicală eficientă energetic din Republica Moldova

Banca Europeană de Investiții, prin intermediul structurii sale pentru dezvoltare, BEI Global, își extinde sprijinul pentru modernizarea sectorului sănătății din Republica Moldova în cadrul proiectului „Eficiența Energetică în Moldova”. Extinderea cuprinde un grant de investiții suplimentar al Uniunii Europene în valoare de 10 milioane EUR, gestionat

de BEI Global și mobilizat prin intermediul [Platformei de Investiții pentru Vecinătate](#) a UE. Grantul va finanța lucrări de renovare în spitalele selectate, contribuind la reducerea consumului de energie și a costurilor operaționale, precum și la îmbunătățirea condițiilor pentru pacienți și personalul medical.

Noua finanțare completează proiectul „Eficiența Energetică în Moldova”, aducând valoarea totală a investițiilor pentru modernizarea a 10 spitale publice din întreaga țară la 72,4 milioane EUR. Finanțat de UE, BEI și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), proiectul va aduce beneficii pentru peste un milion de pacienți și mai mult de 10.000 de cadre medicale anual, reducând totodată consumul de energie în spitale cu aproximativ 40% și consolidând securitatea energetică a Republicii Moldova.

În cadrul proiectului, aproximativ 203 de mii de metri pătrați de spații spitalicești vor fi renovate la nivel național până la sfârșitul anului 2028. Lucrările planificate includ izolarea termică a clădirilor, înlocuirea ferestrelor și ușilor, modernizarea sistemelor de încălzire, ventilație și climatizare, instalarea iluminatului eficient energetic și a panourilor fotovoltaice, precum și îmbunătățirea accesului în clădiri și consolidarea măsurilor de siguranță la incendiu.

**Prim-ministrul Republicii Moldova,
Alexandru Munteanu, a menționat:**

„Mulțumesc Uniunii Europene pentru că este alături de noi nu doar prin sprijin politic, ci și prin investiții care ajung în comunitățile noastre. Europa nu înseamnă doar instituții și decizii luate la Bruxelles sau la Luxemburg. Europa înseamnă spitalele în care mergem atunci când avem nevoie. Spitale care vor consuma mai puțină energie și vor putea folosi mai multe resurse pentru îngrijirea pacienților. Înseamnă condiții de viață mai bune. Și exact asta construim împreună.”

**Iwona Piórko, Ambasadoarea Uniunii
Europene în Republica Moldova, a
menționat:**

„Sprijinul UE generează beneficii tangibile pentru oamenii din întreaga Republică Moldova. Instituțiile medicale mai eficiente energetic oferă condiții mai bune pentru

pacienți și personalul medical, reduc costurile pentru energie și contribuie la îmbunătățirea serviciilor medicale. Dincolo de sprijinul financiar oferit, această investiție reflectă angajamentul nostru de a sprijini dezvoltarea durabilă a Republicii Moldova și parcursul său către un viitor mai verde și mai rezilient.”

UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Vicepreședintele BEI Karl Nehammer, responsabil de operațiunile Băncii în Republica Moldova, a adăugat:

„Atunci când vorbim despre sistemul de sănătate, ne gândim de obicei la medici, asistente și tratamente. Însă calitatea îngrijirii medicale depinde și de condițiile în care aceasta este oferită. Un spital cald pe timp de iarnă, sisteme de încălzire fiabile, ventilație corespunzătoare și un mediu confortabil pentru pacienți și personalul medical contribuie la servicii medicale mai bune. Această investiție va sprijini modernizarea instituțiilor medicale din întreaga Republică Moldova, îmbunătățind condițiile de zi cu zi, reducând costurile pentru energie și sporind reziliența.”

Proiectul „Eficiența Energetică în Republica Moldova” este realizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, al Băncii Europene de Investiții, al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare și al Guvernului Republicii Moldova. Proiectul este implementat de Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii, sub coordonarea Ministerului Energiei.

MEDIU ȘI CLIMĂ

Parteneriat Finlanda–Moldova–Ucraina pentru un aer mai curat

Institutul Meteorologic Finlandez (FMI) a organizat la Helsinki un stagiu de practică privind modelarea dispersiei calității aerului în perioada 18–29 mai 2026. Instruirea a reunit specialiști din Republica Moldova și Ucraina și a marcat un pas important în consolidarea capacităților naționale de monitorizare, evaluare și gestionare a calității

aerului, în conformitate cu cerințele Uniunii Europene. Modelarea dispersiei calității aerului este una dintre componentele cheie ale cadrului UE de evaluare a calității aerului. Aceasta permite autorităților să evalueze impactul emisiilor asupra calității aerului și expunerea populației, să identifice focarele de poluare și să sprijine dezvoltarea de politici eficiente privind calitatea aerului.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Cei patru participanți moldoveni, reprezentând Autoritatea de Meteorologie și Monitorizare a Mediului, Laboratorul de Calitate a Aerului din cadrul Agenției de Mediu și Facultatea de Biologie și Geoștiințe a Universității de Stat din Moldova, au beneficiat de programul de instruire elaborat de FMI. Conceput ca un curs practic, programul le-a permis participanților să efectueze exerciții de modelare sub îndrumarea experților FMI. Un studiu de caz bazat pe emisiile din traficul din Chișinău a oferit participanților oportunitatea de a aplica instrumente de modelare în scenarii reale și de a învăța cum să interpreteze rezultatele în scopuri decizionale.

Unul dintre rezultatele instruirii a fost elaborarea unei metodologii pentru modelarea calității aerului, inclusiv Proceduri

Operaționale Standard (POS) pentru aplicarea modelelor de dispersie. Această metodologie va sprijini armonizarea și dezvoltarea în continuare a practicilor de modelare a calității aerului în Republica Moldova și va facilita implementarea standardelor UE pentru evaluarea și gestionarea calității aerului.

Datele, analizele și rezultatele modelării generate în timpul instruirii pot fi utilizate pentru a sprijini pregătirea Planurilor de Calitate a Aerului din Republica Moldova, precum și implementarea Programului Național de Control al Poluării Atmosferice în temeiul Directivei UE privind Plafoanele Naționale de Emisii. Aceste instrumente sunt esențiale pentru susținerea dezvoltării urbane durabile și conceperea unor măsuri eficiente de reducere a emisiilor.

Pe măsură ce Moldova și Ucraina avansează pe calea aderării la Uniunea Europeană, ambele țări întreprind reforme ample pentru a armoniza legislația de mediu și sistemele de monitorizare a calității aerului cu standardele UE. Pe lângă îmbunătățirea legislației și extinderea rețelelor de monitorizare, consolidarea expertizei în modelarea calității aerului este esențială pentru managementul modern al calității aerului și pentru elaborarea de politici bazate pe dovezi.

Astfel, instruirea contribuie la dezvoltarea pe termen lung a sistemelor de management al calității aerului în Republica Moldova și

Ucraina, sprijinind ambele țări în îndeplinirea standardelor europene de mediu, protejarea sănătății publice și îmbunătățirea cooperării dintre țări. Activitatea a fost implementată în cadrul a două inițiative de cooperare internațională: proiectul Twinning "Calitatea aerului și mediul înconjurător", finanțat de UE, și proiectul de Monitorizare a calității aerului Ucraina-Finlanda (UFAIR), finanțat de Ministerul Afacerilor Externe al Finlandei. Ambele proiecte sprijină Moldova și Ucraina în eforturile lor de aliniere a practicilor de guvernare de mediu și de gestionare a calității aerului cu legislația UE.

Exercițiu pilot moldo-suedez: testarea abordărilor europene de control al substanțelor chimice în Republica Moldova

Republica Moldova a desfășurat un exercițiu pilot moldo-suedez pentru îmbunătățirea controalelor în domeniul gestionării substanțelor chimice. Ministerul Mediului și

Inspectoratul pentru Protecția Mediului au testat metode europene de verificare, aplicate direct în cadrul unor inspecții comune la operatori economici.

Activitatea a fost dedicată aplicării legislației privind gestionarea substanțelor chimice și a fost organizată cu sprijinul specialiștilor din Suedia, care au împărtășit experiența europeană în domeniul controlului, supravegherii pieței și aplicării corecte a cerințelor legale.

Evenimentul a inclus atât sesiuni de instruire, cât și activități practice în teren. Participanții au analizat modul în care sunt verificate substanțele și amestecurile chimice, de la

clasificare, etichetare și ambalare, până la examinarea fișelor cu date de securitate, documente care arată cum trebuie utilizate, depozitate și manipulate aceste produse în siguranță.

Inspecțiile comune au oferit autorităților posibilitatea de a aplica în practică metodele prezentate, de a înțelege mai bine provocările întâlnite de întreprinderi și de a consolida cooperarea între instituțiile implicate în control.

Prin acest exercițiu pilot, Republica Moldova preia bune practici europene care vor contribui la controale mai eficiente și mai coordonate. Scopul este ca substanțele chimice să fie gestionate responsabil, iar riscurile pentru sănătatea oamenilor, consumatori, angajați și mediu să fie reduse.

Activitatea s-a desfășurat în cadrul proiectului Twinning „Calitatea aerului și mediul înconjurător”, finanțat de Uniunea Europeană. Proiectul este implementat la Ministerul Mediului de Institutul Meteorologic Finlandez, în parteneriat cu Agenția pentru Protecția Mediului din Lituania și Agenția Suedeză pentru Produse Chimice.

UE sprijină dezvoltarea competențelor verzi în sectoarele-cheie ale economiei

O foaie de parcurs pentru dezvoltarea competențelor verzi în sectoarele-cheie ale economiei a fost prezentată pe 29 iunie la Universitatea Tehnică a Moldovei (UTM).

Documentul a fost elaborat cu sprijinul Uniunii Europene, în cadrul proiectului „Facilitarea unei

tranziții verzi incluzive în Republica Moldova” implementat de PNUD Moldova. În baza sa, va fi desfășurat un program național de dezvoltare a capacităților, care va pregăti forța de muncă, instituțiile și sistemul de învățământ pentru cerințele tranziției verzi.

Programul este co-creat cu implicarea părților interesate, prin sesiuni interactive și aplicând metode de gândire sistemică și colaborare interdisciplinară. Toate acestea în parteneriat cu Climate KIC, una dintre principalele comunități europene de inovare climatică.

Astfel, instituțiile publice au nevoie de experți gata să pună în aplicare și să asigure respectarea unei legislații de mediu din ce în ce mai complexe, racordate la standardele UE. În același timp, instituțiile de învățământ trebuie să-și adapteze programele de studii și programele de formare pentru a pregăti actualii și viitorii profesioniști din domeniul ecologic.

„Tranziția verde înseamnă reziliență. Înseamnă construirea unei societăți și a unei economii care să poată evolua și să prospere pentru generațiile viitoare. Acest proces începe cu investiții în competențe și educație. UE poate inova și poate pune în practică tranziția verde numai dacă oamenii sunt implicați și pregătiți”,

a afirmat Jessika Roswall, Comisara europeană pentru Mediu, Reziliență în Domeniul Apei și o Economie Circulară Competitivă, prezentă la dialogul care a întrunit studenți, absolvenți recenți, universități și instituții de învățământ profesional.

Evenimentul a oferit un spațiu de dialog privind competențele verzi ale viitorului și oportunitățile de carieră generate de tranziția verde.

„Tranziția verde necesită nu doar tehnologii noi, ci și competențe noi. La Universitatea Tehnică a Moldovei, ne adaptăm în permanență programele educaționale pentru a le oferi studenților competențele ecologice solicitate de piața muncii și de economia viitorului. Înființarea Centrului de Inovare Green Tech Hub reprezintă un exemplu concret al acestui angajament, oferind un mediu colaborativ în care educația, cercetarea, antreprenoriatul și industria se reunesc pentru a dezvolta soluții practice pentru un viitor durabil”,

**a menționat Viorel Bostan,
rectorul UTM.**

„Mi-a plăcut să aflu că există tot mai multe oportunități de carieră în domenii care ajută la protejarea resurselor naturale, reducerea poluării și utilizarea eficientă a energiei. Cred că noi, tinerii avem un rol important în această transformare și că, alegând astfel de profesii, putem contribui la crearea unei Moldove mai verzi și mai prospere”,

**a menționat Dragoș Scurtu, elev la
Complexul Educațional
Gimnaziul-Grădiniță Cruzești.**

Universitățile și colegiile cu profil de mediu și sustenabilitate prezente la eveniment și-au prezentat oferta educațională adresată noii generații de studenți interesați de domeniile verzi și de dezvoltarea durabilă. Unul dintre spațiile prezentate a fost Green Tech Hub, situat la UTM.

Dezvoltat în campusul UTM, Green Tech Hub va reuni studenți, cercetători, antreprenori, startupuri și parteneri din sectorul public și privat pentru a transforma ideile inovatoare în soluții concrete pentru un viitor mai verde și mai sustenabil.

Uniunea Europeană, prin proiectul „Facilitarea unei tranziții verzi incluzive în Republica Moldova”, implementat de PNUD Moldova, va dota Green Tech Hub cu un laborator dedicat testării materialelor de construcție și integrării deșeurilor ca materie primă în procesele de producție. Totodată, UE și PNUD sprijină dezvoltarea comunității prin organizarea de hackathoane, programe de pre-accelerare și inițiative orientate spre dezvoltarea competențelor verzi (green skills).

Green Tech Hub mai include și un laborator modern de inovare și prototipare, echipat cu imprimante 3D, echipamente laser CO2, mașini CNC (comandă numerică computerizată), utilaje pentru reciclarea plasticului și textilelor, precum și spații dedicate activităților educaționale și proiectelor colaborative.

Green Tech Hub este dezvoltat prin colaborarea dintre Universitatea Tehnică a Moldovei și PNUD Moldova, cu sprijinul Uniunii Europene și al programului Innovate Moldova, finanțat de Suedia și Marea Britanie.

Uniunea Europeană sprijină extinderea infrastructurii de gestionare și reciclare a deșeurilor

Cinci companii de reciclare din Republica Moldova vor beneficia de sprijin în valoare totală de până la 425 000 EUR pentru dezvoltarea activităților de gestionare și reciclare a deșeurilor. Asistența este oferită

de Uniunea Europeană și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), în cadrul proiectului „Facilitarea unei tranziții verzi incluzive în Republica Moldova”.

Companiile selectate vor beneficia de echipamente, servicii și lucrări de asistență tehnică specializată în valoare de până la 85 000 EUR fiecare. Toate acestea vor contribui la crearea unor noi instalații de reciclare, modernizarea și extinderea capacităților existente, implementarea unor soluții tehnice pentru reducerea impactului asupra mediului, precum și dezvoltarea sistemelor digitale și a soluțiilor IT dedicate managementului deșeurilor.

„Creșterea economică a Moldovei este strâns legată de resursele naturale, de la agricultură până la energie. Cu toate acestea, schimbările climatice, poluarea și utilizarea ineficientă a resurselor amenință această bază. Costul inacțiunii este semnificativ. În schimb, oportunitățile oferite de acțiune sunt substanțiale. Economia circulară poate crea locuri de muncă, reduce dependența de importuri și atrage investiții – toate acestea în paralel cu protejarea mediului”,

a menționat Adam Grodzicki, șef adjunct în cadrul Secției de Cooperare a Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova.

Împreună mai puternici

Companiile au fost selectate prin concurs, ținându-se cont de impactul estimat asupra creșterii capacităților de reciclare, fezabilitatea tehnică a investițiilor, sustenabilitatea financiară și capacitatea operațională a solicitanților de a implementa proiectele. Contribuția proprie a beneficiarilor este egală cu valoarea sprijinului non-monetar acordat.

„Pentru compania noastră, investiția susținută de proiectul PNUD–UE reprezintă mai mult decât modernizarea unor echipamente. Aceasta ne va permite să extindem

capacitățile de procesare și să ne consolidăm contribuția la colectarea, reciclarea și valorificarea deșeurilor plastice în municipiul Bălți și regiunea de nord a Republicii Moldova. Investiția va contribui la creșterea cantităților de deșeuri reciclate, la dezvoltarea economiei circulare și la reducerea impactului asupra mediului, creând premise pentru o infrastructură de reciclare mai eficientă și mai sustenabilă pe termen lung”,

a menționat Ion Zaiț, administratorul unei companii de reciclare.

Când natura devine o investiție, nu un cost: Green Finance and Investment Forum Moldova 2026

Pe 29 iunie 2026, prima ediție a Green Finance and Investment Forum Moldova a reunit peste 200 de reprezentanți ai instituțiilor guvernamentale, instituțiilor financiare, mediului de afaceri, partenerilor de dezvoltare și organizațiilor internaționale pentru a explora una dintre întrebările definitorii ale Republicii Moldova pe calea aderării la UE: cum pot

ambitiile verzi să devină investiții verzi? Forumul a fost deschis de Prim-ministrul Alexandru Munteanu, urmat de intervenția Comisarei europene pentru Mediu, Reziliență în Domeniul Apei și Economie Circulară Competitivă, Jessika Roswall, și de mesajul de bun venit al ministrului Mediului, Gheorghe Hajder.

Un mesaj a răsunat pe parcursul tuturor discuțiilor: protecția mediului nu mai este prezentată ca un compromis în detrimentul creșterii economice. Dimpotrivă. De la Comisia Europeană până la Guvernul Republicii Moldova, de la instituțiile financiare până la liderii mediului de afaceri, s-a conturat o viziune remarcabil de consecventă: investițiile în natură înseamnă investiții în reziliența economică, competitivitate și prosperitate pe termen lung.

Răspunsul, au convenit vorbitorii, nu constă doar în mobilizarea finanțării, ci și într-o schimbare mai amplă de perspectivă – una care recunoaște tot mai mult ecosistemele sănătoase drept infrastructură esențială pentru dezvoltarea economică durabilă.

„Politica de mediu a devenit politică economică”

Prin aceste cuvinte, Comisara europeană pentru Mediu, Reziliență în Domeniul Apei și Economie Circulară Competitivă, Jessica Roswall, a sintetizat poate ideea centrală a zilei. Ecosistemele sănătoase, a argumentat ea, nu mai sunt doar ceva ce societățile aleg să protejeze – ele au devenit însăși temelia economiilor reziliente. Apa, biodiversitatea, solurile fertile și pădurile sănătoase nu sunt un lux ecologic, ci active productive de care depind industriile, agricultura, infrastructura și comunitățile.

„Când investim în ecosisteme – sau în sustenabilitate – nu facem un gest de generozitate față de natură”,

le-a reamintit Excelența Sa participanților,

„Investim în propriul nostru viitor.”

Această filozofie a rezonat puternic și în mesajele conducerii Republicii Moldova. În deschiderea Forumului, Prim-ministrul Alexandru Munteanu a contestat narativul

tradițional potrivit căruia creșterea economică și protecția mediului s-ar afla în competiție.

„Întrebarea nu mai este dacă investim”,

a menționat acesta,,

„ci cum investim.”

Dezvoltarea verde, a subliniat el, nu este urmărită pentru că o așteaptă Europa, ci pentru că de ea depind generațiile viitoare din Republica Moldova.

Ministrul Mediului, Gheorghe Hajder, a împărtășit aceeași viziune, evidențiind angajamentul tot mai ferm al țării față de standardele europene de mediu. Legislația de mediu, a explicat el, înseamnă în esență aer mai curat, apă mai sigură și comunități mai puternice, iar mediul de afaceri recunoaște tot mai mult investițiile de mediu nu ca poveri, ci ca motoare ale competitivității viitoare.

Pe parcursul Forumului, discuțiile au trecut de la principii la implementare.

Un exemplu prezentat în cadrul discuțiilor a fost proiectul de succes al municipiului Chișinău privind transportul verde, finanțat prin emiterea de obligațiuni municipale – un instrument încă de pionierat în regiune. Deși astfel de mecanisme de finanțare rămân în mare parte nevalorificate în țările vecine, experiența demonstrează că finanțarea verde inovatoare nu mai este un concept teoretic, ci o realitate emergentă capabilă să accelereze investițiile durabile la nivel local.

Pe de altă parte, reprezentanții Guvernului au descris eforturile în curs pentru consolidarea raportării de sustenabilitate, a achizițiilor publice verzi, a guvernancei de mediu și a accesului la finanțare internațională, recunoscând totodată că capacitatea administrativă rămâne la fel de importantă ca resursele financiare. Mesajul recurent a fost că o tranziție verde de succes necesită coordonare între ministere, autorități locale, instituții financiare, mediul de afaceri și parteneri internaționali deopotrivă.

Anume în acest spațiu al colaborării se înscrie și Programul EU4Green Recovery East, finanțat de Uniunea Europeană. În calitate de partener strategic al Forumului, Programul sprijină dialogul necesar pentru transformarea ambițiilor de politici în investiții concrete, consolidarea capacităților instituționale și conectarea autorităților publice, a mediului de afaceri și a actorilor financiari în jurul unei viziuni comune privind dezvoltarea rezilientă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor. În cadrul evenimentului, reprezentantul Programului EU4Green Recovery East în Republica Moldova, Andrei Isac, a moderat panelul dedicat investițiilor verzi descentralizate și accesului la finanțare, subliniind importanța unor sinergii mai puternice între programele finanțate de UE, autoritățile publice, partenerii de dezvoltare și actorii locali pentru accelerarea tranziției verzi a Republicii Moldova.

Semnatarii Convenției Primarilor – Est din Moldova își consolidează capacitățile în refacerea peisajelor și aplicarea soluțiilor bazate pe natură

Treizeci de semnatarii activi ai Convenției Primarilor pentru Climă și Energie din Republica Moldova, care au elaborat și adoptat Planuri de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă (PAEDC) și se află în etapa de implementare a măsurilor climatice la nivel local, au participat la trainingul „Refacerea peisajului prin îm-

pădurire, agroforesterie și sisteme silvopastorale: planificare, implementare și metode de gestionare”. Evenimentul a fost organizat la Eco Resort Butuceni, Orhei, în cadrul proiectului „Convenția Primarilor – Est”, finanțat de Uniunea Europeană.

Participantii au reprezentat autorități locale care au elaborat și adoptat deja Planuri de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă (PAEDC) și care lucrează în prezent la implementarea măsurilor climatice la nivel de comunitate. Trainingul a avut drept obiectiv

sprijinirea autorităților locale în transformarea angajamentelor din PAEDC în acțiuni concrete de adaptare la schimbările climatice, utilizând soluțiile bazate pe natură ca instrumente practice pentru creșterea rezilienței locale.

Prima parte a programului a fost dedicată cadrului european și național în domeniul climei, mediului și gestionării riscurilor, precum și rolului autorităților publice locale în integrarea măsurilor de adaptare climatică în planificarea strategică locală. O atenție deosebită a fost acordată etapelor-cheie ale planificării procesului de refacere a peisajului, inclusiv colectarea datelor, identificarea terenurilor degradate, alegerea metodelor de intervenție adecvate și implicarea comunităților locale.

În cadrul sesiunii practice, participanții au lucrat în grupuri pentru a dezvolta concepte de refacere a peisajului pentru zone selectate. Aceștia au analizat posibile măsuri de împădurire, soluții de agroforesterie și sisteme silvopastorale, rolul părților interesate și beneficiile pe care aceste intervenții le pot aduce în ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice, protecția biodiversității și gestionarea durabilă a terenurilor.

Trainingul a oferit, de asemenea, ocazia de a anunța intenția de a dezvolta un acord de colaborare între Convenția Primarilor – Est și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

al Republicii Moldova. O astfel de cooperare ar putea sprijini în continuare autoritățile publice locale semnatare în consolidarea rezilienței climatice, adaptarea la schimbările climatice și gestionarea durabilă a peisajelor rurale.

Programul a inclus și vizite pe teren în Parcul Național Orhei, unde participanții au avut ocazia să observe exemple practice de refacere și protejare a ecosistemelor naturale, gestionare durabilă a pășunilor și integrare a arborilor, perdelelor forestiere și vegetației naturale în peisajele rurale. Experții au explicat modul în care intervențiile de refacere a peisajului sunt planificate și gestionate, ținând cont de specificul local, biodiversitate și necesitățile comunităților.

Prin participarea la acest training, semnatarii moldoveni ai Convenției Primarilor – Est sunt mai bine pregătiți să implementeze măsurile incluse în PAEDC-urile lor. Eforturile acestora contribuie la refacerea peisajelor rurale, extinderea și reabilitarea pădurilor, protecția biodiversității și consolidarea rezilienței comunităților la schimbările climatice.

Ziua Europei: comunități durabile, energie verde și implicare civică la Chișinău și Soroca

De Ziua Europei 2026, standul Convenției Primarilor – Est din cadrul Orașelului European a devenit un spațiu deschis de dialog, educație și implicare civică.

Activitățile organizate au adus mai aproape de vizitatori mesajul comunităților durabile, al eficienței energetice și al acțiunii locale pentru un viitor mai verde.

La Chișinău, evenimentul s-a axat pe educație, inovare și profesiile viitorului. Împreună cu reprezentanții Universității Tehnice a Moldovei, tinerii au discutat despre tehnologiile verzi, eficiența energetică, orașele inteligente, soluțiile inovatoare pentru comunitățile de mâine și competențele necesare pentru dezvoltarea durabilă.

Vizitatorii au fost invitați să participe la activitatea „Copacul promisiunilor verzi”, lăsând mesaje personale și angajamente de a proteja mediul și de a utiliza resursele în mod responsabil. Promisiunile lor au vizat economisirea energiei, reciclarea, utilizarea transportului public, mersul pe jos, protejarea naturii și adoptarea unui comportament responsabil în comunitate.

Pentru cei mici, EcoDino a transformat mesajele despre climă și energie într-o

experiență interactivă, plină de culoare și voie bună. Prin joc și activități educative, copiii au învățat că gesturile simple, repetate zilnic, pot contribui la protejarea planetei. Activitățile au transmis ideea că fiecare copil poate deveni un erou al climei, acasă, la școală și în comunitate.

Standul Convenției Primarilor – Est de la Chișinău a fost vizitat și de reprezentanți de nivel înalt, inclusiv Ambasadoarea Uniunii Europene în Republica Moldova, Iwona Piórko, Prim-ministrul Republicii Moldova, Alexandru Munteanu, și Președintele Parlamentului Republicii Moldova, Igor Grosu. Vizita a reconfirmat importanța acțiunii locale în parcursul european al Republicii Moldova și rolul comunităților în promovarea eficienței energetice, a soluțiilor verzi și a dezvoltării durabile.

Mesajul comunităților durabile a fost dus mai departe la Soroca, unde Orașelul European a reunit copii, tineri, familii, vizitatori și parteneri în jurul valorilor europene, al educației și al implicării locale. La standul Convenției Primarilor – Est, copiii au participat la activități creative dedicate naturii și mediului, inclusiv pictură pe pietricele și lucrul cu materiale reciclabile, exprimându-și grija față de planetă prin culoare și imaginație.

Europa ești TU. Pace. Libertate. Creștere.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Convenția Primarilor – Est la 15 ani: comunitățile locale transformă angajamentele climatice în proiecte concrete

Tranziția verde nu se construiește doar prin strategii naționale sau obiective europene ambițioase, ci mai ales prin acțiuni locale, proiecte concrete și comunități care aleg să investească într-un viitor mai curat, mai sigur și mai rezilient. Acesta a fost unul dintre mesajele centrale ale Conferinței Aniversare dedicate celor 15 ani ai Convenției Primarilor în regiunea Parteneriatului Estic, desfășurată în perioada 20–21 mai 2026, la Chișinău.

Organizată în cadrul proiectului „Convenția Primarilor – Est”, finanțat de Uniunea Europeană, conferința a reunit peste 200 de reprezentanți ai orașelor semnatare, instituțiilor naționale și europene, organizațiilor financiare internaționale și inițiativelor partenerie din Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Republica Moldova și Ucraina, alături de reprezentanți ai statelor membre ale Uniunii Europene și ai organizațiilor internaționale.

Evenimentul a marcat 15 ani de acțiune locală în domeniul climei și energiei în regiunea Parteneriatului Estic și a oferit un cadru de dialog privind lecțiile învățate, provocările actuale și prioritățile pentru următoarea etapă a inițiativei.

Pe 20 mai, conferința a fost deschisă de Iwona Piórko, Ambasadoarea Uniunii Europene în Republica Moldova, și Sergiu Lazarencu, vicepreședinte al Comisiei parlamentare pentru mediu, climă și tranziție verde. În mesajele de deschidere, a fost subliniat rolul esențial al orașelor și comunităților locale în tranziția către un viitor mai sustenabil, precum și importanța Convenției Primarilor în transformarea obiectivelor climatice în planuri, proiecte și rezultate măsurabile.

Pe parcursul conferinței, participanții au analizat lecțiile acumulate în cei 15 ani de implementare a Convenției Primarilor – Est, provocările cu care se confruntă municipalitățile și prioritățile necesare pentru a accelera acțiunile climatice locale. Discuțiile s-au concentrat pe trecerea de la planurile climatice la proiecte de investiții, consolidarea capacităților instituționale, accesarea finanțării, guvernanta pe mai multe niveluri și integrarea rezilienței urbane în contextul crizelor climatice, energetice și de securitate.

Republica Moldova a fost reprezentată prin exemple concrete de comunități care transformă angajamentele asumate în cadrul Convenției Primarilor în acțiuni vizibile pentru cetățeni. Mariana Mitrea, viceprimara municipiului Strășeni, a subliniat că participarea localităților din

Republica Moldova la Convenția Primarilor a transformat acțiunea climatică dintr-un concept general într-un proces structurat, măsurabil și orientat spre rezultate.

În cadrul evenimentului au fost acordate și premiile CoM East Awards, prin care au fost recunoscute opt municipalități semnatare pentru progresele realizate în dezvoltarea cu emisii reduse de carbon și rezilientă la schimbările climatice. Din cele 67 de aplicații depuse din Armenia, Azerbaidjan, Republica Moldova și Ucraina, câștigătoare au fost desemnate localitățile Vanadzor, Sheki, Ceadâr-Lunga, Sireți, Cernăuți, Myrhorod, Rivne și Slavutych. Fiecare localitate premiată a primit un voucher de până la 1 000 EUR pentru activități ulterioare, inclusiv plantări de arbori sau campanii locale de sensibilizare.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Cea de-a doua zi a conferinței s-a desfășurat la complexul Castel Mimi, unde participanții au discutat despre reziliența urbană integrată în contextul crizelor multiple și au avut ocazia să cunoască practici sustenabile în domeniul eficienței energetice, energiei regenerabile, economiei circulare, gestionării deșeurilor, agriculturii durabile și implicării comunității.

Conferința aniversară a confirmat că următoarea etapă a Convenției Primarilor – Est se va concentra pe implementare: dezvoltarea proiectelor de investiții, consolidarea capacităților municipale, crearea unor mecanisme de finanțare mai accesibile și promovarea unei cooperări mai strânse între autoritățile locale, guvernele naționale, instituțiile Uniunii Europene și partenerii internaționali.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Consolidarea instituțiilor de mediu din Republica Moldova: reducerea decalajului dintre prevederile legale și implementarea de zi cu zi

Experții din cadrul proiectului finanțat de UE și Danemarca, „Moldova este Europa – Sprijin pentru integrarea în UE”, au efectuat o evaluare a instituțiilor de mediu ale țării, ca parte a acțiunilor incluse în Agenda de reforme. Evaluarea s-a concentrat pe Ministerul Mediului, Agenția de Mediu și Inspectoratul pentru Protecția Mediului.

Rezultatele au fost prezentate în cadrul unei reuniuni organizate la Ministerul Mediului, la care au participat reprezentanți ai instituțiilor cheie, ai Delegației Uniunii Europene și ai echipei de proiect. Experții au subliniat că procesul de reformă presupune nu doar alinierea legislației naționale la cerințele Uniunii Europene. La fel de important este să se asigure că legile de mediu sunt implementate eficient în practică. Evaluarea a evidențiat necesitatea de a reduce decalajul dintre prevederile legale și punerea lor în practică.

Pentru a realiza acest lucru, raportul recomandă investiții mai mari în resursele umane, dezvoltarea unor proceduri interne clare, procese de lucru îmbunătățite și sisteme digitale mai puternice.

În ceea ce privește Agenția de Mediu, deși legislația de mediu a fost în mare parte aliniată la standardele UE, raportul a constatat că multe proceduri interne necesare pentru a sprijini implementarea eficientă încă lipsesc. Raportul a menționat, de asemenea, că multe sarcini continuă să fie efectuate manual, ceea

ce limitează utilizarea datelor și a analizelor bazate pe sistem. O altă provocare esențială se referă la deficitul de cadre.

În ceea ce privește Inspectoratul pentru protecția mediului, constatările au evidențiat legătura importantă dintre autorizațiile de mediu și activitățile de inspecție și au subliniat necesitatea unor proceduri mai clare și sporirea transparenței.

În timpul discuției, participanții au convenit că cel mai important factor pentru o reformă de succes sunt oamenii. Atragerea și păstrarea specialiștilor calificați, precum și asigurarea unor condiții de muncă potrivite, au fost identificate ca o prioritate. Consolidarea resurselor umane ar crea baza necesară pentru dezvoltarea unor proceduri eficiente și asigurarea funcționării corecte a sistemelor IT.

iDRIP: un nou program pentru consolidarea rezilienței agriculturii din Republica Moldova la schimbările climatice

Programul Integrat de Dezvoltare a Agriculturii și Irigațiilor – iDRIP – va sprijini Republica Moldova în consolidarea rezilienței sectorului agricol la impactul tot mai accentuat al schimbărilor climatice, în special la secetele recurente.

Semnat la 14 mai 2026 de Republica Moldova și Agenția Franceză de Dezvoltare – AFD – programul prevede reabilitarea a două sisteme publice de irigații în raioanele Criuleni și Fălești. De asemenea, acesta va sprijini activități de consolidare a capacităților pentru fermieri, asociațiile utilizatorilor de apă și instituțiile din sectorul agricol.

Programul este finanțat printr-un pachet combinat care include un împrumut AFD de 45 de milioane de euro, un grant AFD de 1 milion de euro și un grant al Uniunii Europene de 15,6 milioane de euro, acordat în cadrul Planului de Creștere pentru Moldova.

În cadrul misiunii de lansare organizate de AFD la sfârșitul lunii mai, consultările pe teren desfășurate la Criuleni de Sus, în centrul uneia dintre zonele de intervenție, au oferit ocazia unor schimburi cu fermierii și utilizatorii de apă privind beneficiile așteptate ale programului pentru comunitățile locale: acces mai sigur la

apă, reducerea vulnerabilității la secetă și o mai mare stabilitate a producției agricole. Vizita la stațiunea de cercetare a Universității Tehnice a Moldovei a subliniat, de asemenea, importanța inovării agricole, inclusiv dezvoltarea unor soiuri de culturi mai bine adaptate la condițiile climatice în schimbare.

Prin îmbunătățirea accesului la infrastructură de irigații fiabilă și prin promovarea unor practici agricole mai adaptate, iDRIP va contribui la consolidarea securității apei, a rezilienței sistemelor agricole și a perspectivelor economice ale zonelor rurale din Republica Moldova.

Ziua Europei 2026 în Moldova: inovație, creativitate și competențe digitale la Orașelul European

Ca parte a celebrărilor Zilei Europei 2026 în Republica Moldova, desfășurate sub tema „Europa ești TU: Pace. Libertate. Dezvoltare.”, EU4Innovation East a susținut Cortul Inovației și Digitalizării din cadrul Orașelului European din Chișinău. Împreună cu parteneri-cheie ai ecosistemului, inclusiv Moldova Innovation Technology Park, Startup Moldova, Dreamups, Technovator, XY Partners, YEP Moldova, Clasa Viitorului,

precum și startupurile inovatoare Sigmoid și DeepGuard, inițiativa a demonstrat modul în care inovația, antreprenoriatul și tehnologiile digitale creează noi oportunități pentru viitorul Moldovei. Vizitatorii au explorat activități interactive, de la provocări de inteligență artificială și ateliere de startupuri până la demonstrații de robotică și jocuri de inovare digitală.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Cortul Inovației și Digitalizării a oferit un spațiu interactiv și accesibil în care copiii, tinerii și familiile au putut experimenta inovația, descoperi tehnologii emergente și învăța despre antreprenoriat. Prin conectarea cetățenilor cu ecosistemul de inovare în plină dezvoltare din Moldova, inițiativa a

evidențiat angajamentul Uniunii Europene de a sprijini dezvoltarea competențelor digitale, creativității și inovării. Prin EU4Innovation East, UE continuă să susțină un ecosistem de inovare incluziv și competitiv, care oferă oportunități noi generații de antreprenori și inovatori digitali din Republica Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Uniunea Europeană sprijină dezvoltarea competențelor digitale și promovarea utilizării responsabile a inteligenței artificiale

La 28 și 30 aprilie 2026, peste 45 de reprezentanți ai autorităților publice care activează în domeniul minorităților naționale și etnice au participat la un program de instruire online dedicat utilizării instrumentelor de inteligență artificială (IA) în activitatea profe-

sională. Trainingul a fost organizat în cadrul proiectului „Coeziune socială prin dialog”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de CMI – Fundația pentru Pace Martti Ahtisaari.

Programul de formare a urmărit consolidarea cunoștințelor și dezvoltarea competențelor practice privind utilizarea soluțiilor bazate pe inteligență artificială în activitatea instituțională de zi cu zi. Participanții au explorat modalități prin care instrumentele IA pot eficientiza redactarea documentelor, analiza informațiilor, organizarea activităților și comunicarea cu cetățenii, contribuind la creșterea eficienței instituționale și la furnizarea unor servicii publice mai accesibile și mai incluzive.

La instruire au participat reprezentanți ai Serviciului politici în domeniul relațiilor interetnice și ai Agenției Relații Interetnice din cadrul Ministerului Educației și Cercetării, Consiliului pentru Egalitate și Oficiului Avocatului Poporului, instituții care au un rol important în promovarea drepturilor omului, protecția minorităților și consolidarea coeziunii sociale.

Sesiunile au fost facilitate de Veaceslav Cunev, specialist în tehnologia informației cu peste 30 de ani de experiență și profesor la Universitatea Tehnică a Moldovei, care a prezentat exemple practice privind integrarea instrumentelor IA în activitatea administrației publice.

Pe parcursul instruirii, participanții au analizat atât oportunitățile, cât și responsabilitățile asociate utilizării inteligenței artificiale în

sectorul public. Discuțiile s-au concentrat pe utilizarea etică a IA, protecția datelor și importanța verificării informațiilor generate de sistemele IA. Participanții au explorat, de asemenea, soluții practice care pot îmbunătăți comunicarea cu reprezentanții minorităților naționale și etnice, făcând totodată procesele administrative mai rapide și mai orientate către nevoile cetățenilor.

Cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, UNICEF contribuie la modernizarea școlilor model din Republica Moldova

La Liceul Teoretic „Boris Dînga” din Criuleni, imaginile surprinse în cadrul unei lecții de biologie arată cum tehnologia este integrată în procesul de învățare. Tablele interactive, calculatoarele și alte echipamente digitale îi

ajută pe profesori să creeze lecții dinamice, iar pe elevi să înțeleagă procese complexe prin exemple vizuale, exerciții aplicative, teste interactive și activități de grup.

Pentru elevi, tehnologia înseamnă mai mult decât un instrument modern la clasă. Înseamnă posibilitatea de a vedea, de a explora și de a înțelege mai bine ceea ce învață.

*„Eu cred că cea mai mare parte a învățării ține de vizualizare. Prin laptop și tabla interactivă, noi putem să vizualizăm procese complexe”,
spune Țanga Daniel, elev în clasa a XI-a.*

Aceeași idee este împărtășită și de Roșca Ionalina, elevă tot în clasa a XI-a, care spune că lecțiile devin mai clare atunci când informația este prezentată vizual.

„Pentru mine, o lecție interesantă de biologie este atunci când vizionăm materiale video care ne arată structura rinichiului sau diferite procese biologice. Tabla interactivă ne ajută să vedem aceste materiale, dar și să facem teste sau quizuri”,

spune Ionalina.

Pentru profesori, tehnologia este un sprijin important în organizarea lecțiilor și evaluarea cunoștințelor.

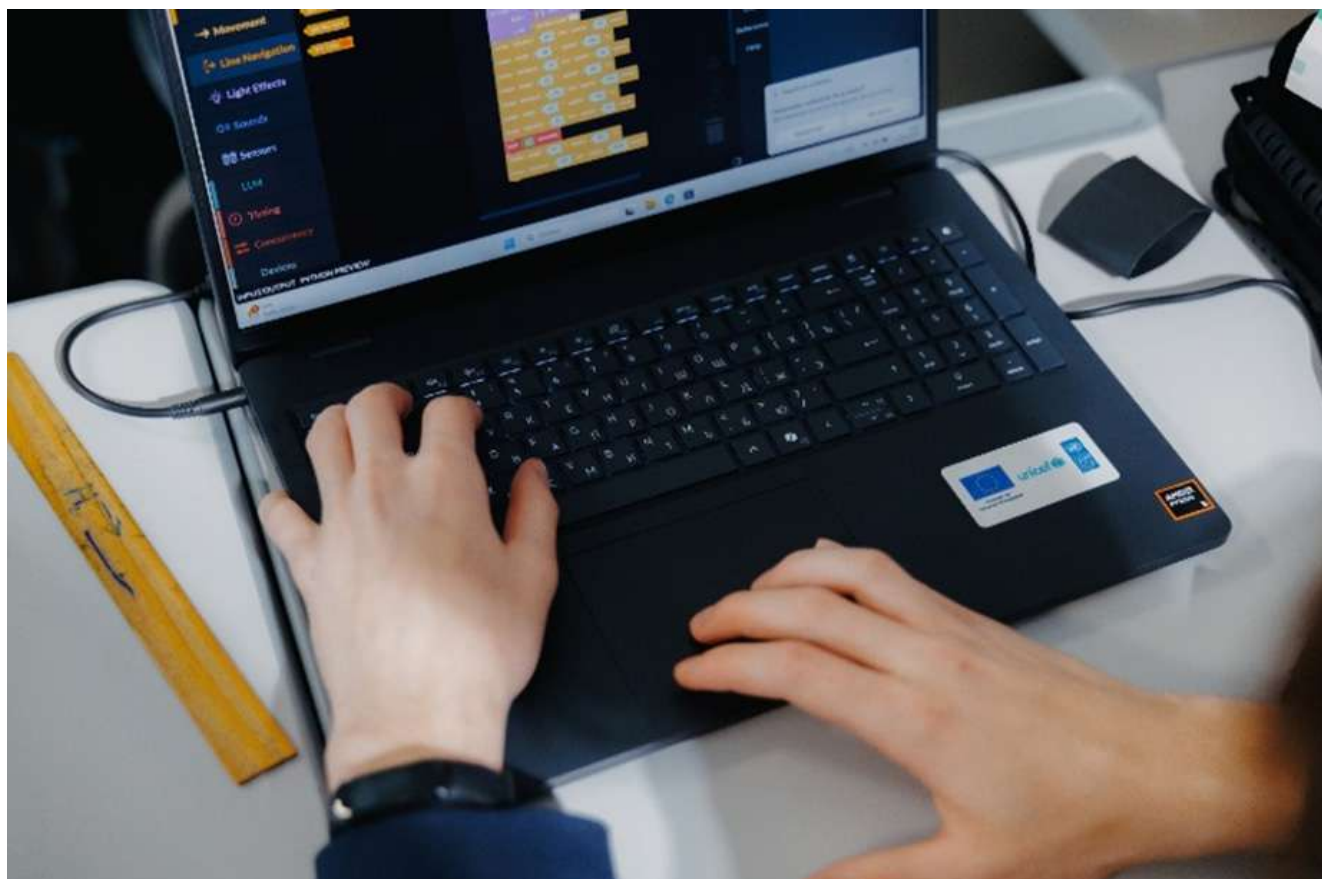
Ea permite elevilor să participe activ, să aplice ceea ce învață și să transforme informația teoretică în experiențe practice.

„Le spun mereu elevilor că, atunci când vor ieși din școală, poate nu vor ține minte toate detaliile, dar este important să rămână cu o înțelegere generală și cu competențe formate. Atunci când folosim tehnologiile digitale, copiii pot realiza mai ușor activități frontale sau evaluări, pentru că aceste cunoștințe nu sunt doar memorate, ci înțelese prin practică”,

spune profesoara de biologie, Rotari Olga.

Activitatea face parte din programul „Promovarea educației de calitate și a oportunităților de învățare pe parcursul vieții pentru toți”, implementat de UNICEF și UNDP Moldova, în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene.

În cadrul programului, 10 școli model din Republica Moldova beneficiază de echipamente digitale moderne, de la table interactive și calculatoare, până la laboratoare STEAM. Aceste dotări susțin lecții vizuale, aplicative și apropiate de nevoile elevilor, contribuind la dezvoltarea unui sistem educațional incluziv, modern și rezilient pentru fiecare copil.

UNICEF la Moldova Digital Summit: aducem transformarea digitală mai aproape de școli, profesori și copii

Digitalizarea este o parte importantă a parcursului Republicii Moldova spre modernizare, servicii mai eficiente și o integrare europeană mai profundă.

La UNICEF, această transformare include fiecare copil. Educația este unul dintre domeniile în care digitalizarea poate avea un impact direct: resurse moderne pentru elevi

și profesori, decizii mai bune bazate pe date și un sistem educațional mai echitabil și mai incluziv.

De aceea, UNICEF susține Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova în implementarea Foii de Parcurs pentru Digitalizarea Sectorului Educațional, cu sprijinul Global Partnership for Education și al Uniunii Europene în Republica Moldova.

În acest context, timp de două zile, UNICEF a participat la Moldova Digital Summit, contribuind la discuțiile despre rolul digitalizării în dezvoltarea Republicii Moldova.

În cea de-a doua zi, dedicată educației, alături de parteneri, au fost prezentate inițiativele și rezultatele care aduc transformarea digitală mai aproape de școli, profesori și copii.

Printre acestea:

Conectivitate pentru școli prin Giga – prin inițiativa Giga, UNICEF susține conectarea școlilor la internet și monitorizarea calității conexiunii, astfel încât elevii și profesorii să poată accesa mai ușor resurse digitale de învățare.

Școli dotate cu tehnologii moderne pentru învățare digitală – 140 de instituții de învățământ au fost dotate cu table interactive și calculatoare.

Competențe digitale pentru profesori – peste 10.000 de cadre didactice sunt implicate în dezvoltarea competențelor digitale prin DigiProf.

Management educațional bazat pe date – modernizarea SIME și dezvoltarea EduTrack sprijină decizii educaționale bazate pe date clare și conectate la nevoile reale ale școlilor.

Inteligența artificială în educație – au fost dezvoltate 26 de lecții pentru elevi, cu accent pe utilizarea responsabilă a inteligenței artificiale, gândire critică și creativitate.

Tehnologii incluzive pentru copii cu cerințe educaționale speciale – 95 de școli au fost dotate cu tehnologii asistive pentru a sprijini participarea copiilor cu dizabilități și cerințe educaționale speciale.

Resurse digitale și conținut educațional modern – 10 manuale digitale contribuie la un proces de învățare mai accesibil, interactiv și adaptat nevoilor elevilor.

 UE-Moldova:
 Împreună mai puternici

Leadershipul digital al Moldovei susținut de femei

Femeile reprezintă în continuare numai 24% din forța de muncă globală în domeniul securității cibernetice, conform Raportului din 2024 privind forța de muncă în domeniul securității cibernetice al Global Cybersecurity Forum. În același timp, țările au nevoie de mai mulți profesioniști cibernetici ca oricând, nu numai experți tehnici, ci și persoane care lucrează în politici, drept, diplomatie cibernetică, comunicare în situații de criză, educație, analiza datelor și conștientizare publică. Pentru Moldova, acest lucru este

deosebit de relevant, pe măsură ce țara își consolidează reziliența cibernetică și își continuă drumul european.

Securitatea cibernetică a devenit parte a agendei mai largi de securitate și integrare europeană a Moldovei. Anii recentți au arătat cât de strâns sunt legate atacurile cibernetice, dezinformarea și atacurile asupra proceselor democratice. În acest context, reziliența nu ține doar de sisteme și tehnologie. Ea ține și de oameni, instituții, încrederea publică și capacitatea de a colabora sub presiune.

Din acest motiv, atragerea mai multor femei în domeniul securității cibernetice este importantă. Acest lucru ajută la extinderea fondului de talente, la consolidarea procesului decizional și la asigurarea includerii unor perspective diferite atunci când se conturează viitorul digital al țării.

Acesta a fost unul dintre mesajele cheie ale Forumului Național „Women in Cyber” Moldova 2026, desfășurat la Chișinău, în cadrul programului Ziua Europei. Forumul a reunit reprezentanți ai instituțiilor publice, parteneri europeni, persoane din mediul academic, sectorul privat și societatea civilă pentru a discuta despre securitate, solidaritate, calea europeană a Moldovei și rolul leadershipului incluziv în construirea rezilienței.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Natalia Spînu, directoarea Institutului European de Studii Politice din Moldova și una dintre vocile cheie din spatele Women in Cyber Moldova, a subliniat că inițiativa a pornit de la o necesitate clară: reducerea decalajului de gen în securitatea cibernetică prin conectarea femeilor între instituții, făcându-le munca mai vizibilă și deschizând calea pentru ca mai multe femei să intre în domeniu.

De la lansare, Women in Cyber Moldova a reunit peste 500 de femei din diferite raioane ale țării, arătând cum femeile contribuie deja la reziliența cibernetică prin politici, legi, răspuns în situații de criză și luarea deciziilor. Pentru dna Spînu, aceasta nu este o întrebare simbolică, ci una strategică: atragerea femeilor în securitatea cibernetică face parte din construirea unei Moldove mai puternice, mai democratice și mai europene.

Pentru Uniunea Europeană și partenerii săi, sprijinirea femeilor în domeniul cibernetic face parte din parcursul european al Moldovei. Servicii digitale sigure, instituții reziliente, date cu caracter personal protejate și sisteme publice de încredere depind toate de oameni cu competențele și încrederea necesare pentru a înțelege și a răspunde riscurilor cibernetic.

Forumul Național Women in Cyber Moldova 2026 a fost co-organizat de Institutul European de Studii Politice din Moldova, EUPM Moldova și e-Governance Academy, cu sprijinul proiectului finanțat de UE „Îmbunătățirea rezilienței cibernetică în țările Parteneriatului Estic 2.0”.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

EUPM Moldova: Integrarea angajamentului și a cooperării în arhitectura de securitate digitală a Moldovei

În perioada 12-13 mai, EUPM Moldova a sprijinit organizarea Forumului de Securitate Cibernetică al Moldovei 2026 la Chișinău, reafirmând angajamentul Uniunii Europene

față de consolidarea rezilienței cibernetice a Republicii Moldova și de promovarea cooperării strategice într-un mediu de securitate din ce în ce mai complex.

Reunind reprezentanți ai instituțiilor moldovenești, parteneri europeni și internaționali, experți în securitate cibernetică și părți interesate din sectorul privat, forumul a servit drept platformă pentru schimbul de bune practici și discutarea soluțiilor practice de combatere a amenințărilor cibernetice în evoluție. Agenda s-a axat pe apărarea cibernetică regională, dezvoltarea arhitecturilor cibernetice naționale, protecția infrastructurii critice și consolidarea cooperării în cadrul ecosistemului european de securitate cibernetică.

În calitate de partener de lungă durată în eforturile Moldovei de a-și spori reziliența și securitatea, EUPM Moldova continuă să sprijine inițiativele care îmbunătățesc pregătirea țării împotriva atacurilor cibernetice și a amenințărilor hibride. Forumul a subliniat

importanța unei infrastructuri digitale reziliente și a unor răspunsuri coordonate la provocările emergente de securitate din domeniul cibernetic, aflat în continuă evoluție.

Forumul de Securitate Cibernetică din Moldova 2026 a fost organizat de Agenția de Securitate Cibernetică a Republicii Moldova (ASC) și de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării. Evenimentul s-a desfășurat în colaborare cu Institutul Național pentru Inovații în Domeniul Securității Cibernetică (Cybercor) și a beneficiat de sprijinul partenerilor internaționali și regionali, printre care programul „Innovate Moldova”, Misiunea de Parteneriat a Uniunii Europene în Republica Moldova (EUPM Moldova), Direcția Națională de Securitate Cibernetică din România și Centrul de la Geneva pentru Guvernanța Sectorului de Securitate.

În interiorul aisbergului: cum își reformează Moldova sectorul comunicațiilor

Moldova a fost inclusă oficial în zona UE „roaming ca acasă” începând cu 1 ianuarie 2026, ceea ce le permite cetățenilor moldoveni să utilizeze comunicațiile mobile în țările UE și SEE în aceleași condiții ca acasă. Însă acesta este doar vârful vizibil al

aisbergului. Cum a reușit Moldova această realizare, cine plătește pentru ea și de ce internetul de mare viteză în zonele rurale nu mai este doar o chestiune de instalare a cablurilor? Am obținut o perspectivă din interior de la unii dintre experții implicați.

Taxe de roaming nu puteau fi pur și simplu eliminate

Eliminarea taxelor de roaming nu a fost doar o decizie politică. Ea a necesitat aproape doi ani de muncă juridică și tehnică complexă. Moldova și Ucraina au devenit primele țări din afara UE și SEE care s-au alăturat zonei europene reglementate de roaming, ceea ce a însemnat alinierea legislației naționale la normele UE.

Cu sprijinul EU4Digital, specialiștii moldoveni au analizat legile și hotărârile de guvern existente și au transpus normele europene în noul Cod al comunicațiilor electronice. O lege dedicată roamingului, adoptată de Parlament în aprilie 2025, a stabilit structurile tarifare, formulele de calcul și regulile de utilizare partajată a infrastructurii.

Obiectivul a fost clar: cetățenii moldoveni care călătoresc în străinătate ar trebui să beneficieze de aceleași protecții tehnice și juridice ca rezidenții UE. Experții EU4Digital notează că Moldova s-a remarcat prin implicarea puternică și cooperarea demonstrate de autoritățile sale pe tot parcursul procesului.

Cine plătește pentru aceasta?

Pentru operatorii locali, reforma aduce și o presiune financiară. Moldova este o piață mică, iar pachetele mobile din UE sunt în general mai scumpe decât tarifele locale. Ca urmare, atunci când abonații moldoveni folosesc roamingul în Europa, furnizorii locali pot fi nevoiți să acopere diferența de cost.

Mai mult decât roaming accesibil

Reforme merg dincolo de roaming. Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații, ARCOM, dispune acum de instrumente mai puternice pentru a proteja abonații și a promova concurența loială. Noile reguli împiedică furnizorii să blocheze în mod incorect clienții în pachete de servicii.

De exemplu, dacă un client are motive întemeiate să renunțe la o parte a unui pachet, precum internetul sau televiziunea, acesta poate rezilia întregul pachet fără penalități. Furnizorii trebuie, de asemenea, să ofere clienților un rezumat scurt și standardizat al principalelor condiții contractuale înainte de semnare. ARCOM poate sancționa companiile care nu se conformează și a lansat instrumente precum o platformă de comparare a tarifelor în timp real și o hartă interactivă a acoperirii.

Conectivitate de calitate pentru orașe și sate

Potrivit expertului EU4Digital Andrejs Dombrovskis, Moldova a înregistrat progrese importante în reforma juridică și de reglementare. Următoarea provocare este să se asigure că investițiile țin pasul și că o conectivitate de înaltă calitate ajunge în toate zonele, nu doar în marile orașe.

Moldova dispune deja de o infrastructură solidă. Internetul mobil în bandă largă acoperă aproximativ 99% din populație. În 2025, rata de penetrare a internetului fix a ajuns la 83,6% dintre gospodăriile, iar accesul prin fibră optică a crescut la 81,6%.

În zonele rurale, penetrarea fibrei optice a crescut de la 59,4% la 66,4% într-un singur an.

Ministerul consideră că principala provocare nu ține doar de infrastructură, ci și de competențele digitale, în special în rândul persoanelor în vârstă și al locuitorilor din mediul rural. Programele de formare desfășurate prin Centrele Unificate de Prestare a Serviciilor și bibliotecile publice îi ajută pe cetățeni să utilizeze serviciile publice online și semnătura mobilă.

Moldova avansează, de asemenea, în desfășurarea rețelelor 5G. Orange Moldova, Moldcell și Moldtelecom au lansat rețele comerciale 5G, cu peste 1.250 de stații de bază instalate împreună. Aproximativ 40% din populația din zonele urbane dens construite are acum acces la semnal 5G.

Transformare pentru integrare

Rapoartele și recomandările EU4Digital privind pregătirea pentru 5G, accesul la internet în bandă largă și competitivitatea pieței i-au ajutat pe factorii de decizie moldoveni să ia decizii bazate pe dovezi. Prin atelierele legate de DESI, actorii interesați au învățat, de asemenea, cum să măsoare progresul digital în raport cu rețerele europene.

Scopul acestor reforme este simplu: oamenii nu ar trebui să fie nevoiți să se gândească la conectivitate. Fie că muncesc, conduc o afacere sau călătoresc, serviciile digitale ar trebui să funcționeze fiabil, corect și fără bariere – în Moldova și ca parte a Pieței unice digitale a UE.

Implementarea practicilor și standardelor GDPR în Moldova

Raportul EU4Digital intitulat „Implementarea practicilor și standardelor RGPD în Moldova” constituie o foaie de parcurs practică pentru consolidarea punerii în aplicare a protecției datelor în Moldova, pe măsură ce țara trece de la alinierea legislativă la aplicarea practică.

Raportul este rezultatul sprijinului acordat de EU4Digital pentru punerea în aplicare

a principiilor și standardelor de protecție a datelor în cadrul legislativ al Republicii Moldova, în conformitate cu Regulamentul general privind protecția datelor (RGPD) al Uniunii Europene (UE), ceea ce este esențial pentru funcționarea eficientă și sigură a soluțiilor transfrontaliere menite să permită cetățenilor și întreprinderilor să beneficieze de oportunitățile digitale.

Raportul prezintă o imagine de ansamblu asupra celor mai bune practici din UE, bazându-se pe experiența autorităților de protecție a datelor din România, Lituania și Letonia și ilustrând modul în care normele RGPD sunt supravegheate, aplicate și comunicate în practică. Raportul evaluează, de asemenea, gradul de pregătire instituțională a DPI din Moldova și cadrul național de protecție a datelor, în raport cu cerințele RGPD și cu abordările comune

de supraveghere aplicate de autoritățile de protecție a datelor din UE. Acest lucru evidențiază domeniile prioritare necesare pentru a asigura pregătirea deplină a DPI pentru tranziție.

În final, raportul prezintă recomandări privind strategiile de punere în aplicare a GDPR, precum și un plan de acțiune și o strategie pentru asigurarea protecției datelor cu caracter personal.

Acest buletin este realizat în cadrul proiectului „Vizibilitatea și comunicarea UE în Republica Moldova 2025-2026”. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de GOPA PACE S.A.

Date de contact relevante:

Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova:
Delegation-Moldova@eeas.europa.eu

Echipa editorială:

Svetlana Japalău, Lider de Echipă,
svetlana.japalau@eu4moldova.eu

Natalia Ionel, Expert cheie
natalia.ionel@eu4moldova.eu

Conținutul acestei publicații este responsabilitatea exclusivă a GOPA PACE S.A. și a echipei editoriale, și nu reprezintă sub nici o formă opinia Uniunii Europene.

